

Teplické skalní město

Vysoká škola polytechnická Jihlava

Tolstého 16, 586 01 Jihlava

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Veronika Fejtková
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Cestovní ruch
Název práce:	Teplické skalní město
Cíl práce:	Zhodnocení návštěvnosti Teplického skalního města, zjištění důvodů a frekvence návštěvnosti, ochrana přírody a krajiny v souvislosti s cestovním ruchem, analýza a statistické vyhodnocení.

Prof. RNDr. Jaromír Demek, DrSc.
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eya Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ .

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje **AZ**, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne

.....

Podpis

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce panu Prof. RNDr. Jaromíru Demkovi, DrSc. za odborné vedení, spolupráci, cenné rady a připomínky. Dále bych chtěla poděkovat panu Jiřímu Kopeckému za poskytnuté rady, panu Liboru Jenkovi za možnost využití jeho leteckých fotografií, paní Ing. Blance Fichtnerové z Městského úřadu v Teplicích nad Metují za údaje o návštěvnosti, Teplickým skalám s. r. o. za volný vstup do skalního města, panu Ing. Petru Kunovi ze Správy CHKO Broumovsko za poskytnutí informací, paní Ing. Barbaře Zítkové za překlad dotazníku do polského jazyka a panu Ing. Petru Suchánkovi za poskytnutí podkladů. Velký dík patří také všem respondentům, kteří mi věnovali svůj čas a zúčastnili se mého dotazníkového šetření.

Ráda bych také poděkovala své rodině a příteli za podporu během celého studia a při zpracování mé bakalářské práce.

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

Teplické skalní město

bakalářská práce

Autor: Veronika Fejtková

Vedoucí práce: Prof. RNDr. Jaromír Demek, DrSc.

Jihlava 2012

Copyright © 2012 Fejtková Veronika

Abstrakt

FEJTKOVÁ, Veronika: Teplické skalní město. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Vedoucí práce Prof. RNDr. Jaromír Demek, DrSc. Stupeň odborné kvalifikace: bakalář. Jihlava. 2012. 106 stran.

Cílem bakalářské práce je zhodnocení návštěvnosti Teplického skalního města dotazníkovým výzkumem, který by měl zjistit důvody a frekvenci návštěvnosti. Tyto výsledky budou statisticky vyhodnoceny a zanalyzovány. V teoretické části se zaměřím na obecné informace ohledně pískovcových skalních měst v České republice a na Broumovsku. Další částí budou výzkumné metody, které jsem použila při sběru informací do své bakalářské práce. Poslední podkapitola bude věnována samotnému Teplickému skalnímu městu, jeho vývoji, popisu, ochraně přírody, možnostech cestovního ruchu a dalším informacím s jeho jménem spojeným. V praktické části budu vyhodnocovat pomocí grafů výsledky výzkumu z dotazníkové akce a porovnávat odpovědi návštěvníků z České republiky a Polska.

Klíčová slova: Teplické skalní město, CHKO Broumovsko, pískovcové útvary

Abstract

FEJTKOVÁ, Veronika: Teplice rock town. Bachelor thesis. College of Polytechnics Jihlava. Supervisor Prof. RNDr. Jaromír Demek, DrSc. Degree of education: Bachelor. Jihlava. 2012. 106 pp.

The goal of my Bachelor thesis is the evaluation of attendance of Teplice rock city by questionnaire study, to find out the cases and frequency of attendance. The obtained data were statistically analysed and evaluated. In theoretical part I present the basic information about sandstone rock cities in the Czech Republic and in the region Broumovsko. In the next part I present an overview of research methods I have used during collection of information to my Bachelor thesis. The last part of theoretical part is dedicated to Teplice rock city, its development, protection of the environment, possibilities of tourism and further information joined with its name. In practical part I evaluate results of questionnaire study using graphs and compare the answers of Teplice rock city visitors from the Czech Republic and Poland.

Key word: Teplice rock town, CHKO Broumovsko, sandstone shapes

Obsah

Úvod.....	10
1 Teoretická část	11
1.1 Obecné informace	11
1.1.1 Vznik pískovcových útvarů v ČR.....	11
1.1.2 Přehled pískovcových oblastí Českého masivu	14
1.1.3 Pískovcové skalní útvary v oblasti Broumovska	15
1.2 Použité výzkumné metody	21
1.2.1 Metoda interpretace leteckých nebo družicových snímků (tzv. metoda dálkového výzkumu).....	21
1.2.2 Kartografická metoda	21
1.2.3 Metoda terénního výzkumu	22
1.2.4 Sociologická metoda.....	22
1.2.5 Statistická metoda	22
1.3 Teplické skalní město.....	25
1.3.1 Definice skalního města.....	25
1.3.2 Základní údaje a vývoj.....	25
1.3.3 Příroda.....	26
1.3.4 Naučná stezka skalním městem	27
1.3.5 Značené trasy v oblasti Teplických skal	41
1.3.6 Popis hlavního okruhu a skalních útvarů	42
1.3.7 Propojení s Adršpašskými skalami	47
1.3.8 Letecké fotografie skalního města	48
1.3.9 Možnosti a organizace CR.....	53
1.3.10 Horolezectví.....	54
1.4 Statistické údaje o návštěvnosti ve spolupráci s organizacemi.....	56
2 Praktická část	58
2.1 Popis a průběh dotazníkového šetření.....	58
2.2 Grafické vyhodnocení dotazníku	60
2.3 Grafické porovnání České republiky s Polskem	74
2.4 Shrnutí	94
Závěr	95
Seznam použitých zdrojů.....	96
Přílohy.....	102

Seznam zkratek

CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
GPS	Global Positioning System
CHKO	Chráněná krajinná oblast
NSTSM	Naučná stezka Teplickým skalním městem
NPP	Národní přírodní památka
NPR	Národní přírodní rezervace
PL	Polsko
PP	Přírodní památka
PR	Přírodní rezervace
VŠPJ	Vysoká škola polytechnická Jihlava

Úvod

Téma mé bakalářské práce „Teplické skalní město“ jsem si vybrala z důvodu blízké vzdálenosti od mého bydliště a oblíbenosti tohoto místa již od dětství. Zdejší oblast je velice krásná a bohatá na faunu i flóru. Velice mne také zajímá, jak budou vidět tuto oblast její návštěvníci, kterých se budu při svém výzkumu dotazovat formou dotazníku obsahující 20 otázek.

Teoretická část bude zaměřena na základní údaje o vzniku pískovců, jejich rozšíření v Českém masívu a v oblasti Broumova. Dále popíši použité výzkumné metody, které využiji při tvorbě bakalářské práce. Předposlední část je věnována samotnému Teplickému skalnímu městu i se zmínkami o jeho okolí. Nejdříve seznámím čtenáře s definicí skalního města, základními informacemi o Teplickém skalním městě a jeho vývoji a s přírodou, ve které se skalní město nachází. Dále se budu zabývat Naučnou stezkou Teplickým skalním městem, kde se budou vyfoceny panely a krátce popsány informacemi, které považuji za důležité a jsou k přečtení právě na naučných panelech. Nebude chybět ani popis hlavního okruhu s popisy významných skalních útvarů, popis turistického značení v Teplickém skalním městě a jeho okolí. Součástí mé práce budou také letecké fotografie a informace o horolezectví. V závěru bude popsána spolupráce s organizacemi, které mi poskytly informace.

V praktické části se budu věnovat hodnocení dotazníkového šetření, které bude probíhat v letní sezoně 2011 v měsících srpnu a září. Dotazníky budu osobně rozdávat v českém a polském jazyce a na základě odpovědí respondentů bude provedeno vyhodnocení. Nejdříve ohodnotím všechny odpovědi respondentů dohromady pomocí grafů a následného okomentování a v další kapitole porovnáím odpovědi z českých a polských dotazníků mezi sebou.

1 Teoretická část

1.1 Obecné informace

1.1.1 Vznik pískovcových útvarů v ČR

Sedimentární usazené horniny, mezi které patří pískovce, se skládají z úlomků minerálů a hornin. Tyto úlomky jsou označovány jako klasty nebo klastika. Aby byly klastické sedimenty správně pojmenované, řídí se třídění dle kritérií velikosti klastů. Sedimentární částice, které jsou menší než 0,004 mm, se nazývají jílové. Částice o velikosti 0,004 až 0,063 mm jsou pojmenovány jako prachové. Pískové částice nebo i písková zrna mají velikost od 0,063 do 2 mm. Názvy zpevněných hornin, které nesou názvy jílovec, prachovec a pískovec se odvozují od převládající velikosti klastů. Pískovce jsou tedy všechny zpevněné úlomkovité sedimentární horniny, které mají zrnitostní rozmezí 0,063 – 2 mm. Při přesáhnutí zrnitostního rozmezí přes 2 mm se spíše zaoblenými klasty se horniny nazývají slepence. Pokud jsou klasty ostrohranné a také přesahují 2 mm, nazývají se brekcie. Prostory mezi klasty vyplňuje základní hmota zvaná matrix, která je i důležitou součástí klastických hornin. Matrix bývá tvořen jemnějšími částicemi, kterými mohou být prach, jíl nebo vápnitý kal. Jestliže tvoří základní hmota na celkovém objemu horniny přes 10 %, je i součástí jejího jména. Jako příklad se může zmínit jílovitý pískovec. Pokud dojde k chemickému vysrážení nebo překrystalování matrixu nese nový název tmel.

Pískovce se dělí dle základu minerálního složení klastů. Nejčastěji to jsou živec a křemen. Může se také stát, že i pískovec obsahuje klasty, které jsou tvořeny samotnou zdrojovou horninou. Na diagramu je znázorněn vzájemný poměr živce, křemene a pískovce, který určuje, o jaký pískovec se jedná. Pokud má pískovec alespoň 95 % křemenných klastů, nazývá se křemenný pískovec. Název arkóza se používá, je-li více než 25 % klastů tvořených živcem a o litarenit se jedná v případě, tvoří-li úlomky hornin více než 25 %. [1]

Obr. 1: Trojúhelníkový klasifikační diagram pro pískovce, založený na vzájemných poměrech křemene, živce a nestabilních úlomků hornin. Údaje v procentech. [1]

Vznik a výskyt pískovce

Zrnitost sedimentu závisí také na vzdálenosti oblasti zdroje a oblasti sedimentace. Drobnější částice jsou samozřejmě unášeny, ať už vodou nebo ve vznosu, na větší vzdálenosti než částice objemnější, což jsou písková zrna nebo valouny. Dále zrnitost sedimentu mohou ovlivňovat klimatické podmínky a délka transportu zrn, kdy je pravděpodobnost jejich rozpadu na menší kousky větší. Toto také mohou ovlivňovat pohyby bloků zemské kůry.

Lze konstatovat, že klasické sedimenty jako jsou pískovce a slepence se usazují v malých vzdálenostech od zdrojových oblastí, např.: pásemná pohoří a ostrovní zóny, které jsou silně tropicky zvětrávané. Jsou k nalezení vždy v blízkosti hlavních směrů transportu materiálu, např.: řeky, podmořské kaňony, delty a pevninské šelfy s nízkou produkcí karbonátů. [1]

Rozšíření pískovců v Čechách

V předpolí pásemného horstva vznikaly permské a karbonské arkózy, které byly během variské orogeneze vyzdviženy na kolizní hranici desek. Uprostřed pevninské desky, v jejímž okolí stabilně stoupaly žulové ostrovy, se postupně usadily křídové křemenné pískovce. [1]

Vznik sedimentární pánve

Rozpadem původní zdrojové horniny vznikají písková zrna, která jsou transportována z vyvýšených oblastí do údolí. Po čase se mohou uchycená zrna znovu zachytit proudem a přemístit se do nižších poloh. Zrna mohou být takto přemísťována, dokud nedosáhnou erozní báze. V této fázi už k žádné erozi nedochází. Pod erozní bází se nejčastěji představuje hladina moře, ale může jít i o hladinu jezera nebo dno bezodtoké deprese. Prostor pod erozní bází, který ještě může být zaplněn dalším sedimentem, se nazývá akomodační prostor. Tento prostor vzniká při poklesu zemské kůry a v jezerech a mořích, může být totožný s výškou vodního sloupce. Jako sedimentární pánve jsou nazývány právě trvale klesající oblasti, ve kterých dochází k nahromadění větších mocností sedimentů. [1]

Sedimentace a její prostředí

Ve vlhkém prostředí se písek se štěrkem kupí na vyvýšených místech a tvoří tzv. aluviální vějíře. Odtud dochází k přenosu zvětralin působením gravitace v podobě husté směsi klastů a vody. Písek dále putuje vodními toky. V divokých řekách horských oblastí je součástí štěrkových lavic a pohybuje se směrem po proudu. V nížinách, kde řeky meandrují, se kumuluje v jesepových částech meandrů, v hlubších meandrech akumulace narůstají směrem do řečiště. Takovéto vrstvy písku bývají také součástí delt a často pokračují pod hladinou moře.

Také v pouštních a polopouštních oblastech se vyskytují aluviální vějíře. Zde je písek přenášen větrem, kde tvoří vysoké duny.

V mořských pánvích se písek usazuje blízko pobřeží – plážová zóna, dále od břehu se pak vyskytuje jemný písek s prachem a jílem. V největších podmořských hloubkách se sedimenty ukládají pomocí tzv. turbiditních proudů. [1]

Přeměna písku

Přeměna písku na pevný pískovec nebo křemenec se nazývá diagenese. Toto začíná ihned po usazení písku. Usazený písek je postupně zatížen dalšími sedimenty a tlakem dochází k vytlačení vody z prostorů mezi jednotlivými zrny a k jejich uspořádání tak, že dojde k co nejúspornějšímu a nejtěsnějšímu usazení. V mělkomořských sedimentech vznikají autigenní minerály, zejména jílový minerál glaukonit. Dalším stlačováním dochází k tlakovému rozpouštění křemenných zrn a poté k vytvoření bodového křemitého tmelu. Dále lepení zrněk k sobě zajišťují i jílové minerály. Dochází

k litifikaci, což je přechod od písku k pevnému pískovci. Litifikace je pak následována procesem cementace. To je vytvoření povlakového a výplňového tmelu mezi zrny a je závislé na hloubce uložení sedimentu, teplotě a dostupnosti potřebných minerálů. Typy tmelů se liší dle obsažených minerálů. Karbonátový – sparitový je tvořený velkými krystaly kalcitu. Železitý tmel tvoří hematit a goethit. Křemitý tmel je tvořen krystalickým nebo amorfním oxidem křemičitým. [1]

1.1.2 Přehled pískovcových oblastí Českého masivu

Oblast Labské pískovce

Tiské stěny, Rájec, Ostrov, Děčínský Sněžník, Labské údolí, Hřensko, Pravčická brána, Jetřichovice, Tokáň, Kyjovské údolí, Údolí Kamenice

Oblast Lužické hory

Lužský hřbet, Milštejn, Jonsdorf, Vraní skály, Horní skály, Vysoká, Havran, Prysk

Oblast Ralská pahorkatina

Sloup a Svojkov, Radvanec, Velenice, Dutý kámen, Sloní kameny, Janovický les, Krkavčí návrší, Ralsko, Děvínské polesí, Kumerské pohoří, Jestřebská kotlina, Vřesoviště, Kozly, Peklo, Blíževedly, Úštěk, Vlhošť, Kostelec, Dolské údolí, Rač, Supí hora, Nedvězí, Housecké vrchy, Skalní sbor, Vidim, Kokořínský dům, Mšeno, Palný dům, Strenický potok, Želízy

Oblast Český ráj

Mužský, Hruboskalsko, Kozlov (Chlum), Prachovské skály, Podtrosecká údolí, Plakánek, Apolena, Borecké skály, Kozákov, Sokol, Betlémské a Klokočské skály, Suché sk. a Vranovský hřeben, Maloskalská drábovna, Zábrdka

Oblast Chrudimsko a Skutečsko

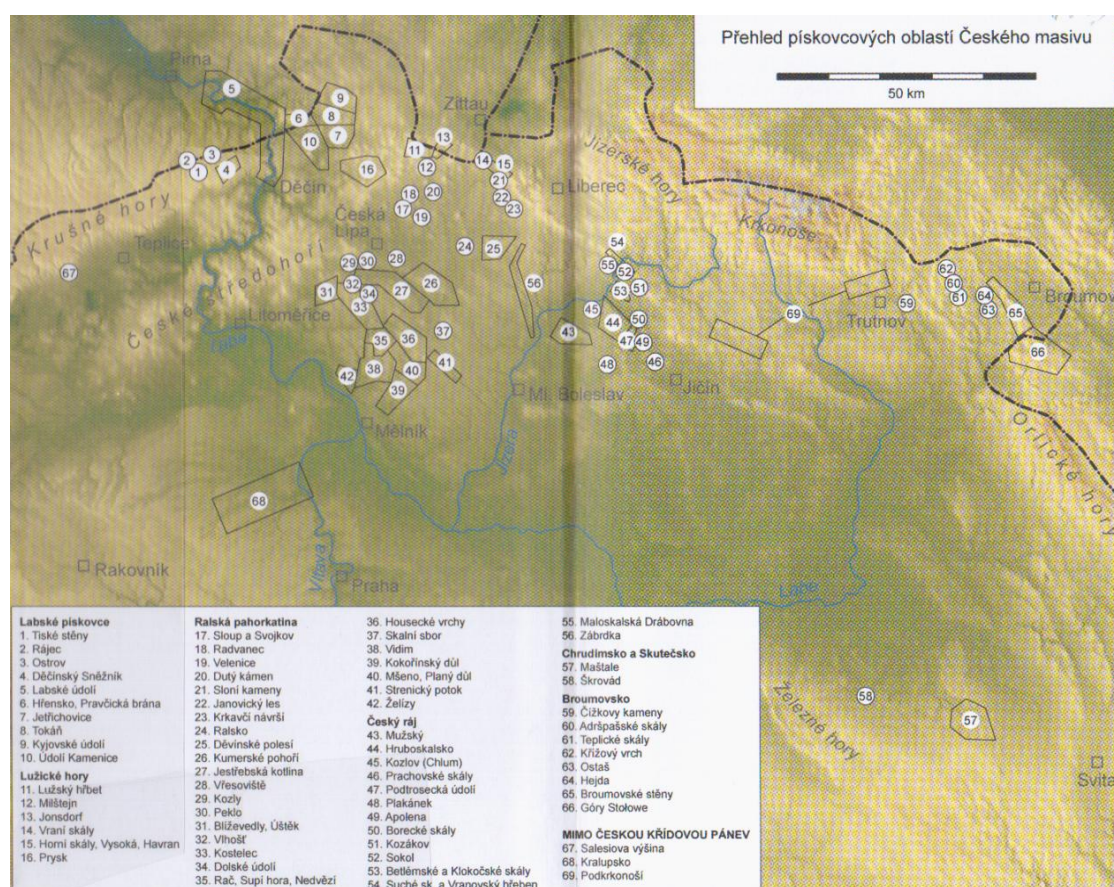
Maštale, Škrovád

Oblast Broumovsko

Čížkovy kameny, Adršpašské skály, Teplické skály, Křížový vrch, Ostaš, Hejda, Broumovské stěny, Góry Stołowe

Oblasti mimo českou křídovou pánev

Salesiova výšina, Kralupsko, Podkrkonoší [1]

Obr. 2: Přehled pískovcových oblastí Českého masivu [1]

1.1.3 Pískovcové skalní útvary v oblasti Broumovska

1.1.3.1 Čížkovy kameny

Nachází se dle geomorfologického členění v podokrsku Poříčské pahorkatiny, okrsku Trutnovské pahorkatiny, v podcelku Podkrkonošská pahorkatina a v celku Krkonošské podhůří. Čížkovy kameny jsou součástí pruhu perucko-korycanského souvrství, které se táhne od Rtně v Podkrkonoší jihovýchodně až severozápadně podél hronovsko-poříčského zlomu k Poříčí nad Úpou. Křemenné pískovce Čížkových kamenů jsou křídového stáří. Spodní části pískovce jsou nezřetelně vrstevnaté, středně zrnité a přecházejí přibýváním křemenných valounů až do slepence. Vrchní část tvoří jemnozrnné pískovce s horizontální vrstevnatostí se soubory šikmého zvrstvení decimetrových i metrových mocností. Pevné pískovce přecházejí směrem ke zlomu až

do křemenců. Na pískovcích lze také zpozorovat drcená pásma rovnoběžná se zlomem a tahové pukliny s mísovitými odtrhy a pérovými strukturami. Charakter čela plošiny je mrazového srubu s dominantou rozpadu pískovce podél puklin, vrstevních ploch a gravitačním přemišťování bloků. Mezi zajímavosti tohoto místa patří: Walzelova jeskyně, vysoké stěny, skalní věže, skalní mísy na temenech věží a balvanů, vyryté datace na hraničním balvanu, balvanové pole a nepravé skalní hříby. Terén mezi nízkými věžemi a balvany je vhodný pro boulderingové lezení. [1]

1.1.3.2 Adršpašské skály

Nachází se dle geomorfologického členění v části Adršpašsko-teplické skály, v podokrsku Teplické pánve, v okrsku Polické pánve, v podcelku Polické vrchoviny a celku Broumovské vrchoviny. Jejich rozloha je 5 km² a zaujímají severní část asymetrické pískovcové plošiny Adršpašsko-teplických skal. Teplické a Adršpašské skály odděluje soustava údolí, která se nazývají Vlčí rokle. Pískovcová plošina je tvořena křemennými pískovci teplického souvrství. Soubory obřího šikmého zvrstvení jsou základním prvkem sedimentární architektury. Leží na sobě a mají stejnou orientaci šikmých lamin. Skalní město tvoří pukliny a drcená pásma. Tyto skály jsou nejsilněji postiženým místem v Adršpašsko-teplické pískovcové plošině. Nachází se zde několik set skalních útvarů. Některé jsou pískovcovým fenoménem Evropy díky maximální výšce, např. výška skalního útvaru Milenci je vysoká z nižší strany 75 m a z údolí stěn 110 m. Skalní útvary jsou vysoké, hladké a esteticky působivé. Nachází se zde značné výškové rozdíly od 500 m n. m. v údolí Metuje přes výšku plošiny 600 – 650 m n. m. po nejvyšší vrchol Adršpašských skal Starozámecký vrch s 671 m nad mořem. Adršpašské skály jsou součástí NPR Adršpašsko-teplické skály a CHKO Broumovsko. Mezi zajímavosti tohoto místa patří: Adršpašské skalní město o délce 3,5 km s možností projížďky po jezírku, kaňony a soutěsky, skalní věže, hrad Adršpach a uměle regulovaný vodopád. [1]

1.1.3.3 Teplické skály

Nachází se v části Adršpašsko-teplické skály, v podokrsku Teplická pánev, v okrsku Polická pánev, v podcelku Polická vrchovina a v celku Broumovská vrchovina. V podloží křídý Teplických skal spočívají kontinentální usazeniny karbonu až triasu. Rozdíl mezi Adršpašskými a Teplickými skalami je skalský zlom. Skalský hřbet, který

se nachází jivýchodně od zlomu je oproti zbytku plošiny o 110 m zakleslý. V blízkosti zlomu se vyskytují svislé deskovité, trubicovité i nepravidelné formy. V Teplické části plošiny Adršpašsko-teplických skal jsou vytvořené rokle, např.: Teplické údolí, osní rokle Bludiště, Anenské údolí nebo Ptačí příkop. Mezi nejvyšším a nejnižším bodem je výškový rozdíl okolo 300 m. Plošina podél pukliny se rozděluje na systémy soutěsek, kaňonů nebo na další dílčí celky. Nejznámějšími jsou Jiráskovy skály s hradem Skály a kompaktním skalním městem Bišík, Supí Skály, plošina Nový svět, Vstupní rokle lemující dolní tok Skalského potoka a Teplické údolí. Centrální část Teplických skal tvoří síť soutěsek, které jsou odděleny skalními masívy. Mimořádně nepropustná oblast se nachází v severozápadní části Teplických skal v Janovických hřbetech. V blokovém závalu ve skalním městě je Teplická jeskyně o délce 1 065 m. Jedná se o nejdelší jeskyni v pískovcích v ČR a díky výskytu kořenových stalagmitů není veřejnosti přístupná. Skalní útvary jsou členěny detailněji a mají hlubší reliéf než v Adršpašských skalách. Objevují se zde i stěny chráněné skalními kůrami, stěny s voštinami, hlubší a výraznější skalní římsy a na temenech skal jsou obvyklé skalní mísy a škrapy. Teplické skály jsou součástí NPR Adršpašsko-teplické skály a CHKO Broumovsko. Mezi nejzajímavější místa patří: zřícenina hradu Střmen a Skály, Teplické skalní město s úzkými soutěskami s extrémní inverzí a výskytem vzácných bezobratlých živočichů, Černé jezírko a horolezecké terény. [1]

1.1.3.4 Křížový vrch

Nachází se dle geomorfologického členění v podokrsku Teplická pánev, v okrsku Polická pánev, v podcelku Polická vrchovina a v celku Broumovská vrchovina. Oblast křížového vrchu je fragmentem původně rozsáhlejší plošiny ležící v severní části polické pánve. Je tvořena křemennými pískovci středního turonu až coniacu o mocnosti kolem 120 m. Při úbočích hřbetů a v centrální rokli jsou viditelné mohutné blokové akumulace. Křížový vrch ční nad okolním plochým terénem. Od Adršpašských skal jej dělí údolní niva Metuje. Jedná se o rozšířenou kdysi souvislou tabuli, v níž dominují dva oblouky hřbetů. Základní povrchové tvary jsou čtyři: Křížový hřeben, Jižní věže, Zdoňovský oblouk a Centrální rokle. Pískovec je silně zpevněný, skalní věže se vyskytují v drobných skupinách, některé mají široké a vysoké údolní stěny až 50 m. Vlivem rozdílného klimatu oproti Adršpašským a Teplickým skalám jsou tu členitější reliéfy skalních povrchů – římsy, dutiny, voštiny. Křížový vrch je součástí CHKO

Broumovsko a je chráněn jako PR Křížová cesta. Mezi zajímavosti patří: Křížová cesta, která byla vytvořena v 17. století, železný kříž na vrcholu skal z roku 1857, na jehož podstavci jsou plastiky sv. Anny, Josefa a Jana Nepomuckého a vede tu značená pěšina z Adršpachu do Zdoňova. [1]

1.1.3.5 Ostaš

Nachází se v podokrsku Machovské pánve, v okrsku Polické pánve, v podcelku Polická vrchovina, celku Broumovská vrchovina a v oblasti orlické. Součástí české křídové pánve je polická pánev, v jejíž ose leží vrchol 700 m n. m. tabulové hory Ostaše. Tato oblast je tvořena křemennými pískovci teplického souvrství ve svrchním turonu a coniacu. V terénu je dobře znatelný polický zlom směru severozápad – jihovýchod, který vznikl během alpínské orogeneze. Díky jemu leží Ostaš o 100 m výše než severovýchodní část zvaná Kočičí skály. Ostaš a Kočičí skály se liší svým reliéfem. Vrchol Ostaše je nejtypičtější vyvinutou tabulovou horou v ČR. Okraje hory tvoří málo členité skalní defilé, na východním úbočí je údolí s malým skalním městem zvaným Bludiště s asi 20 věžemi a ostrohy. Výška stěn je 5 – 20 m. V některých polohách pískovce vznikaly nepravidelné dutiny. Nejznámější je Čertovo auto, což je vodorovný blok na čtyřech nestejných pískovcových sloupech. Kočičí skály jsou známé také jako Dolní labyrint. Jejich půdorys je protažen ve směru polického zlomu, je zde velký počet skalních kulí, zdi a věží obdélníkového půdorysu. Mezi zajímavosti tohoto místa patří: Sluj Českých bratří, kde je v kamenci vyryt kalich a letopočet 1627, Kočičí skály a Bludiště. Západní stěny Ostaše slouží jako geolaboratoř pro Správu CHKO Broumovsko a tudíž nejsou veřejnosti přístupné. PR Ostaš a PP Kočičí skály jsou součástí CHKO Broumovsko. [1]

1.1.3.6 Hejda

Nachází se v části Ostaš - Hejda v podokrsku Machovské pánve, v okrsku Polické pánve, v podcelku Polická vrchovina, v celku Broumovská vrchovina a v oblasti orlické. Tabulová hora Hejda s výškou 625 m n. m. leží 1,8 km severozápadně od vrcholu Ostaše. Skalní výchozy jsou budovány křemennými pískovci teplického souvrství. Tabulovou horou prochází také polický zlom. Asi 500 m východně od vrcholu Hejda se nachází přibližně 150 skalních útvarů – skalní zdi, kulisy, ostrohy, nižší věže a zřícené balvany na dně soutěsek. Mezi zajímavosti Hejdy také patří

puklinové a suťové jeskyně, ve kterých se vyskytují stalagmity. Oblast je zmapována pouze pro potřeby horolezectví a patří k nejméně navštěvovaným pískovcovým oblastem v České republice. V budoucnu plánuje CHKO Broumovsko o zařazení Hejdy do přírodních památek nebo přírodních rezervací. [1]

1.1.3.7 Broumovské stěny

Nachází se dle geomorfologického členění v okrsku Broumovské stěny, v okrsku Polická stupňovina, v podcelku Polická vrchovina a celku Broumovská vrchovina. Arkózovité pískovce jizerského souvrství tvoří Broumovské stěny v severovýchodním křídle polické pánve. V této oblasti obsahuje pískovec nejen křemen, ale i kolem 10 % zrn kaolinizovaného živce, světlou slídu a úlomky hornin. Na některých pískovcích jsou k vidění otisky schránek mlžů a pravidelné sítě puklin. V okolí Hvězdy se nachází kuesta převyšující o 300 m dno Broumovské kotliny a izolované skály, které vyčnívají nad okolním zarovnaným povrchem. Jihozápadní svah kuesty je odvodňován řekou Metují a je špatně přístupný. V údolí jsou skalní věže, mezi kterými jsou vytvořeny jeskynní výklenky, puklinové jeskyně, soutěsky a komíny. Věže jsou dělené skalními římsami a věže ve vyšších polohách se podobají skalním hřibům. Jihovýchodní strana Broumovských stěn je na jihozápadním svahu nevýrazná s charakterem tabulových hor. Severovýchodní svah je strmý a narušený suchými kaňonovitými údolími, se suťovými a puklinovými jeskyněmi a vlhkými roklemi. Po hřebetě kuesty mezi Božanovským Špičákem a Slavným je rozvodnice mezi Stěnavou a Metují, pokračující 1 km na jihozápad. Mezi zajímavosti této oblasti patří: Kaple Panny Marie z roku 1733 tzv. Hvězda, kamenná brána na Velké kupě, skalní hříby, skalní mísy, hraniční kameny a značky, reliéf Panny Marie z roku 1886 v Kovářově rokli a Urbární jeskyně. Oblast patří do CHKO Broumovsko, NPR Broumovské stěny a NPP Teplické stěny. [1]

1.1.3.8 Góry Stolowe

Nachází se dle geomorfologického členění v okrsku Stolové hory, v podcelku Polická vrchovina a v celku Broumovská vrchovina. Tato oblast se nachází převážně v polské části polické pánve s nejvyšším vrcholem Szczeliniec Wielky. Na území české republiky zasahuje severním svahem Boru nad Machovem, Lopotou nad Božanovem a Suchým vrchem. Vyskytují se zde tři úrovně pískovců: glaukonitické, arkózovité a křemenné. Severovýchodní svah Radkowskie Ściany je pokrytý blokovou sutí

a rozčleněn skalnatými roklemi. Oblast Skalne Grzyby je typická jak skupinami skal, tak i izolovanými skalami typu torů. Na Boru ve skalním bludišti Błędne Skały jsou 6 - 8 m hluboké soutěsky, které vznikly rozpukáním pískovcové skalní desky. Mezi zajímavosti Gór Stołowych patří: Skalní bludiště Błędne Skały, skalní město Szczeliniec, pozůstatky hraniční strážnice Fort Karola z roku 1790 na východním konci Skalniaku u Karlówa, pískovcové lomy u Radkówa a nad Božanovem, naučná stezka mezi Radkówem a Karlówem a park Narodowy Gór Stołowych. [1]

1.2 Použité výzkumné metody

Při tvorbě bakalářské práce jsem využila řadu výzkumných metod jako literární, historickou, kartografickou, statistickou, sociologickou, příčiny a následku. Pro výzkum a použití leteckých snímků v kapitole 1.3.7 metodu dálkového výzkumu. Další metodou je metoda kartografická, při níž jsem se zabývala průzkumem map Teplického skalního města a jeho okolí. Samotné Teplické skalní město jsem několikrát navštívila. Při studování panelů naučné stezky a skalních útvarů jsem použila metodu terénního výzkumu. Součástí mých návštěv byla i tzv. metoda interview, která spočívala ve vyplnění dotazníků návštěvníky skalního města. Na základě odpovědí, které si respondenti vybrali, jsem vyhodnotila pomocí statistické metody dotazníkové šetření.

1.2.1 Metoda interpretace leteckých nebo družicových snímků (tzv. metoda dálkového výzkumu)

Dálkový výzkum je dnes jedna ze základních výzkumných metod. Smysl této metody spočívá v hlubokém zkoumání leteckých a družicových snímků. Je to jedna z nejefektivnějších metod jak získat informace o daném území, protože pořízené snímky pokryjí velké plošné množství území. Dnešní technika také dovoluje pořízení kvalitních snímků ve vysokém rozlišení. Metoda interpretace leteckých snímků má také jednu velkou nevýhodu a tou je skutečnost snímků. Protože území, které máme zobrazené na fotografiích je sice velmi pěkně znázorněné, ale obraz je však geometricky deformován a tyto deformace mohou způsobit, že dané objekty na fotografii nebo zobrazení a ve skutečnosti mohou mít jinou vzdálenost od snímaného místa i velikost (někdy i v rozdílech kilometrů). Proto vznikají další dílčí obory, které dělají tuto metodu přesnější, aby měla širší možnosti využití např. pro tvorbu map.

1.2.2 Kartografická metoda

Tuto tradiční metodu používají hlavně geografové a spočívá ve výzkumu a tvorbě kartografických modelů jako jsou mapy, různé plány a podobně. Mapy mají v tomto odvětví osobitý význam a jejich pomocí jde zjistit například: tvar a velikost jednotlivých objektů a vzdálenost mezi objekty, prostorové rozložení objektů a další.

Metoda se skládá ze dvou základních částí:

- **Vytvoření kartografických modelů** – provádí se mapování geografických objektů, v současnosti se mapování provádí nejčastěji pomocí GPS signálu.
- **Operace s kartografickými modely** – součástí práce geografa jsou různé měření na mapě, analýza jednotlivých map a podobně. [19]

1.2.3 Metoda terénního výzkumu

Metoda terénního výzkumu spočívá v tom, že se vydáme přímo do terénu a tam provádíme výzkum osobně nebo si můžeme najmout nějakého kvalifikovaného pomocníka z oboru. Hlavní výhodou této metody je přímé seznámení se zkoumaným terénem a současně si můžeme pořizovat fotodokumentaci pro pozdější využití. Fotit můžeme různé přírodní krásy, informační tabule a návěsti a různé zajímavosti, současně si uděláme vlastní přehled a pohled na to, jak to tam přesně vypadá, což nám v budoucnu usnadní orientaci v oblasti.

1.2.4 Sociologická metoda

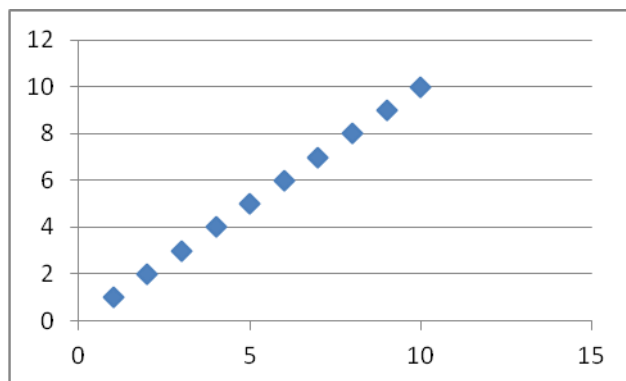
U sociologické metody pracujeme přímo s lidmi. Metoda se dá rozdělit na dva typy. Buď provádíme výzkum pomocí rozhovoru, v praxi to znamená, že navštívíme danou oblast a uděláme rozhovory naživo přímo s lidmi. Tento typ výzkumu je hodně osobní ale velice zdlouhavý, protože se musíme věnovat každému člověku zvlášť. Druhá metoda je pomocí ankety. Anketu lze provádět více způsoby. První způsob je podobný metodě s rozhovory, pouze místo rozhovoru rozdáváme lidem dotazníky. Je to méně časově náročný a rychlejší způsob. Druhý druh ankety lze provést pomocí internetu, kde můžeme pro výzkum použít pomocné servery na vyplňování anket nebo zvolíme metodu pomocí rozesílání dotazníků na emailové adresy uživatelů internetu. V současnosti se dá také použít k výzkumu sociální síť zvaná Facebook. Je to systém rozšířený mezi uživateli všech věkových kategorií.

1.2.5 Statistická metoda

Další použitou metodou v mé bakalářské práci je tzv. statistická metoda. Informace nabyté naším předchozím výzkumem (např. z dotazníků) touto metodou vyhodnotíme. Výstupním údajem této metody jsou různé grafy, histogramy a podobně.

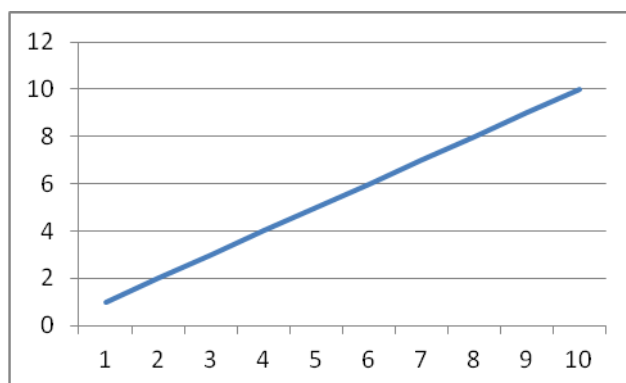
Nejčastěji používané typy grafů jsou:

- **Graf bodový:** skládá se z bodů zobrazených v grafickém poli podle jejich hodnot

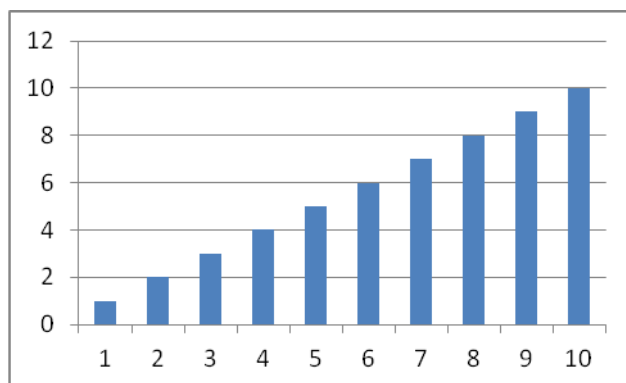
Graf 1: Bodový graf, Zdroj: archiv autorky

- **Graf spojnicový:** vznikne z bodového grafu spojením jednotlivých bodů

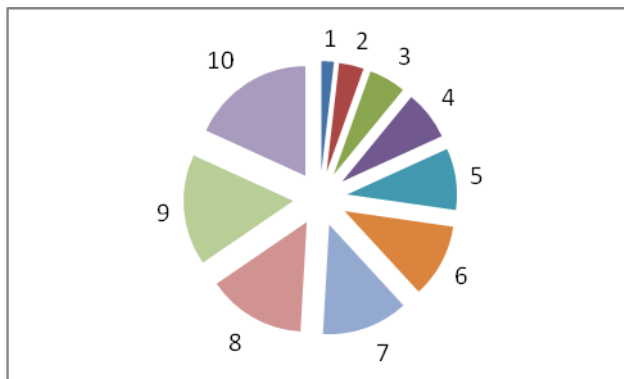
Graf 2: Spojnicový graf, Zdroj: archiv autorky

- **Graf sloupcový:** zobrazuje četnost nebo velikost ve sloupcích

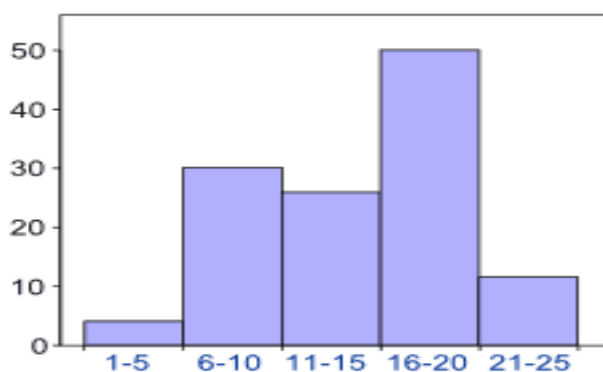
Graf 3: Sloupcový graf, Zdroj: archiv autorky

- **Graf kruhový (koláčový):** zobrazuje velikost nebo četnost v jednotlivých úsecích v kruhu, nejčastěji používaný graf v mé bakalářské práci

Graf 4: Kruhový graf, Zdroj: archiv autorky

- **Histogram:** souřadnicový diagram rozdělující početnost dle sloupcového diagramu, šířka sloupce nám představuje šířku intervalu a výška sloupce nám představuje počet hodnot. [18]

Graf 5: Histogram, Zdroj: archiv autorky

1.3 Teplické skalní město

1.3.1 Definice skalního města

Pod názvem Skalní město se rozumí seskupení skalních tvarů např.: bloků, věží, stěn, které jsou rozděleny soustavami subvertikálních puklin a subhorizontálních vrstevních ploch na méně nebo více pravidelné kvádrovitě bloky. Typická skalní města jsou tvořena bloky, věžemi, štíty, jehlami a skalními kulisami. Často jsou tvořena bloky v několika výškových úrovních a jsou odděleny prostornějšími kaňony nebo úzkými soutěskami. Dobrá propustnost hornin přispívá k intenzivní hloubkové erozi po puklinách. Ve vrcholových částech k podstatným změnám nedochází. Skalní formy mohou být vysoké od několika metrů do více než 100 m. [8]

1.3.2 Základní údaje a vývoj

Teplické skalní město se nachází ve Východních Čechách v Broumovském výběžku u Teplic nad Metují. Často je také spojováno s Adršpašskými skalami. Teplické skály mají rozlohu 12 km² a jejich návštěvnost se pohybuje okolo 50 000 návštěvníků ročně. Otevírací doba je v letní sezóně každý den od 8:00 do 18:00 hodin. [11]

Tab. 1: Vstupné do Teplického skalního města v sezóně 2012

Vstupné	Kč	Poznámky
Plné	70,-	
Snížené	35,-	děti do 15 let, studenti do 26 let, invalidé
Rodinné	170,-	2 dospělí a 2 děti do 15 let
Permanentka	300,-	
Pes	15,-	na vodítku a s košíkem

Zdroj: www.teplickeskalys.com

Vývoj skalního města měl počátek už ve třetihorách, kdy opakované mořské zátopy a ukládání sedimentů ukončilo opakované zatopování mořem. Před 80 miliony let po ústupu křídového moře začala proměna z původně souvislé tabule kvádrového pískovce na skalní město. Mezi hlavní modelační činitele patřila zejména tekoucí voda, mráz vítr a gravitace. Díky jim došlo k vytvoření členitého skalního reliéfu. Rozšíření skalní soutěsky vedlo ke vzniku Chrámových náměstí. Soutěsky jsou založené na puklinách, které jsou méně odolné a podléhají zvětrávání. Díky pseudokrasovému vývoji zde vznikly puklinové a vrstevní jeskyně. [2]

1.3.3 Příroda

Teplické skalní město je součástí CHKO Broumovsko a NPR Adršpašsko-teplické skály.

CHKO Broumovsko

Chráněná krajinná oblast Broumovsko byla vyhlášena Ministerstvem životního prostředí ČR v roce 1991 vyhláškou č. 157. Hlavním důvodem vyhlášení byla snaha o udržení přírodních hodnot, dále pak obnova krajiny i trvale udržitelného života a šetrné využívání přírodních zdrojů. Její rozloha činí 410 km² a zaujímá východní okraj okresu Trutnov a severní část okresu Náchod. Součástí CHKO jsou dvě národní přírodní rezervace a to NPR Broumovské stěny a NPR Adršpašsko-teplické skály. Díky reliéfu a klimatickému režimu umožňují život pozoruhodné fauně a flóře. Dále se v CHKO nachází dvě přírodní rezervace Ostaš a Křížová cesta, přírodní památky Kočičí skály a Borek. Broumovsko je mimořádné i svými památkami, např.: Benediktýnský klášter v Broumově, vesnická památková rezervace v Křinicích, kaple, zděné statky broumovského typu, stovky pískovcových soch a další. Území CHKO je budováno ze dvou třetin sedimenty a vyvřelinami a zbytek křídovými sedimenty. Také má morfologicky nejpestřejší reliéf, který tvoří kvádrové pískovce, plošiny a kuesty. Vodstvo je v CHKO zastoupeno řekou Metují a Stěnavou. Meziměstská vrchovina je odvodňována řekou Stěnavou, která pramení v Polsku. Polická vrchovina je odvodňována Metují pramenící nad Adršpašskými skalami. Tato řeka patří mezi nejvydatnější zásobárny podzemních vod v ČR. V roce 1981 byla Metuje vyhlášenou Chráněnou oblastí přirozené akumulace vod.

Oblast Broumovsko je středně bohatá na květenu. Vyskytuje se zde např. podbělice alpská, popratka horská, violka dvoukvětá, žluťucha orlíčkolistá, bledule jarní, trhutka rýnská nebo pramenička obecná. CHKO je tvořena přibližně 40 % lesních porostů, 20 % loukami a pastvinami a přes 30 % ornou půdou. Dále se tu nacházejí vzácní živočichové, kteří přežívají díky nepřístupnosti terénů ve skalních městech, např.: rejsek horský nebo sýc rousný. Na suchých a teplých místech se vyskytuje ještěrka obecná, ťuhýk obecný nebo cikády v chráněném údolí u obce Žabokrky. Ve vodě a v její blízkosti žijí např.: skokan hnědý, čolek obecný, potápník, vážka ploská a v mokřadních loukách se vyskytují např.: modrásek bahenní, můra nebo perleťovec kopřivový. Žije zde okolo 54 druhů savců a okolo 17 druhů letounů. Součástí CHKO Broumovsko je

Ptačí oblast, ve které jsou k vidění výr velký, chřástal polní, sokol stěhovavý, čáp černý, sýr rousný a kulíšek nejmenší. [3]

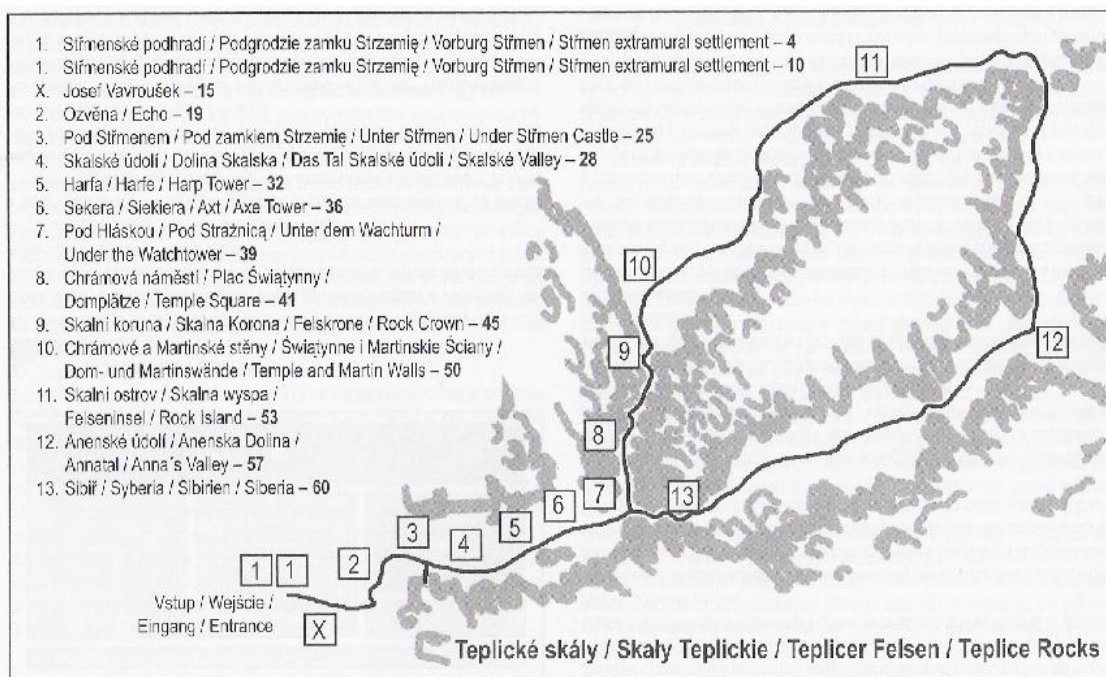
Národní přírodní rezervace Adršpašsko-teplické skály

Rozloha národní přírodní rezervace činí 1 803,43 ha a její nadmořská výška se pohybuje od 509 do 786 m. Oblast se nachází v severní části Polické vrchoviny, kde je tabulová plošina porušena tektonickými zlomy a byla vyhlášena v roce 1933. V přírodní rezervaci a jejím okolí se vyskytuje okolo 163 druhů obratlovců, z toho 121 druhů ptáků, 34 druhů savců, 8 druhů obojživelníků a plazů. Mezi vzácné živočichy patří čolek horský, ještěrka živorodá, výr velký, ledňáček říční, čáp černý a kulíšek nejmenší. V oblasti Černého jezírka je každoroční masový výskyt vážky čárkované. Součástí NPR je Ptačí oblast Broumovsko. V roce 2005 se povedlo po 45 letech přivést na svět tři mláďata sokola stěhovavého. Fauna se v této oblasti nachází v jedlobukovém až smrkobukovém vegetačním stupni. Výjimkou jsou nejchladnější inverzní polohy např. v části Teplického skalního města zvané Sibiř. Mezi zástupce flóry v národní přírodní rezervaci patří keře krušiny olšové, zimolez černý, růže převislá, borůvka černá, brusinka obecná, vřes obecný, měsíčnice vytrvalá a další. [3], [6]

1.3.4 Naučná stezka skalním městem

Naučná stezka v Teplickém skalním městě vede po modře značeném turistickém okruhu a je věnována Josefu Vavrouškovi. Trasa dlouhá šest kilometrů měla nejdříve 15 zastavení a poté byla rozšířena o naučný panel Skalního chrámu a panel Za sokolem do skal. Každý panel obsahuje textový a obrazový obsah a je skvělým doplněním informací o dané části skalního města.

Na mapě jsou znázorněna místa, na kterých můžeme najít panely s naučnými texty, před číslem deset je nyní umístěn panel 10.a Skalní chrám a na trase mezi čísly 10 a 11 se nyní nachází panel Za sokolem do skal. [2]

Obr. 3: Mapa naučné stezky [2]

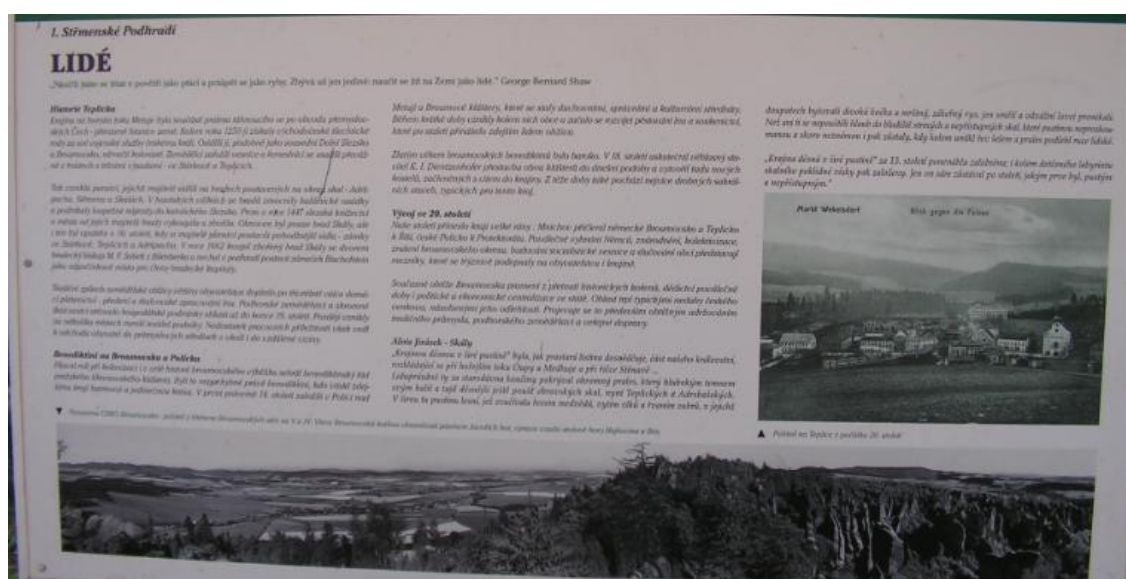
Texty naučných panelů zpracovala Správa ochrany přírody CHKO Broumovsko.

Obr. 4: První panel NSTSM – 1. Střimenské podhradí, Zdroj: foto autorky

Prvním naučným panelem na stezce je 1. Střimenské podhradí. Příroda, je hlavní název tohoto panelu a seznamuje návštěvníky se základními údaji o Adršpašsko-teplických skalách. Turisté se mohou naladit krásným citátem od Karla Čapka, který

upřednostňuje naši přírodu a dozvědět se nejen, že tyto skály jsou největším skalním městem ve střední Evropě, ale i národní přírodní rezervací v CHKO Broumovsko. Díky geologické stavbě a vývoji patří toto místo mezi nejvyšší a nejvydatnější zásobárny pitné vody v České republice. Prostřední část je věnována informacím o geologickém vývoji. Zabývá se vznikem oblasti asi před 350 miliony let až po vznik kvádrových pískovců, které dnes tvoří skalní města, stolové hory a plošiny. Pod geologickým vývojem je část citátu od F. Schallera – Topographie des Königreichs Böhmen, Prag 1970. Nad obrázkem Mědirytiny, na které můžete vidět pohled od Skalní nevěsty k Sekeři, je poslední část popisující polohu Teplických skal a informace o Naučné stezce. Na obrázku ve spodní části panelu je vyobrazeno panorama CHKO Broumovsko pohledem z Boru na sever a severozápad. Vlevo se nachází stolová hora Ostaš v pozadí s Adršpaško-teplickými skalami a Krkonoši. Pravou stranu zaujímá hřeben Broumovských stěn, za kterým jsou k vidění Javoří a Soví hory. [2]

Obr. 5: Druhý panel NSTSM - 1. Střemské podhradí, Zdroj: foto autorky

Druhý panel 1. Střemské podhradí s hlavním názvem Lidé, začíná citátem od Georgeho Bernarda Shawa. Historie Teplicka je řešena na levé straně naučného panelu. První zmínka o osídlení sahá až do roku 1250, kdy tuto oblast věnoval český král východočeským šlechtickým rodům za vojenské služby. Průběh historie je zde ve zkratce promítnut až do konce 19. století, na nějž navazuje odstavec věnovaný Benediktýnům. Za jejich působení byly založeny kláštery, které do dnešní podoby přestavil K. I. Dientzenhofer. Vývoj ve 20. století, tento název nese další část panelu, je zaměřen na válečné období se současnými obtížemi, které války přinesly. Písemné

informace zakončuje Alois Jirásek s úryvkem z knížky Skály. Na obrázku v levé části můžeme vidět pohled na Teplice z počátku 20. století. Fotografie na spodní straně panelu pohlíží vlevo na Broumovskou kotlinu, která je ohraničená pásmem Javořích hor. Na pravé straně je k vidění pohled na východ a jihovýchod z Broumovských stěn. [2]

Obr. 6: Třetí panel NSTSM – Naučná stezka je věnována Josefu Vavrouškovi, Zdroj: foto autorky

Třetí panel seznámí návštěvníky s Josefem Vavrouškem a důvodem, proč je tato naučná stezka právě jemu věnována. Rád navštěvoval Broumovsko a pomohl komisi s formulováním zásad ochrany životního prostředí v Teplicích nad Metují. Dále načrtl model trvale udržitelného života v této oblasti, který se začíná uskutečňovat až dnes. V roce 1995 zahynul i se svojí dcerou Petrou pod lavinou v Západních Tatrách. Autoři tuto stezku věnovali právě jemu, jelikož je jejich ctí pracovat pro jeho ideály a lásku k přírodě. Dále pak autoři naučné stezky děkují sponzorům, kteří na zřízení naučné stezky přispěli. [2]

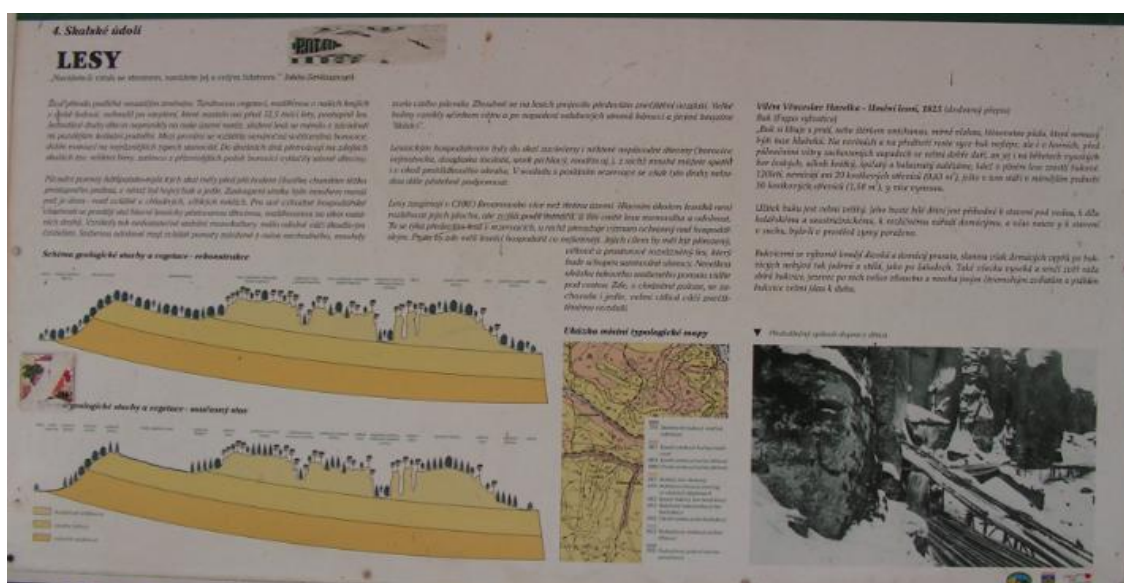
Obr. 7: Čtvrtý panel NSTSM – 2. Ozvěna, Zdroj: foto autorky

Čtvrtý panel 2. Ozvěna seznamuje návštěvníka se všemi základními informacemi ohledně Chráněné krajinné oblasti Broumovsko. Zaměřuje se na celou Broumovskou vrchovinu, rozdělení CHKO na dvě hlavní, geomorfologicky, klimaticky i historicky odlišné části a to Polickou vrchovinu a Broumovskou kotlinu a jejich oddělením. Ochrana přírody a krajiny se zaměřuje na národní přírodní rezervace, přírodní rezervace a na harmonickou kulturní krajinu. Ani na tomto panelu nechybí úryvek, tentokrát od J. Kindla z publikace Spolehlivý průvodčí na cestách po Adršpachu. Na levé straně je k vidění mapa CHKO Broumovsko s vyznačenými maloplošně chráněnými územími. Uprostřed se nachází blokdiagram Polické křídlové pánve s popiskem. Na pravé straně je vidět pohled na Lysý vrch z roku 1940 a Střimenské podhradí. [2]

Obr. 8: Pátý panel NSTSM – 3. Pod Střmenem, Zdroj: foto autorky

Pátý panel 3. Pod Střmenem se zabývá Teplickou jeskyní. Její délka je 1 065m, ale je kryta přes 20 m silným závalem. V úvodu panelu je napsaný citát od Garyho Snydera a pod ním už jsou informace o Teplické Jeskyni. Část s názvem Rarity je věnována Permafrostu, což je dle naučného panelu věčně zmrzlá půda, která zde byla rozšířena v době ledové. To je ale chyba, jelikož permafrost je dlouhodobě (více jak 2 roky) zmrzlá půda. Na obrázku v pravé straně můžeme vidět profil údolí Skalského potoka s Teplickou jeskyní. Uprostřed je fotografie ledové výzdoby v Teplické jeskyni. Na největším obrázku panelu je vyfotografovaný skalní útvar Přilba z roku 1910. Nejmenší obrázek zobrazuje fotografii Kořenového krápníku. [2]

Obr. 9: Šestý panel NSTSM – 4. Skalské údolí, Zdroj: foto autorky

Šestý panel na stezce se jmenuje 4. Skalské údolí. Tato část naučné stezky se zabývá lesy. V úvodu panelu je opět citát, tentokrát od Jidda Křišnamutiho. Celý panel se zajímá o živou přírodu, která podléhá neustálým změnám. Dozvíme se o tundrové vegetaci, která byla v našich krajích rozšířená v době ledové a nahrazena po oteplení postupně lesem. Informace o lesnickém hospodaření a velikosti plochy lesů v CHKO Broumovsko jsou nedílnou součástí této tabule. Poslední část je věnována popisu buku od Viléma Věnceslava Havelky z Umění lesního. Na obrázku vlevo dole můžeme vidět schéma geologické stavby a vegetace. Uprostřed se nachází ukázka místní typologické mapy a vpravo způsob dopravy dřeva před válkou. [2]

Obr. 10: Sedmý panel NSTSM - 5. Harfa, Zdroj: foto autorky

Informace o objevování skal najdeme na sedmém panelu 5. Harfa. První zmínka z této oblasti se týká Broumovských stěn ze 13. století. Adršpašské a Teplické skály byly přístupné jen na okrajích. Postavily se zde tři hrady, a to Adršpach, Střmen a Skály. Adršpašské skály byly zpřístupněny již od 18. století a Teplické skalní město bylo objeveno až po požáru v roce 1824. Dalšími zajímavými informacemi je návštěvnost turistů. Adršpašské skály navštíví ročně kolem 250 000 lidí a Teplickým skalním městem projde 50 000 návštěvníků. Malý odstavec je zde věnován úvodnímu citátu od Wilhelma Busche a úryvku W. Lukase z Der Cicerone in den Weckelsdorfer Felsen. Na spodní části panelu můžeme vidět znázornění vzniku útvaru Skalní brány. První obrázek znázorňuje předpokládaný výchozí stav, druhý řícení bloků a třetí současný stav. Když geomorfologické pochody narušily stabilitu skal, zřítel se ze svahu rokle mohutný blok, který je dnes pojmenován jako Harfa a má asi 2 000 tun. Na fotografii vlevo je vyfocena busta J. W. Goetheho, která se nachází v Adršpašských skalách. Na obrázku uprostřed z dopisnice z roku 1888 je vyobrazena Harfa. Posledním obrázkem je barevná xylografie z roku 1870. [2]

Panel devátý s názvem 7. Pod Hláskou je zaměřen na rostliny Teplického skalního města. Návštěvníka seznámí se zdejší květenou. Na panelu jsou vyobrazené rostliny, které se zde vyskytují a to měsícnice vytrvalá, violka dvoukvětá, podbělice alpská, rojovník bahenní a mléčivec alpský. Vpravo je k vidění pohlednice, na které je bývalá horolezecká chata asi z roku 1940. [2]

Obr. 13: Desátý panel NSTSM – 8. Chrámové náměstí [12]

Na desátém panelu 8. Chrámová náměstí je vývoj skalního města. Informace zasahují až do třetihor, kdy byl Český masiv vyzdvižen z mořského dna. Malá část panelu je věnována sukcesy, což je střídání společenstev organismů na stanovišti. V úryvku od W. Lukase z publikace Beschreibung von Felsental bei Weckelsdorf je popis skalního města. Na obrázku vpravo dole je rozsedlinová jeskyně a popis vzniku uzavřené pukliny. Dalším obrázkem je blokdiagram, na kterém je znázorněn vývoj skalního města z původně souvislé tabule kvádrového pískovce. V pravém rohu dole se nachází pohlednice, na které je skalní tvar Golem v roce 1925. Na poslední fotografii na tomto panelu je vidět obnova vegetace, která byla poškozena chůzí mimo cestu a díky zábradlí se může znovu obnovovat. [2]

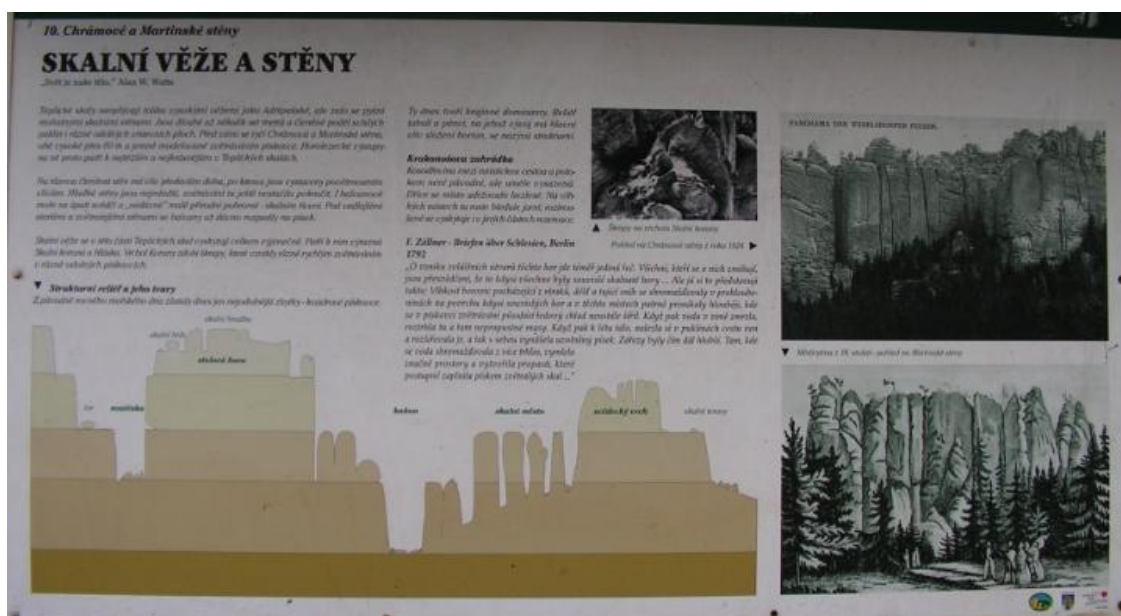
Obr. 14: Jedenáctý panel NSTSM – 9. Skalní koruna, Zdroj: foto autorky

Na jedenáctém panelu 9. Skalní koruna jsou informace o historii lezení v Teplickém skalním městě. Turista se dozví, že díky svérázným podmínkám a přísným pravidlům je bráno lezení po pískovcových skalách jako zvláštní druh horolezectví. V další části je zmínka o Skalním chrámu, kde se nachází největší podzemní prostora v Teplických skalách. Na panelu jsou dva úryvky, jeden z Teplické kroniky a druhý je přeložen do češtiny od W. Lukase z knihy Der Cicerone in den Weckelsdorfer Felse. Ve spodní části na obrázcích jsou: první pokus o přeskok z Herinka na Polární trůn Jiřím Malíkem v roce 1984, horolezec v převisu Muší cesty na Chrámovky, Vysoká škola kamarádství, zápis do vrcholové knížky, Ignát Slowak, který hrál ve Skalním chrámu na varhany a výstup cestou Bumerang, kde leze Luboš Beneš. [2]

Obr. 15: Dvanáctý panel NSTSM – 10 a. Chrámové a Martinské stěny, Zdroj: foto autorky

Panel dvanáctý 10 a. Chrámové a Martinské stěny je věnovaný Skalnímu chrámu. Text se převážně týká historického zpřístupnění jeskyně, které doplňuje olejomalba podle rytiny z roku 1851. Dále je zde vyobrazena pohlednice Skalního chrámu z roku 1904 a Kamenná hlava z roku 1930. Na fotografii ze Skalního chrámu je zachycen Gotický dóm a korunní chodba. Panel doplňují dva nákresy. Nahoře je řez Skalním chrámem a dole jeho půdorys. [2]

Obr. 16: Třináctý panel NSTSM – 10. Chrámové a Martinské stěny, Zdroj: foto autorky

Trináctý panel naučné stezky se jmenuje 10. Chránové a Martinské stěny. Tento panel zaměřený na skalní věže a stěny se nachází před Chránovou a Martinskou stěnou, které popisuje. O Krakonošově zahrádce je zmínka v krátkém odstavečku, po kterém následuje úryvek z knihy od F. Zöllnera – Briefen über Schlesien. Dole na obrázku je strukturní reliéf a jeho tvary. Jsou to kvádřové pískovce, které zůstaly z původně rovného mořského dna. Na malé fotografii jsou škrapy na vrcholu Skalní koruny. Vedle jsou k vidění Chránové stěny z roku 1926 a v pravé části dole se nachází mědirytina z 18. století, která zachycuje pohled na Martinské stěny. [2]

Obr. 17: Čtrnáctý panel NSTSM – Za sokolem do skal, Zdroj: foto autorky

Čtrnáctý panel Za sokolem do skal je věnovaný kriticky ohroženému sokolu stěhovavému. Tento panel je hlavním panelem naučné stezky, jelikož byl doplněn ve stejnojmenném projektu od Ekocentra Viola. V části nazvané Víte, že... jsou nakresleny a popsány další ptáčci, kteří jsou i na pravé straně nakresleni ve svých stanovištích. Jsou to: datel černý, poštolka obecná, krkavec velký, výr velký, káně lesní a sokol stěhovavý. Pod jejich obydlím jsou nakresleni živočichové, kterými se ptáci živí. [2]

Obr. 18: Patnáctý panel NSTSM – 11. Skalni ostrov, Zdroj: foto autorky

Patnáctý panel po trase se jmenuje 11. Skalni ostrov a je věnován živočichům. Úvod je věnován citátu z Evangelia sv. Matouše a přechází k základním informacím o zdejší fauně a podmínkách k jejímu žití. Zkameněliny jsou také důležitou součástí Teplického skalního města a je jim zde věnován jeden odstavec. Poslední část vpravo nahoře je zaměřena na Mravkolva, který žije na dně písčitých osypů pod skalami a číhá na svoji kořist. Na panelu jsou vyobrazena další zvířata a to jezevec lesní, kuna lesní, výr velký, krkavec velký, Lima canalifera a zkamenělina Amonit. [2]

Obr. 19: Šestnáctý panel NSTSM – 12. Anenské údolí, Zdroj: foto autorky

Na šestnáctém panelu 12. Anenské údolí se nabízí informace o vodě. Celá oblast je odvodňována řekou Metují, která přitéká z Adršpašských skal. I když pro vytvoření skalního města sehrála velkou roli, dnes jsou už rokle ve skalách suché. V hlavním údolí se nachází pár malých toků, které napájejí potok Skalský. Zajímavé jsou na tomto území podzemní vody. Díky pískovci patří Polická křídová pánev k nejvydatnějším zásobárnám pitné vody v České republice. Na prostorovém znázornění reliéfu je vidět podloží vodonosné vrstvy A2. Na levé části dole se nachází profil Polickou pánví, na němž jsou znázorněny hlavní geologické a vodonosné vrstvy. Na reliéfu je ukázka malých, středních i velkých pseudokrasových tvarů v anenském údolí. Vpravo dole je pohlednice z roku 1915 Amfiteátr, dříve nazývaný Okrouhličné divadlo. Vlevo nad ním je Teplický ledopád a vpravo z pohlednice z roku 1923 Lední medvěď. [2]

Obr. 20: Sedmnáctý panel NSTSM – 13. Sibiř, Zdroj: foto autorky

Posledním zastavením naučné stezky teplickým skalním městem je panel 13. Sibiř. Tento panel je zaměřen na mikroklima a život ve skalní soutěsce, která vznikla na tektonické poruše. Díky hromadění studeného a vlhkého vzduchu na dně, je Sibiř typickou inverzní roklí. Dále se dozvíme o drsných polárních podmínkách, např.: průměrná roční teplota Sibíře je jako na polárním kruhu, a další informace. Poslední částí toho panelu je úryvek od F. Bauera z publikace Skalní města Teplice a Adrspach v Čechách. Na obrázku uprostřed můžeme vidět profil inverzní rokle a vlevo od něho Netopýra. Na fotografii je zvětšena Sibiř. [2]

1.3.5 Značené trasy v oblasti Teplických skal

1.3.5.1 Modrá

Hlavní trasou Teplického skalního města je trasa s modrým turistickým značením. Tato trasa provede návštěvníky celým hlavním okruhem skal. Hlavní okruh se dá také zvětšit, když se návštěvníci na rozcestí pod Krakonošovým párátkem vydají směrem na Janovice po zelené a poté se napojí na pokračující modrou trasu, po které se dostanou do Adršpašských skal na trasu žlutou.

1.3.5.2 Zelená

Zelená značka dovede turistu z Janovic k vedlejšímu okruhu nebo k hlavnímu okruhu Teplického skalního města. Dále se po zelené může turista dostat z Teplic nad Metují přes Lokomotivu, Kraví horu, Teplické údolí a nejvyšší vrchol Teplických skal Čáp do obce Skály.

1.3.5.3 Žlutá

Žlutá trasa prochází Vlčí roklí a je spojnici mezi Teplickými a Adršpašskými skalami. Dále se po ní můžeme dostat z Teplic nad Metují k hlavní pokladně Teplického skalního města.

1.3.5.4 Červená

Červená trasa je mimo Teplické skalní město. Vede přes Teplice nad Metují, Dolní Adršpach, Janovice a další vzdálené obce.

1.3.5.5 Fialová

Tato trasa je cyklotrasou s číslem 4036 a vede okolo Národní přírodní rezervace Adršpašsko-teplické skály. [7]

1.3.6 Popis hlavního okruhu a skalních útvarů

Turistický okruh začíná u vstupní pokladny do Teplického skalního města. Vede po modrém turistickém značení a je dlouhý necelých 6 km. Na návštěvu tohoto okruhu je doporučeno zajistit si tříhodinový čas pro klidné prohlédnutí. Po celém okruhu vede naučná stezka, z jejíchž naučných panelů může turista čerpat další potřebné informace, které nenajde v průvodci. V celém Teplickém skalním městě nejsou poskytovány stravovací služby nebo sociální zařízení, proto je dobré vzít si s sebou svačinku, jelikož jsou po trase lavičky a místa k sezení. Toalety jsou dostupné pouze na pokladně a to za poplatek.

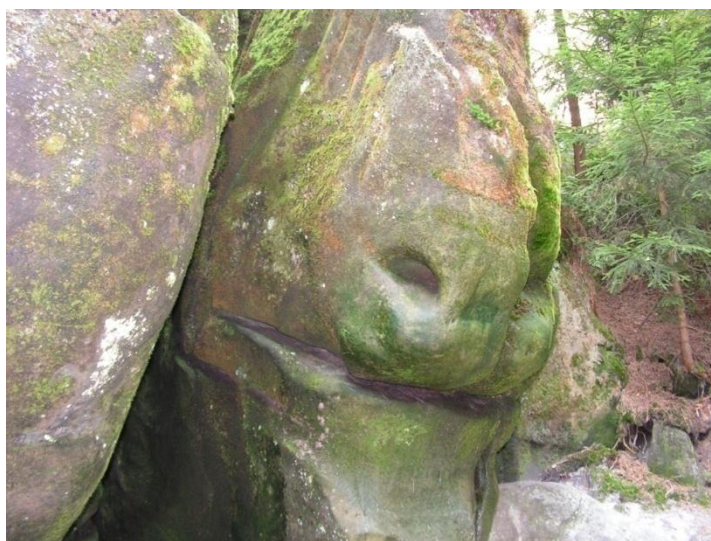
Obr. 21: Vstupní pokladna, Zdroj: foto autorky

Prvním zajímavým místem na okruhu je Ozvěna. Toto místo je nazýváno Ozvěnou proto, že se zde dříve střílelo z hmoždíře a protilehlé svahy Lysého vrchu zvuk nádherně nejen odrážely, ale ještě stále odrážejí.

Kousek před Ozvěnou je také odbočka na žlutou turistickou trasu, která vede přes Vlčí rokli do Adršpašských skal. Při pokračování k zřícenině hradu Střmen je po pravé straně k vidění útvar Dragounská přilba, na levé straně Permoník a poté opět na pravé straně Sklad sýrů. Pod zříceninou hradu jsou lavičky a informační tabule o hradu, dále je možno se až na zříceninu podívat a to po zdolání 300 schodů. Středověký strážní hrad vybudovali páni ze Skalice, kterým patřily také nedaleké hrady Adršpach a Vízmburk, a to pravděpodobně ve 13. století. Zakladatelé byli při pojmenování hradu inspirováni svým erbem, na kterém se nacházel třmen, a proto se rozhodli ho nazývat Střmen.

Ze zříceniny je krásný pohled na okolí, ale na vrcholek skály se vejde pouze cca 6 lidí, proto se také může stát, že návštěvníci čekají dlouhé řady, než se na vršek dostanou.

Dále se pokračuje kolem skalního útvaru Hradní věž a Myslivečka na čekané ke Skalní bráně. Zde na skále je k vidění pamětní deska, na které je vyryto datum návštěvy 30. října 1790 a jméno J. W. Goetheho, a dále pak citát od Fausta. Naproti této skále se nachází Krakonošova harfa. Kolem Vlaštovčího hnízda a Koňské hlavy se dojde až k Řeznické seceře, kde se může přejít potůček a jít neoznačenou cestou Teplickým údolím až k turistické zelené trase, po které je možnost jít do obce Skály nebo do Teplic nad Metují.

Obr. 22: Koňská hlava, skalní výklenek, Zdroj: foto autorky

Dále po modré turistické značce pokračuje trasa kolem Aminy, Krakonošových šortek, strážní věže Hlásky k chatě u Skalní nevěsty. Naproti chatě se nachází přístřešek se stolem a lavicemi, který je vhodný pro odpočinek a posilnění na cestu. Na další rozcestí se dostaneme po zdolání pár desítek schodů. Pro pokračování ve správném směru prohlídky se zahýbá doleva, kdo chce jít v protisměru, může zamířit doprava přímo na Sibiř. Ve směru prohlídky se pokračuje ke Skalnímu a Chrámovému náměstí. V této části se mívají skalní útvary Holoubka, Golema, Rabína, Baldachýnu, Kapucínu a jeskyně, do které je možnost se podívat.

Obr. 23: Krakonošovy šortky, Zdroj: foto autorky

Dalším zajímavým místem po trase je Brána splněných přání, zde je ve skalním útvaru vloženo několik pohledů s náboženským tématem a mince, které tu zanechali návštěvníci. Také je tu možnost vejít po pár schodech do skalní kaple. Dále okruh pokračuje po schodech vpravo k Malému chrámovému náměstí. Od tohoto místa to je jen kousíček ke schodům, u kterých se nachází Krakonošův míč.

Obr. 24: Krakonošův míč, spadlý balvan, Zdroj: foto autorky

Po modré značce se dojde k Psí hlavě a přes dřevěné mosty se návštěvník dostane ke Katově kápi. Průchodem mezi skalami a výstupem po schodech se mívá Hlava psa Filipa a přichází se až k Věstonické Venuši. Odsud už je to kousek k Chrámovým

stěnám. Při projití kolem hlavy Indiána se otevře výhled na Skalní korunu. Tuto věž zdolali 7. června 1927 Rudolf Kaden a Fritz Wiessner. Dále se po schodech dostaneme až ke Chrámu. Tady turisté mohou projít skalním průchodem nebo jít okolo masívu. Chrátové stěny zde dosahují až do výšky sedmdesáti metrů a chrátová soutěska bývala v počátku 20. století místem pro hraní na flašinet.

Obr. 25: Skalní koruna, skalní věž, na vrcholu limonitem zpevněné tvary podobné koruně, Zdroj: foto autorky

Východ z Chrátové soutěsky je naproti Krakonošově zahrádce. Z těchto míst jsou krásně vidět útvary Sfinga, Sarkofág a Tsunami. Po písčité cestě se přichází k ukazateli Martinské stěny a mírným vzestupem cesta pokračuje k další části Teplického skalního města to ke Kamenci. Při stoupání se turistům otevře krásný výhled ještě jednou na Chrátové a Martinské stěny. Dalším zajímavým útvarem je věž Herinek. K vidění je na pravé straně a její prvovýstup nebyl zaznamenán. Horolezci, kteří si mysleli, že tuto věž zdolají jako první, našli na vrcholku kostru ryby zabalené v papíře. Toto místo tedy někdo před nimi již navštívil. Horolezecký průvodce neuvádí jméno horolezce prvního výstupu na tuto skalní věž. Pouze její název, který by měl připomínat záhadný prvovýstup. Krokodýlí kůže, Starý indián Inka a Trosky jsou dalšími útvary části Kamence a dále cesta pokračuje k části Bašta a Amfiteátr.

Obr. 26: Hrad Trosky, skalní věž, Zdroj: foto autorky

Obr. 27: Skalní průchod, zvětráváním rozšířená puklina, Zdroj: foto autorky

Než se návštěvník dostane ke skalnímu průchodu, vidí skalní útvary Papriku, Medvídka Pandu, Žábu, Kance a psa, Madonu s děťátkem, Slona a Sovu. Po projití průchodem je krásně vidět zvětrávání skal. Cesta pokračuje po velkých schodech dolů, až k Dělovému

náboji, tzv. Raketě. Po okruhu je také velká spousta odboček, po kterých se turisté mohou vydat a vidět spoustu jiných útvarů, než jsou k vidění v hlavním okruhu. Dále se prochází kolem Klečícího mnicha, Harlekýna, Kněze a ministranta až na rozcestí pod Krakonošovým párátkem. Odtud je možné se vydat po zelené turistické značce směr Janovice. Po půl kilometru je možné odbočit opět na modrou turistickou cestu, která vede průchodem Roklinami nad Anenským údolím do Vlčí rokle. Z rozcestí se pokračuje doprava po modré k Lednímu medvědovi. Tuto skalní věž zdolali v roce 1927 členi saského horolezeckého klubu „Empor“, ale bohužel jména nejsou známa. Po dřevěných můstcích, které vedou mezi skalami a přes mokřady, se přichází ke skalnímu průchodu, který byl v roce 1864 uměle vybudován. Důvodem jeho vytvoření bylo propojení hlavního okruhu, který končil dříve u Chrámových stěn. Skalními soutěskami se prochází kolem Želvy, Lahvičky inkoustu, Ježka na žábě, Ruky se zmrzlinou a Psa, Skalního orla, Slovenského znaku, Kvočny, Spící Labutě, Císaře Karla IV. až k Sumci Pepovi. Po levé straně se mívá část skal Kaňon a vstupuje se do Podsvětí, před kterým je k vidění Strážce Sibíře. Úzkými a studenými soutěskami, po jejichž stranách tečou potůčky vody, se dostáváme na Sibiř. Tato část je nejchladnějším místem celého okruhu a sníh tu bývá až do léta. Většina turistů tudy projde co nejrychleji a dostává se opět k Rozcestí u Skalní nevěsty. Tady prohlídkový okruh končí a turisté se vrací zpět po modré značce. U Ozvěny je možnost napojení na žlutou turistickou cestu a projít Vlčí roklí do Adršpašských skal nebo jít dál po modré turistické trase až k pokladně. [5], [9]

1.3.7 Propojení s Adršpašskými skalami

Tato skalní města bývají často uváděna jako Adršpaško-teplické skalní město nebo Teplicko-adršpašské skály. Ve skutečnosti jsou Adršpašské i Teplické skály samostatné. Teplické skály jsou spravovány společností s ručením omezeným Teplické skály a Adršpašské skály spadají pod obecní úřad Adršpach. Skály jsou propojeny Vlčí roklí, kterou se prochází mezi skalními městy. Díky spolupráci mezi sebou je vstupné do obou skalních měst stejně vysoké a právě přes Vlčí roklí je možné se pohybovat z jedné skal do druhé. [10], [11]

Každým rokem je také pořádána Teplicko-Adršpašská 33. Jedná se o turistický pochod, na kterém jsou připraveny trasy pro pěší, cyklisty a pro rodiny s kočárky a dětmi. 17. září 2011 proběhl již 22. ročník a zúčastnilo se ho 505 lidí. Tuto akci pořádá Spolek Radost o. s. za podpory města Teplice nad Metují a obce Adršpach ve spolupráci

s Teplickými skalami s. r. o., Technickými službami s. r. o. a dobrovolným hasičským sborem v Teplicích nad Metují. Startovné je 30,- Kč a pro polské návštěvníky 6 Złotych. Trasy vedou skrz skály, kde už pro účastníky není vstup do skal zpoplatněn. [17]

1.3.8 Letecké fotografie skalního města

Součástí mé bakalářské práce jsou i letecké fotografie Teplického skalního města a jeho okolí, které mi poskytl pan Libor Jenka.

Obr. 28: Letecká fotografie Teplického skalního města [15]

Na fotografii vidíme celý okruh Teplickým skalním městem, který je snímáný z pohledu od Janovic. Uprostřed se nachází oblast, která se nazývá Skalní ostrov. Jedná se o rozčleněnou pískovcovou tabuli na skalní věže a soutěsky v pozadí s měkkým georeliéfem na permu.

Obr. 29: Letecká fotografie Teplického skalního města [15]

Uprostřed fotografie vidíme Rozcestí u Sekery a na spodní části levé strany Rozcestí u Skalní nevěsty. Soutěsky lemují skalní věže. Zalesněné části jsou pískovcové tabule.

Obr. 30: Letecká fotografie Černého jezírka a okolí [15]

Dominantou fotografie je Černé jezírko, u kterého se nachází zámek Skály Bischofstein. Na levé straně se nachází zřícenina hradu Skály.

Obr. 31: Letecká fotografie Teplického skalního města [15]

V horní části fotografie je opět vidět Rozcestí u Sekery a Rozcestí u Skalní nevěsty. Po levé straně vidíme Anenské údolí a po pravé Chrátové a Martinské stěny s Krakonošovou zahrádkou.

Obr. 32: Letecká fotografie Teplického skalního města [15]

V horní části se nachází Rozcestí u Skalní nevěsty. Po levé straně vidíme Sibiř a Podsvětí a na pravé straně Skalní a chrámová náměstí. Názorně jsou patrné puklinové systémy, podle kterých probíhá zvětrávání pískovců.

Obr. 33: Letecká fotografie Teplického skalního města [15]

Přímý pohled na křížení soutěsek zvané Rozcestí u Sekery, které je známo také jako vstupní rokle. V horní části je vidět chata u Skalní nevěsty a kousek rozcestí.

Obr. 34: Letecká fotografie Teplického skalního města [15]

Pohled na Rozcestí u Skalní nevěsty a Strážní věž Hlásku. Na levé straně se nachází Velké a Malé chrámové náměstí a po straně pravé vidíme Sibiř a Podsvětí.

Obr. 35: Letecká fotografie Teplického skalního města [15]

Pohled na rozčleněnou pískovcovou tabuli a celý turistický okruh a v pravé části nahoře se nachází Bludiště.

Obr. 36: Letecká fotografie Teplického skalního města [15]

Na horní části okruhu vlevo vidíme Anenské údolí. Z horní části pravé strany procházíme přes chrámová náměstí ke Krakonošově zahrádce a Chrámovým stěnám.

1.3.9 Možnosti a organizace CR

Teplické skalní město je ve vlastnictví soukromé firmy Teplické skály s. r. o. Na jeho turistickém okruhu nenajdeme žádné zařízení, pouze vstupní pokladnu, ve které si turista zakoupí vstupenku, upomínkové předměty, turistické mapy, turistické vizitky a známky a další. Před vstupem do skalního města je placené parkoviště a za příznivých podmínek i různé stánky s předměty ke koupi. V Restauraci pod Ozvěnou je příjemné posezení a možnost občerstvení, dále se u parkoviště nachází také hotel Orlík, kde je nejbližší možnost ubytování u Teplického skalního města.

Teplice nad Metují

Teplice nad Metují jsou město v severovýchodních Čechách na horním toku řeky Metuje. Svůj status město dostalo v roce 1972. Ve městě žije přibližně kolem 1800 obyvatel a svým počtem je to druhé nejmenší město v okrese Náchod a jedním z nejmenších měst Královéhradeckého kraje. Rozloha města je 5604 ha. Teplice se rozkládají v nadmořské výšce kolem 464 m nad mořem. Historicky Teplice nad Metují vznikly jako osada hradu Střmen. První písemná známka o městě se traduje k roku 1362. Ve městě je plná občanská vybavenost, má vlastní školu a vlakové nádraží. Dále je tu možnost koupání v městském koupališti. Jako historické památky bych uvedla barokní kostel sv. Vavřince, renesanční Horní zámek – dnes v něm sídlí Městský úřad, Dolní zámek nebo Poutní kostel Panny Marie Pomocné. Během letní turistické sezóny je tu pro turisty otevřeno každý den v týdnu Informační centrum. [20]

Organizací, která se zajímá o ekologii skal je Ekocentrum Viola, o. s. Vzniklo v roce 2010 za účelem environmentální osvěty ve významné lokalitě Adršpašsko - Teplických skal. Svůj název si zvolilo od rostliny violky dvoukvěté, která roste ve skalách už od doby ledové. Centrum pořádá velice zajímavé přednášky a výstavy. Organizace sídlí v místním Informačním centru a kontaktní osoba je Mgr. Michaela Winterová. [16]

Teplice nad Metují a jejich okolí disponují velice dobrou materiálně technickou základnou. K ubytování jsou dostupné autokempy, chatové osady, rekreační zařízení, ubytovny, chaty, hotely, penziony, ubytování v soukromí a zámek Bischofstein. Ke stravování je možné využít restaurace, penziony, hotely a kiosky. Do města je

možné se dostat po místní komunikaci. Pravidelně zde jezdí autobusová a železniční doprava. Pro turisty je dostupné Informační centrum s velkou nabídkou služeb.

V okolí města je spousta míst, která stojí za to navštívit a jsou velice zajímavá např.: Hvězda, Ostaš, Zřícenina hradu Skály, Adršpašské skály, Broumovské stěny a další. Při návštěvě Teplic také doporučuji navštívit Polici nad Metují, kde se nachází slavné muzeum stavebnice Merkur nebo město Broumov, kde je k navštívení barokní klášter nebo pivovar. [13], [14]

1.3.10 Horolezectví

Teplické skály patří mezi nejznámější a nejoblíbenější oblast k lezení v České republice a jsou také hodně známé a uznávané i lezci ze zahraničí. Při lezení je nutno v oblasti dodržovat přísná pravidla platná pro lezení na pískovci a pravidla pro ochranu přírody, jelikož se skály nachází v Národní přírodní rezervaci Adršpašsko-teplické skály, která je součástí chráněné krajinné oblasti Broumovsko. Pro lezení zde lze nalézt krásně členité skály s možností stěnového lezení ve všech stupních obtížnosti.

Skalní koruna a Lední medvěd patří mezi první skály Teplického skalního města, které byly v roce 1927 zdolány Fritzem Wiessnerem a Rudolfem Kadenem z Německa. Hned rok po nich následovalo dosáhnutí vrcholu Kance dalšími saskými lezci Herbertem Lübkiem a Walterem Schneiderem. V roce 1930 byl pokořen Tuleň v oblasti Anenského údolí. Začátkem druhé světové války bylo zdoláno kolem 40 vrcholů, některých výstupů se zúčastnili už i Češi. Po druhé světové válce vymizely informace o zdolání vrcholů německými horolezci, protože byli všichni sudetští Němci vyhnáni zpátky do Německa. O další rozmach v oblasti lezení v Teplických skalách se postarali hlavně čeští lezci v 50. a 60. letech 20. století. Zdolány byly věže Hláška, Golem, Žezlo a další náročné vrcholy. Lezení v Teplických skalách však neskončilo ani v současnosti, za posledních 20 let tu vznikla hromada extrémních výstupů, které jsou srovnatelné svou obtížností a krásou s ostatními výstupy v celé Evropě.

Mezi nejznámější vrcholy Teplických skal s možností výstupu patří: Černá rokle, Lysý vrch, Nový svět, Ostruha, Teplické údolí a Vlčí rokle. Na těchto místech je lezení celoročně neomezené. U lokalit Amfiteátr a Bašta bývá možnost lezení už od 1. května. Mezi další velmi atraktivní lokality patří Skalní a Chránové náměstí, která jsou otevřena od 1. července do posledního listopadu.

Každým rokem se koná v Teplicích nad Metují Mezinárodní horolezecký filmový festival. V letošním roce se koná 29. ročník ve dnech od 23. 8. – 26. 8. 2012. Součástí akce je bohatý filmový program v místním kině a ve škole věnovaný horám a přírodním krásám. Na obecním fotbalovém hřišti se konají různé kulturní a sportovní akce. Během festivalu je také možnost navštívit i zajímavé výstavy a přednášky o horolezectví a podobně. [4]

1.4 Statistické údaje o návštěvnosti ve spolupráci s organizacemi

Správa CHKO Broumovsko

V Polici nad Metují jsem navštívila sídlo Správy Chráněné krajinné oblasti Broumovsko, kde se mě ujal pan Ing. Petr Kuna. Seznámil mě se základními údaji CHKO Broumovsko a poskytl mi propagační materiály o CHKO Broumovsko, Ptačí oblasti a neoficiální sčítání návštěvníků Teplického skalního města, které proběhlo v pátek 14. 8. a v sobotu 15. 8. 2009. Sčítání prováděl pan Jarmil Pól z důvodů informačních údajů pro Správu chráněné krajinné oblasti Broumovsko. Do Teplického skalního města první den vešlo od 10:00 do 15:00 hodin 1 487 návštěvníků a druhý den v tomtéž čase 826 návštěvníků.

Tab. 2: Počet návštěvníků Teplického skalního města ve dnech 14. 8. a 15. 8. 2009

Časový interval	Počet návštěvníků	
	14. 8. 2009	15. 8. 2009
10 - 11	204	426
11 - 12	243	242
12 - 13	148	229
13 - 14	144	375
14 - 15	87	215
Celkem	826	1487

Zdroj: Správa CHKO Broumovsko

Ekocentrum violka

Ekocentrum se nachází v Teplicích nad Metují a sídlí na stejném místě jako Informační centrum. Zde jsem mluvila s předsedkyní sdružení Mgr. Michaelou Winterovou, která mi poskytla další potřebné informace. Statistickými údaji o návštěvnosti centrum nedisponuje.

Teplické skály s. r. o.

V této společnosti jsem jednala s paní Martinou Tauchmanovou, vedoucí IC v Teplicích nad Metují. Bohužel mi další údaje ohledně návštěvnosti nebyly poskytnuty, ale získala jsem další materiály pro svou bakalářskou práci a volné vstupy do Teplického skalního města při dotazníkovém výzkumu.

Městský úřad v Teplicích nad Metují

Při návštěvě městského úřadu jsem byla ihned odkázána na Informační centrum, které vede jednatelka společnosti s ručením omezeným paní Tauchmanová. Po neposkytnutí informací Teplickými skalami s. r. o., mi přes e-mailovou komunikaci byly poskytnuty celkové počty návštěvníků Teplického skalního města za roky 2005 – 2011 tajemnicí Městského úřadu.

Tab. 3: Počet návštěvníků Teplických skal v letech 2005 – 2011

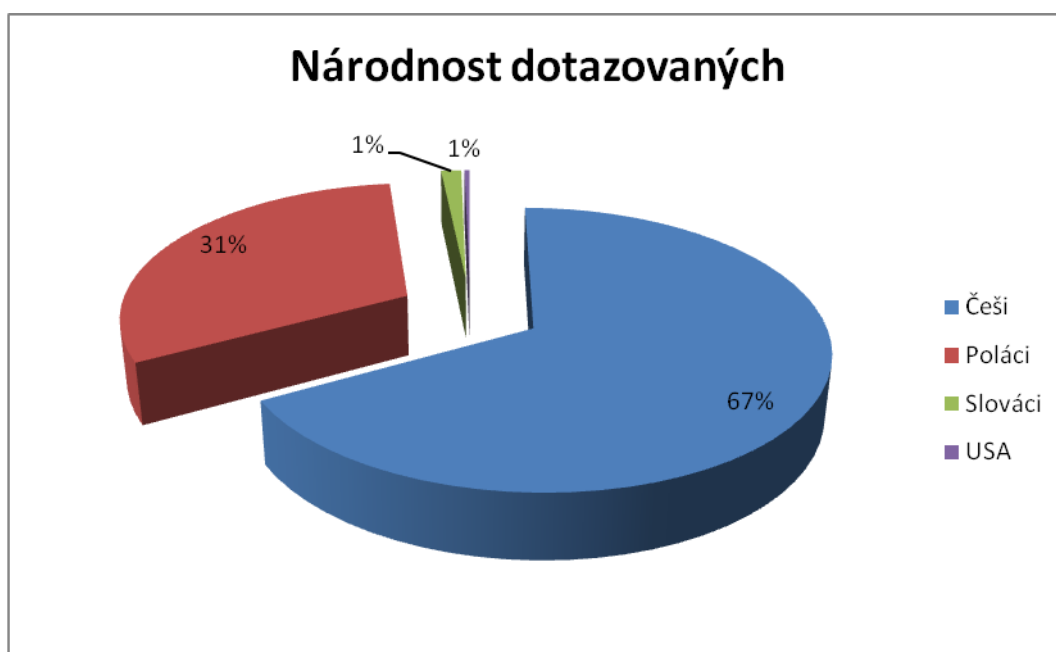
Rok	Počet návštěvníků
2005	60.778
2006	55.072
2007	53.700
2008	63.300
2009	59.712
2010	49.812
2011	55.085

Zdroj: MÚ Teplice nad Metují

2 Praktická část

2.1 Popis a průběh dotazníkového šetření

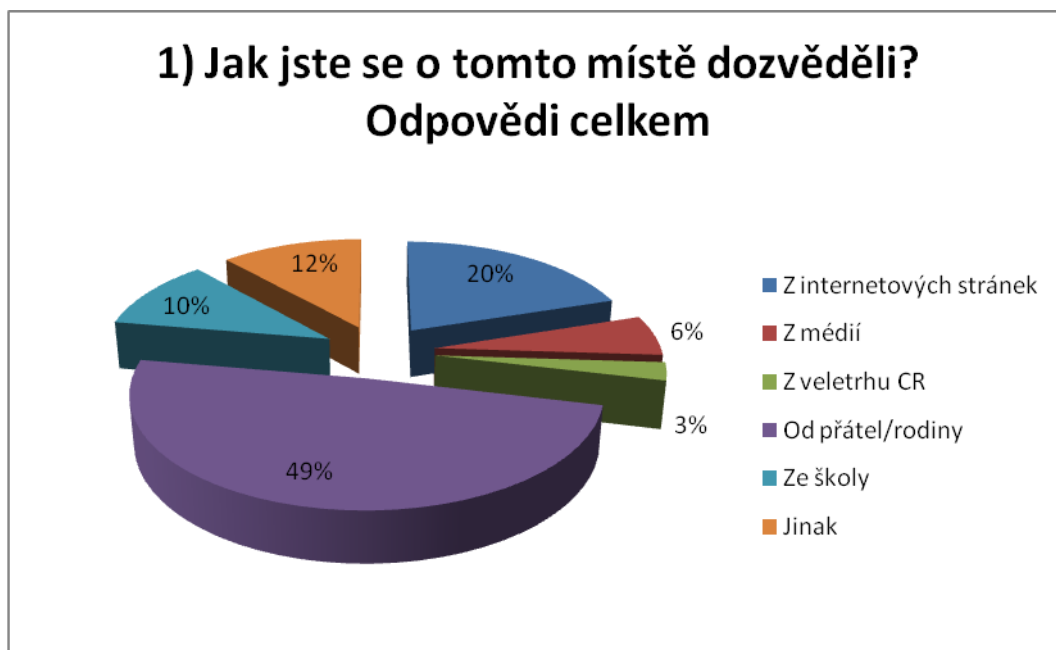
Dotazníkové šetření jsem prováděla v měsících srpnu a září v letní sezóně 2011. Z přibližného počtu 55 085 turistů, kteří v roce 2011 navštívili Teplické skalní město, jsem oslovila při svém výzkumu 300 návštěvníků. V srpnu jsem měla pro výzkum pouze dotazníky v Českém jazyce, ale zájem polských návštěvníků o vyplňování mě přiměl k nápadu nechat si přeložit dotazník i do jazyka polského. Celkem se mého šetření zúčastnily 4 národnosti dotazovaných. Nejvíce zástupců z České republiky, Polska a poté ze Slovenska a USA. Návštěvník z USA vyplňoval dotazník polský, přiřadila jsem ho při vyhodnocení tedy k polsky dotazovaným. V případě návštěvníků ze Slovenské republiky, kteří vyplnili dotazník v českém jazyce, byli přiřazeni při statistickém vyhodnocení k česky dotazovaným. Oslovení návštěvníků pro účel vyplnění mého dotazníku probíhalo po okruhu Teplického skalního města a nejvíce pod Rozcestím u Skalní nevěsty, kde byla možnost sezení a také už se tudy vraceli návštěvníci po prohlídce celého hlavního okruhu. U dotazníků byla na výběr vždy jen jedna odpověď. Na základě odpovědí se budu v dalších kapitolách věnovat jejich vyhodnocení.

Graf 6: Národnost dotazovaných, Zdroj: výzkum autorky

V průběhu mého dotazníkového šetření jsem se také věnovala zjišťování počtu návštěvníků Teplického skalního města. Dne 8. srpna 2011 navštívilo Teplické skalní město 349 lidí v časovém intervalu od 11:30 do 15:00 hodin, tyto údaje jsem zjišťovala pod Rozcestím u Skalní nevěsty. Dne 21. srpna 2011 na rozcestí turistických cest pod Krakonošovým párátkem v časovém rozmezí od 11:00 do 14:00 prošlo 439 návštěvníků, z nichž se 12 vrátilo po projití okruhu zpět a pokračovalo po zelené značce směr Janovice. Z toho směru také přišlo 8 návštěvníků, kteří poté pokračovali do skalního města. Posledním dnem, kdy jsem se věnovala počtu návštěvníků, bylo 18. září 2011 na rozcestí turistických cest u Ozvěny. V časovém intervalu od 10:30 do 14:00 přišlo od vstupní pokladny Teplického skalního města 377 lidí. Vlčí roklí v tomto čase přišlo dalších 36 turistů, z toho se 23 vydalo na okruh Teplickým skalním městem a 13 k východu u vstupní pokladny.

2.2 Grafické vyhodnocení dotazníku

Graf 7: 1) Jak jste se o tomto místě dozvěděli?, Zdroj: výzkum autorky

První otázkou: Jak jste se o tomto místě dozvěděli? jsem začala svůj dotazník. Nejvíce procent dostala varianta od přátel/rodiny, což jsem očekávala. Toto místo také znám od rodičů, že jsme sem jezdili na výlety a až později ze školy, kdy jsme se o tomto místě učili a to hlavně ve spojitosti s Adršpachem. Lidé z blízkého okolí využívají také toto místo pro odpočinkové procházky, což znamená, že Teplické skalní město znají už od dětství a opakovaně ho navštěvují. Na druhém místě se umístila odpověď z internetových stránek. V dnešní době je převážně každé místo propagováno na internetu a Teplické skály jsou zmiňovány na několika internetových stránkách, které návštěvníci nebo zájemci o návštěvu lehce najdou. Třetí místo obsadila odpověď jinak, což jsem nečekala, protože mě moc nenapadá další varianta způsobu, jak se o tomto místě dozvědět. Po dotázání několika zúčastněných výzkumu jak to myslí, odpověď většinou zněla, že prostě toto místo znají už od narození. Zřejmě se se znalostí tohoto místa narodili, ale dle mého názoru to tedy znají díky rodičům nebo přátelům. Deset procent z výzkumu také tvoří odpověď ze školy. S šesti procenty obsadila předposlední místo odpověď z médií a poslední z veletrhu CR. Teplické skalní město je hodně propagováno hlavně v Královéhradeckém kraji a to především díky tištěným médiím, která nabízejí informace o akcích a novinkách ve skalním městě.

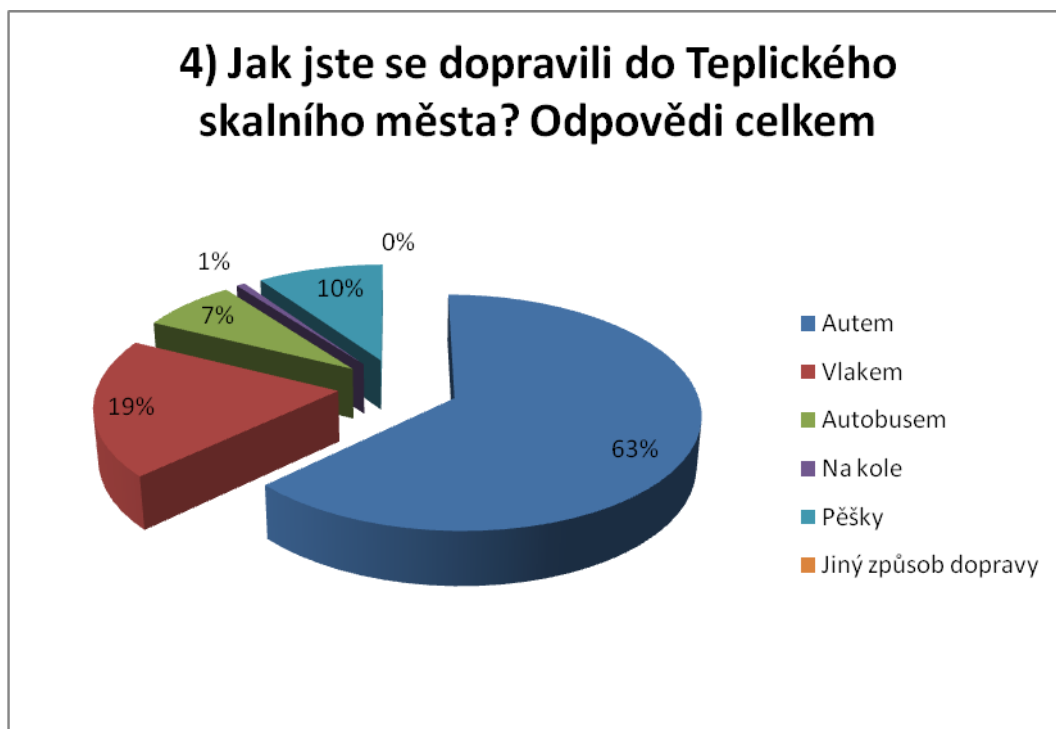
Graf 8: 2) Je toto Vaše první návštěva Teplického skalního města?, Zdroj: výzkum autorky

Druhá otázka: Je toto Vaše první návštěva Teplického skalního města? Z odpovědí bylo na výběr Ano nebo Ne. 64 % dotazovaných odpovědělo ano. Tento výsledek jsem očekávala, jelikož Teplické skalní město je ve stínu Adršpachu, který je daleko více navštěvován a navíc většina turistů průchod Vlčí roklí k pokladně do Teplického skalního města nepovažuje za návštěvu tohoto místa.

Graf 9: 3) Kdo Vás doprovází při návštěvě Teplického skalního města?, Zdroj: výzkum autorky

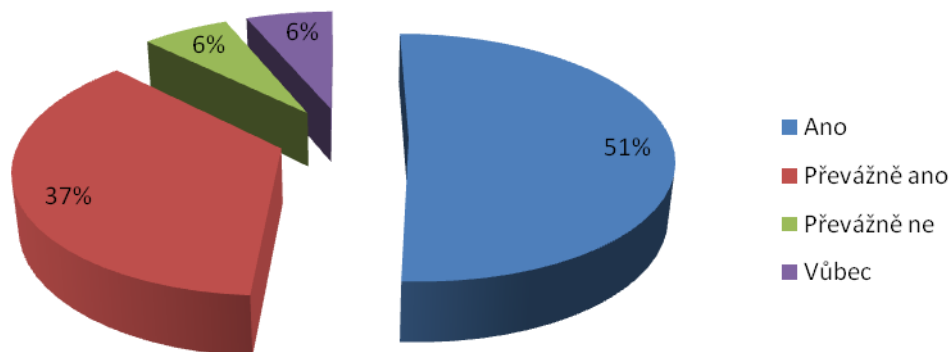
Třetí otázka, Kdo Vás doprovází při návštěvě skalního města?, mi z výsledku naznačila, že toto místo je převážně navštěvováno rodinami. Rodina dostala nejvíce hlasů, krásných 53 %, čímž předčila všechny další odpovědi. Odpověď partner/partnerka obsadila druhé místo s 28 % a přátelé obsadili místo třetí. Našlo se 5 % jedinců, které nikdo ve skalním městě nedoprovázel, prostě si krásnou procházku dopřáli sami.

Graf 10: 4) Jak jste se dopravili do Teplického skalního města?, Zdroj: výzkum autorky

Nejvyužívanější dopravou při návštěvě tohoto místa byl automobil. Před vstupní pokladnou se nachází placené parkoviště a návštěvníci ho mohou využít po celý den. Vlákem přicestovalo 19 % dotazovaných. Poblíž vstupu do skal je vlaková zastávka Teplice nad Metují – skály a stejně pojmenovaná je i zastávka autobusu. Autobusovou dopravu využilo pouze 7 % dotazovaných. Pěšky se vydalo 10 % dotazovaných, kteří jsou zdejší nebo ubytováni v blízkém okolí. Na kole dorazilo jen 1 % a variantu jiný způsob dopravy nezvolil nikdo.

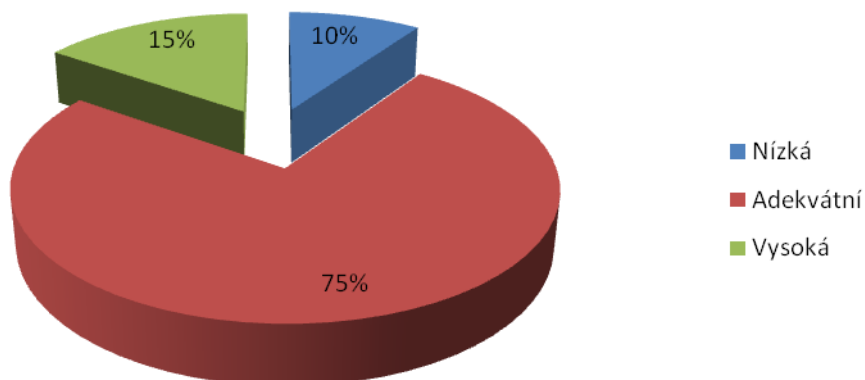
5) Jste spokojeni se službami Teplického skalního města? Odpovědi celkem

Graf 11: 5) Jste spokojeni se službami Teplického skalního města?, Zdroj: výzkum autorky

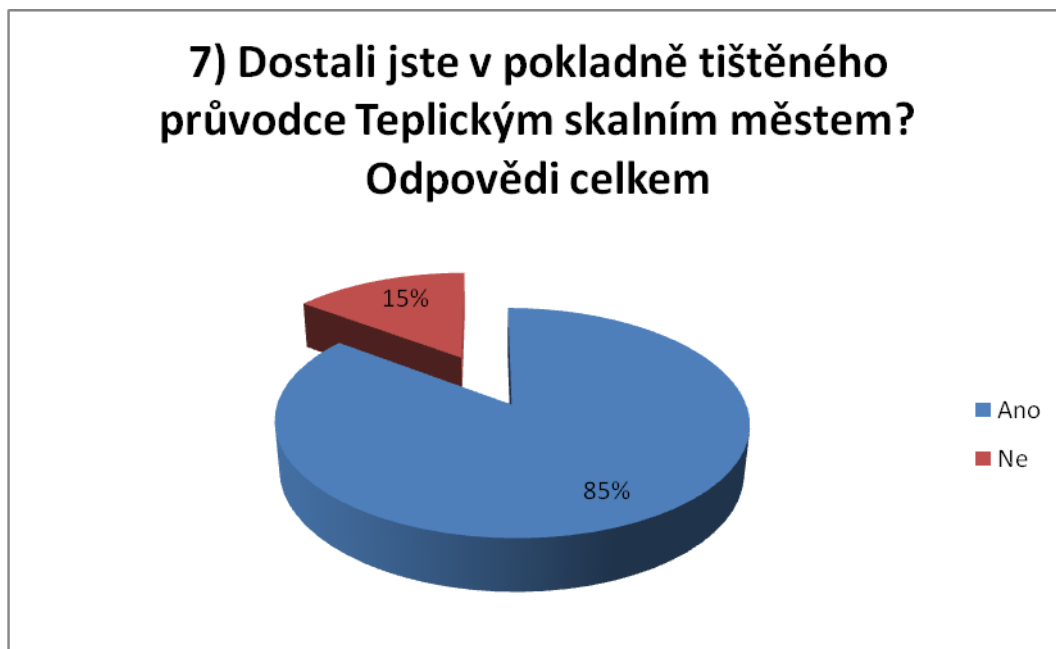
Tato otázka má kladný výsledek, 88 % je spokojeno se službami skalního města, ale našla se na stejné procentové úrovni 6 % převážná nespokojenost a úplná nespokojenost. U některých záporně zaškrtnutých odpovědí bylo dopsáno např.: nedostatek odpadkových košů, žádné sociální zařízení a stravovací služby, skalní město neposkytuje žádné služby kromě vybírání vstupného.

6) Výše vstupného Vám připadá? Odpovědi celkem

Graf 12: 6) Výše vstupného Vám připadá?, Zdroj: výzkum autorky

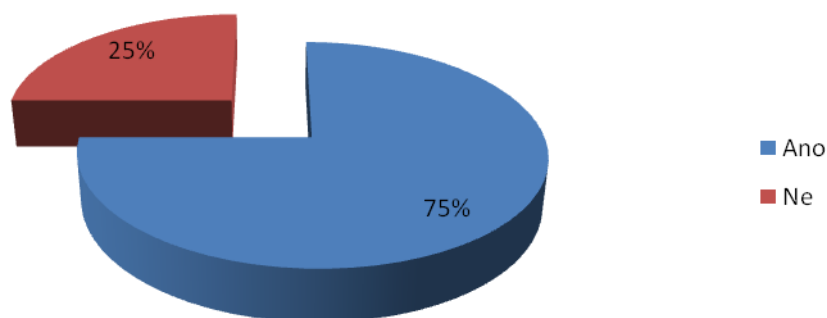
Variantu adekvátní vybralo 75 % respondentů, což jsem očekávala, jelikož vstupné opravdu nebylo vysoké, ale i přesto se 15 % ho za vysoké požadovalo. Nejmenší skupině s volbou 10 % se vstupné zdálo nízké. Pokud by v jeden den turista navštívil Teplické skalní město i Adršpašské skalní město je cena vstupného opravdu malá.

Graf 13: 7)Dostali jste v pokladně tištěného průvodce Teplickým skalním městem?, Zdroj: výzkum autorky

V této otázce respondenti odpovídali, jestli obdrželi průvodce Teplickým skalním městem. 85 % dotazovaných zodpovědělo Ano a 15 % Ne. Každý platící při vstupu přes pokladnu dostane turistického průvodce. Ti co zvolili variantu Ne přišli do skal buď neoficiálním vchodem nebo šli s rodinou a ani si neuvědomili, že platící dostal průvodce. Také mohli přijít z Adršpašských skal, z kterých platí vstupenka i do Teplického skalního města a naopak.

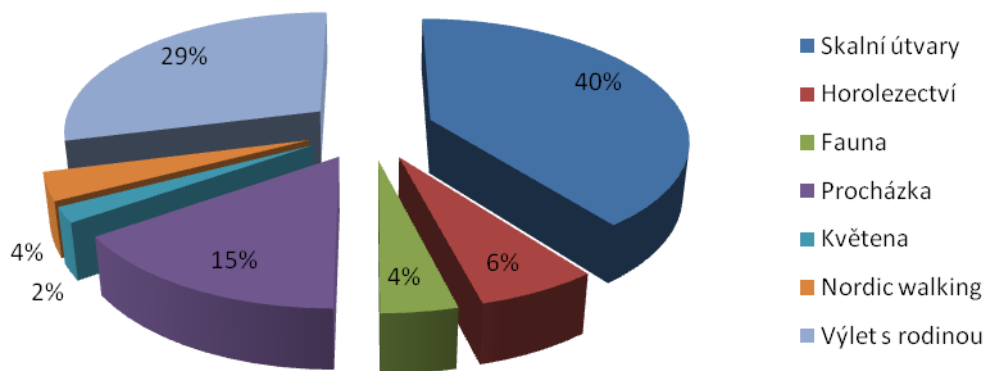
8) Máte v plánu při návštěvě Teplického skalního města navštívit i Adršpašské skalní město? Odpovědi celkem

Graf 14: 8) Máte v plánu při návštěvě Teplického skalního města navštívit i Adršpašské skalní město?, Zdroj: výzkum autorky

Tuto otázku jsem zařadila do dotazníku z důvodu zjištění, kolik zájemců má v plánu navštívit také Adršpach. Ano odpovědělo 75 % respondentů a jedna čtvrtina Ne.

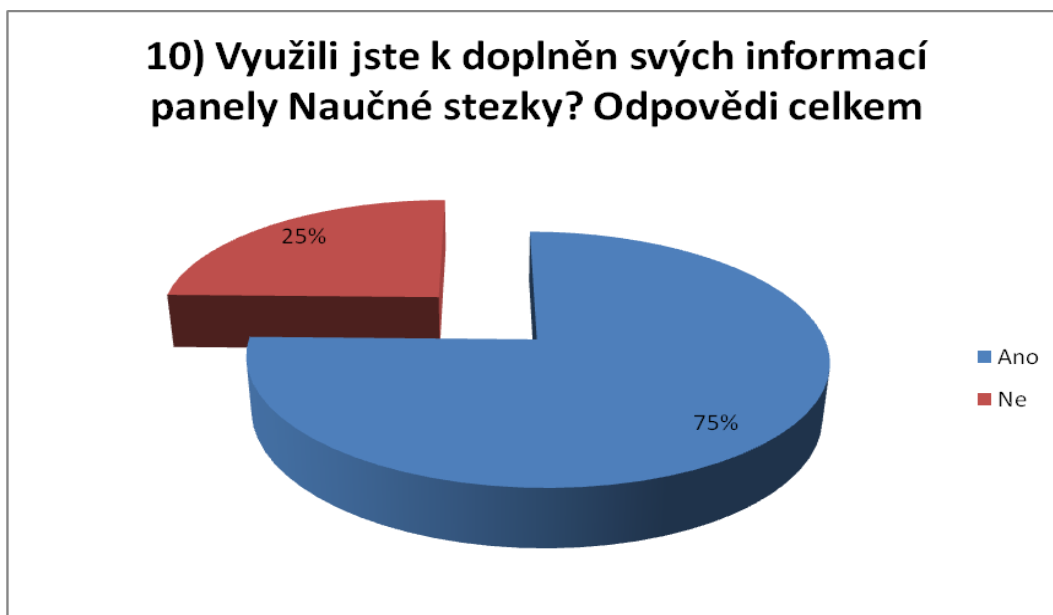
9) Hlavní důvod Vaší návštěvy? Odpovědi celkem

Graf 15: 9) Hlavní důvod Vaší návštěvy?, Zdroj: výzkum autorky

Devátou otázkou jsem zjistila, z jakého důvodu turisté toho místa navštívili. Dle mého očekávání to se 40% vyhrály Skalní útvary. S 29 % je na druhém místě varianta Výlet s rodinou. Variantu procházky zvolilo 15 % dotazovaných, 6 % navštívilo toto místo

kvůli horolezectví a po 4 % dostaly odpovědi Nordic walking a Fauna. Za flórou tohoto území se vydala pouze 2 % dotazovaných.

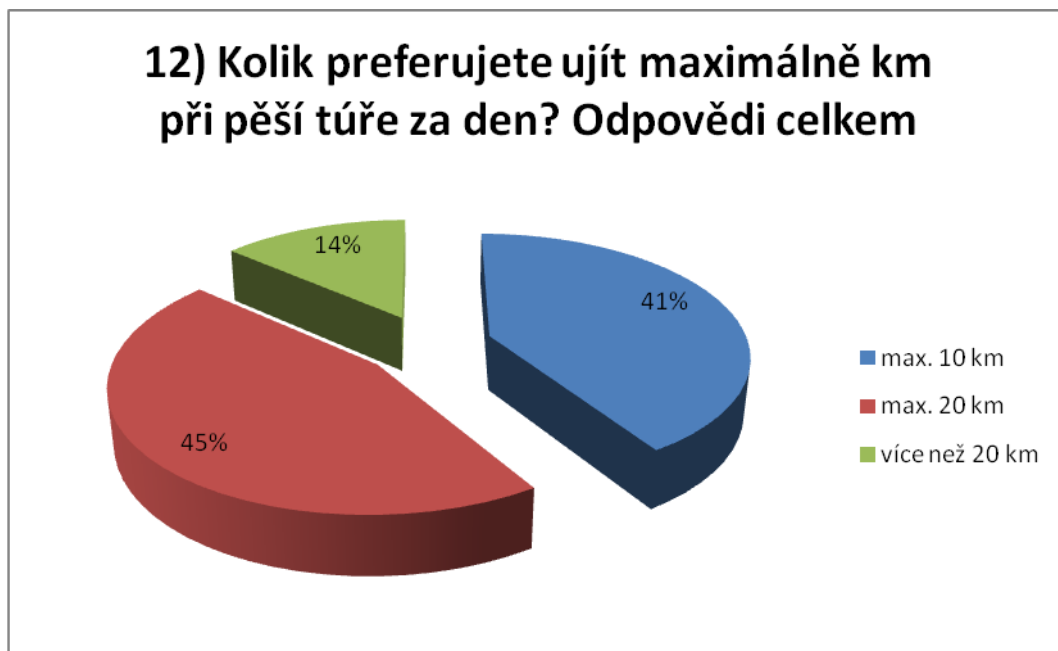
Graf 16: 10) Využili jste k doplnění svých informací panely Naučné stezky?, Zdroj: výzkum autorky

Naučná stezka vede celým hlavním okruhem Teplického skalního města a zajímalo mě, kolik návštěvníků ji využívá. Překvapivých 75 % dotazovaných zaškrtnulo Ano, zbylých 25 % Ne.

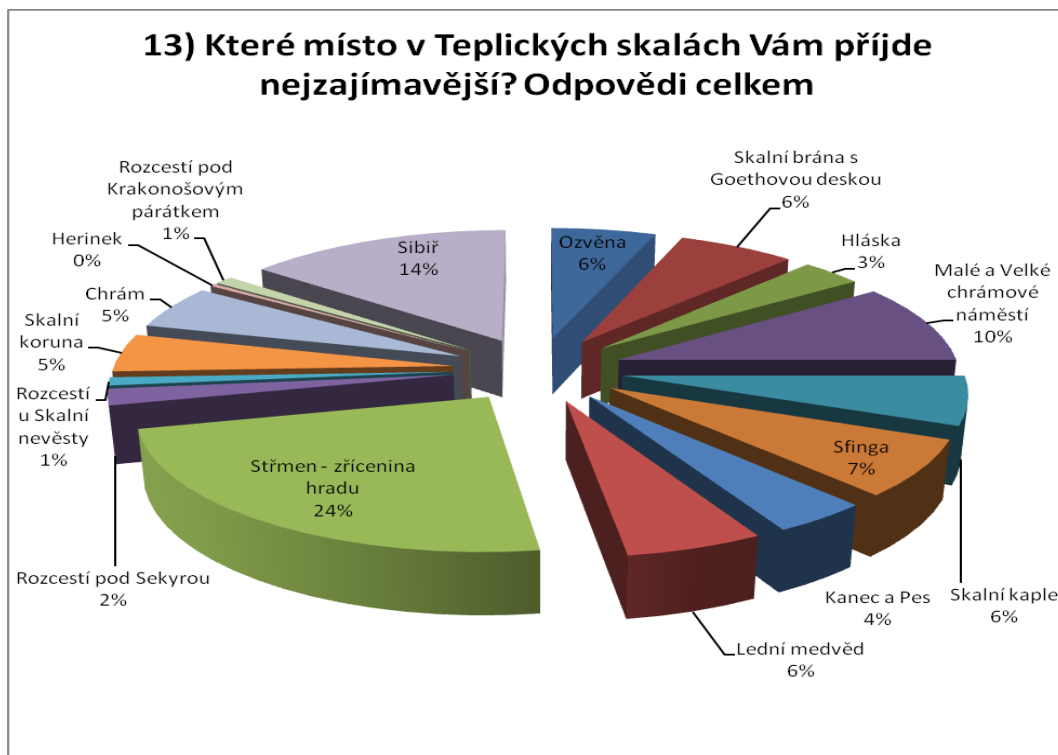
Graf 17: 11) Věděli jste, že je nejvyšším vrcholem Teplických skal Čapí vrch?, Zdroj: výzkum autorky

Touto otázkou jsem chtěla navázat na otázku předchozí, jestli si respondenti pamatovali informaci, která byla právě v naučném panelu naučné stezky zmíněna. Je zajímavé, že pouze 28 % vědělo, že je nejvyšším vrcholem Čapí vrch. 72 % se přiznalo, že nevěděli.

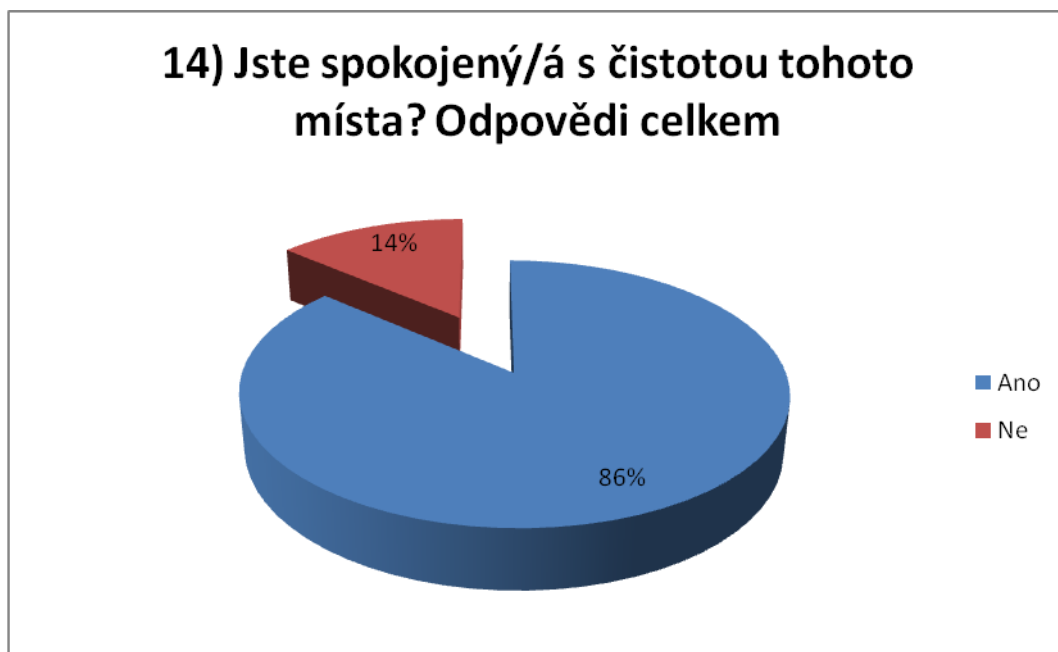
Graf 18: 12) Kolik preferujete ujít maximálně km při pěší túře za den?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka dvanáctá: Kolik preferujete ujít maximálně km při pěší túře za den? Největší část zvolila zlatou střední cestu a to maximálně 20 kilometrů. Její 45 % prvenství se umístilo kousek před variantou ujít max. 10 km denně, která si vysloužila 41 %. Více než 20 km dostalo krásných 14 %. Tento výsledek mě trochu překvapil, jelikož jsem očekávala, že větší část zvolí první variantu a to max. 10 km.

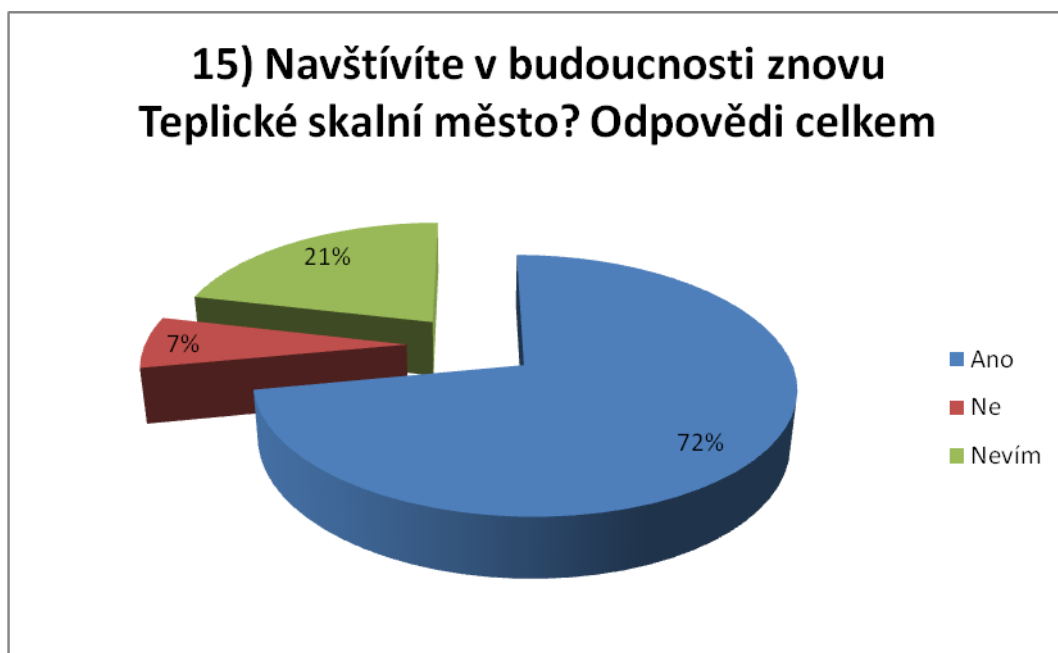
Graf 19: 13) Které místo v Teplických skalách Vám přijde nejzajímavější?, Zdroj: výzkum autorky

V této otázce jsem vybrala nejzajímavější útvary Teplického skalního města, která uvádí tištěný průvodce prohlídkového okruhu skalním městem. Střmen – zřícenina hradu dostala největší počet hlasů od návštěvníků a to 24 %. Tímto výsledkem jsem byla opravdu potěšena, jelikož vylézt na tuto zříceninu je velký zážitek a otevře se Vám nádherný pohled na krajinu. Na druhém místě se 14 % se umístila Sibiř, toto místo je nejchladnější v Teplickém skalním městě a má opravdu své kouzlo. Malé a Velké chrámové náměstí dostalo 10 % hlasů, následováno 7 % skalního útvaru Sfinga. Se 6 % se umístily na 4. místě varianty Lední medvěd, Skalní kaple a Skalní brána s Goethovou deskou. 5 % hlasů získala Skalní koruna a Chrám. Kanec a pes dostali od návštěvníků 4 % hlasů, následování 3 % hlasů pro odpověď Hláška. Dvě procenta získalo Rozcestí Pod sekýrou a pouhé 1 % Rozcestí pod Krakonošovým párátkem a Rozcestí u Skalní nevěsty. Poslední místo patří Herinkovi, který nezískal žádné procento hlasů.

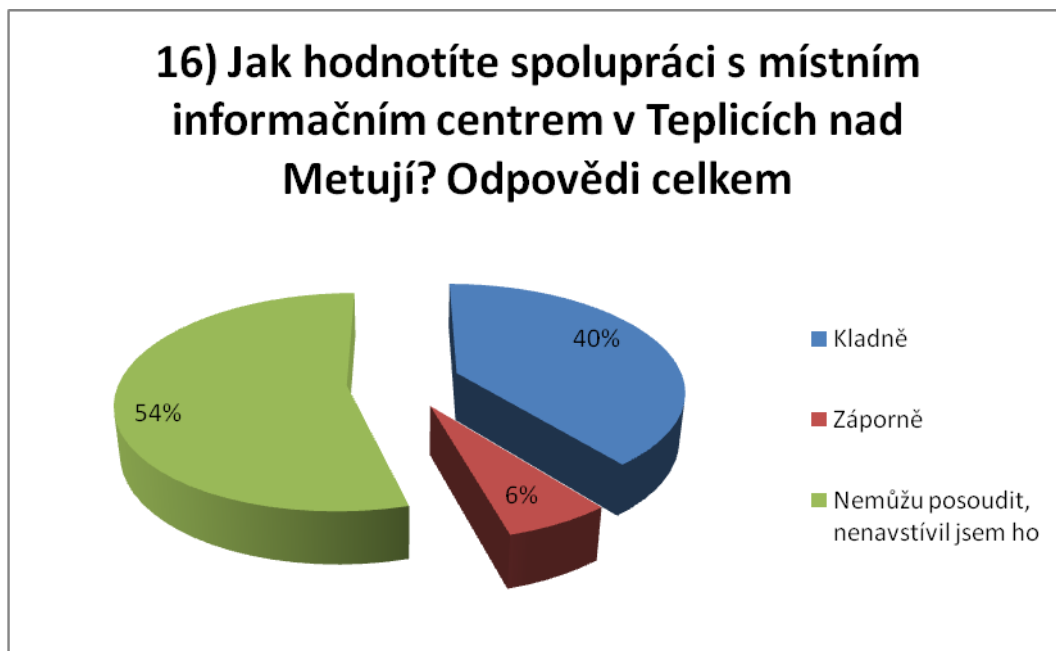
Graf 20: 14) Jste spokojený/á s čistotou tohoto místa?, Zdroj: výzkum autorky

Otázku číslo 14 jsem položila z toho důvodu, jelikož se mi tyto skály zdály být velmi čistým místem a chtěla jsem se dozvědět názor ostatních návštěvníků. Docela mě překvapilo, že nespokojenost projevilo přes deset procent dotazovaných a to přesných 14 %. V některých dotaznících bylo i dopsáno, že by mělo být více odpadkových košů po trase. S čistotou skalního města bylo spokojeno 86 % lidí, kteří se zúčastnili dotazníkového průzkumu.

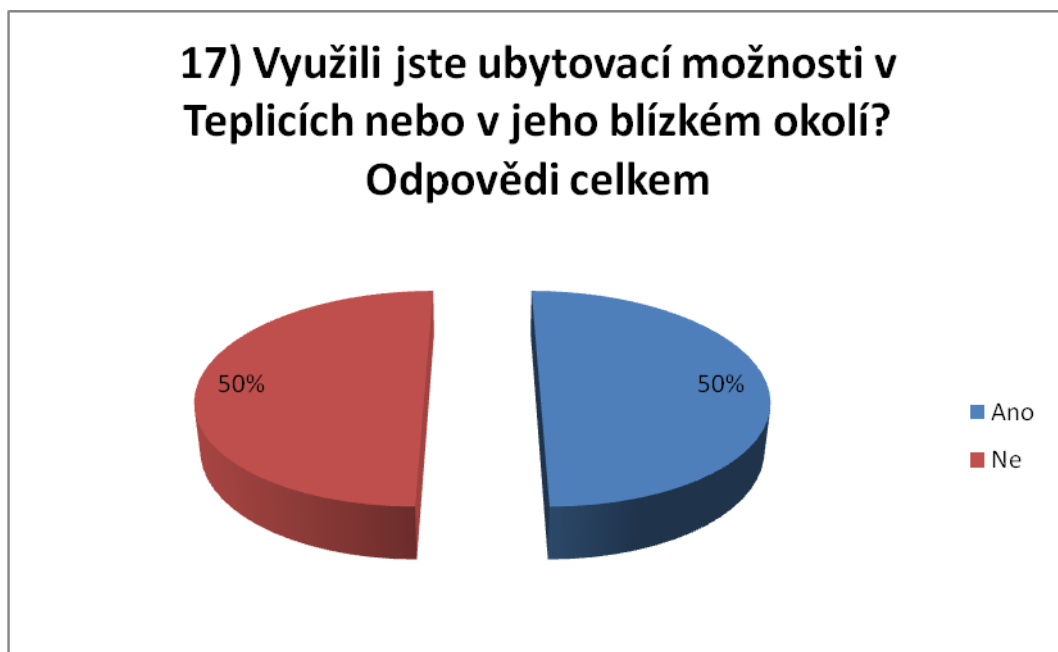
Graf 21: 15) Navštívíte v budoucnosti znovu Teplické skalní město?, Zdroj: výzkum autorky

Tato otázka poukazuje na návratnost návštěvníků, pokud byli tímto místem zaujmuti. 72 % toto místo určitě ještě navštíví nebo by aslespoň chtěli. Odpověď Nevím zvolilo 21 % dotazovaných a 6 % účastníků výzkumu už toto místo nechce navštívit vůbec.

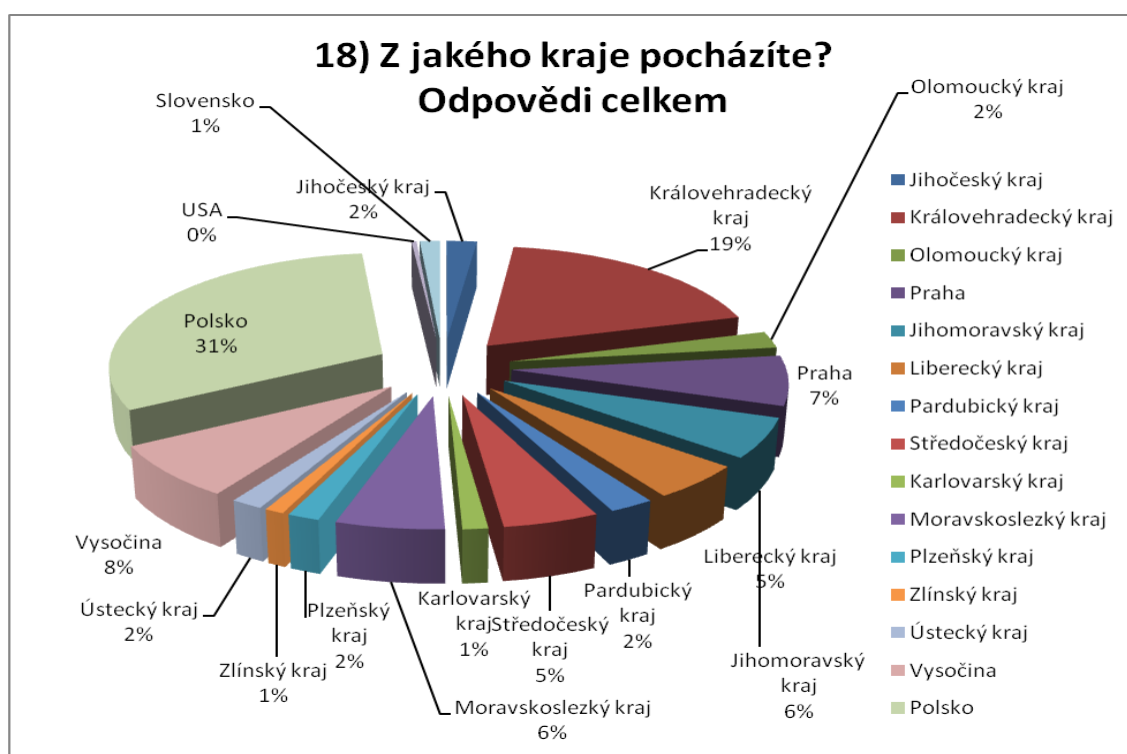
**Graf 22: 16) Jak hodnotíte spolupráci s místním informačním centrem v Teplicích nad Metují?,
Zdroj: výzkum autorky**

Ze šestnácté otázky, jsem se chtěla dozvědět, jestli návštěvníci Teplického skalního města navštěvují i Informační centrum v Teplicích nad Metují. Z odpovědí jsem nebyla překvapená, když varianta Nemůžu posoudit, nenavštívil jsem ho dostala přes polovinu hlasů, celých 54 %. Ve vstupní pokladně je možnost koupení většiny propagačních materiálů a proto cestující autobusovou nebo vlakovou dopravou nemusí vystupovat v Teplicích nad Metují a jít do Infocentra. Pokud jedou návštěvníci autem je možné naproti Informačnímu centru zastavit a zajít se podívat. Dle mého názoru je hodně navštěvováno turisty při pěší túře. Odpověď: Kladně, dostala od dotazovaných 40 % a 6 % účastníků dotazníku nebylo se službou spokojeno.

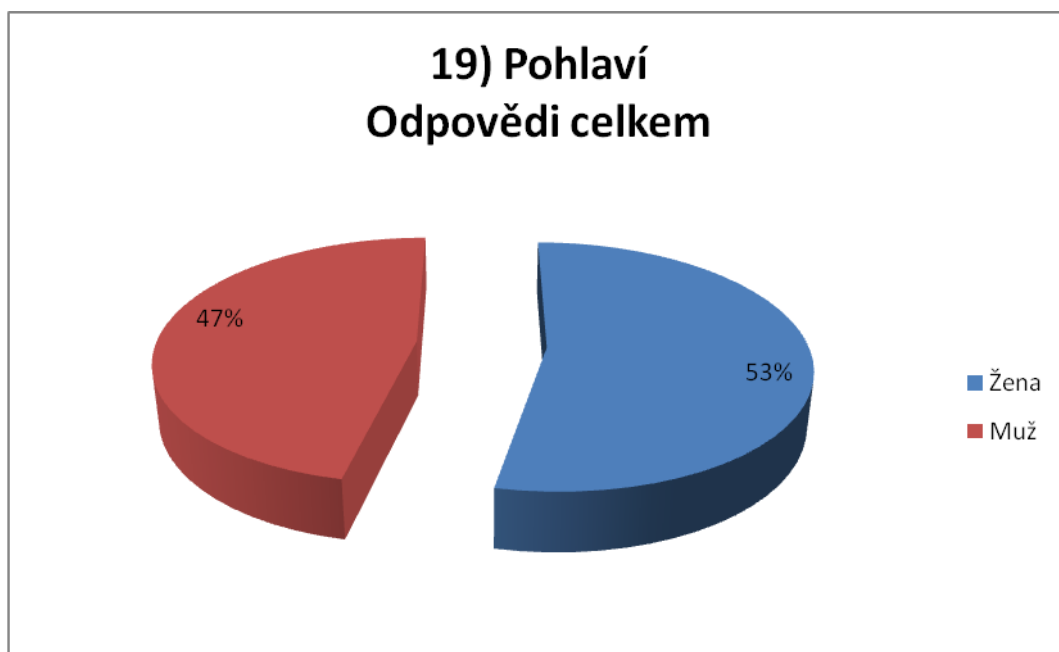
Graf 23: 17) Využili jste ubytovací možnosti v Teplicích nebo v jeho blízkém okolí?, Zdroj: výzkum autorky

Výsledky otázky č. 17, která zní Využili jste ubytovací možnosti v Teplicích nebo v jeho blízkém okolí? je naprosto vyrovnaná. Obě varianty odpovědi získaly stejná procenta. 50 % dotazovaných zvolilo variantu Ano a zbylých 50 % odpověď Ne.

Graf 24: 18) Z jakého kraje pocházíte?, Zdroj: výzkum autorky

Osmnáctou otázku Z jakého kraje pocházíte, jsem při tvorbě dotazníků pro polské návštěvníky nechala volně otevřenou a návštěvníci doplňovali jen, že jsou z Polska. Polský dotazník vyplnilo 31 % dotazovaných. Největší zastoupení z krajů České republiky s 19 % má Královehradecký kraj. Tento výsledek jsem čekala, jelikož je to místo převážně navštěvováno lidmi z blízkého okolí a nebo právě polskými turisty. Kraj Vysočina byl zastoupen 8 % dotazovaných a většina z nich mi dotazník vyplnila po sdělení informace o mém studiu na Vysoké škole Polytechnické. Dalším krajem bylo hlavní město Praha se 7 %, následováno Jihomoravským a Moravskoslezským krajem se 6 %. Jak z kraje Libereckého, tak i Středočeského se zúčastnilo mého výzkumu 5 % dotazovaných. Se 2 % se umístili kraje Olomoucký, Pardubický, Plzeňský, Jihočeský a Ústecký. Jedno procento dotazovaných bylo z krajů Zlínského a Karlovarského. S 1 % se také umístili dotazovaní ze Slovenska a 0 % získaly USA, jelikož jejich počet nesplnil ani možnost ohodnocení v grafu jedním procentem.

Graf 25: 19) Pohlaví, Zdroj: výzkum autorky

Celkem se mého výzkumu zúčastnilo 53 % žen a 47 % mužů.

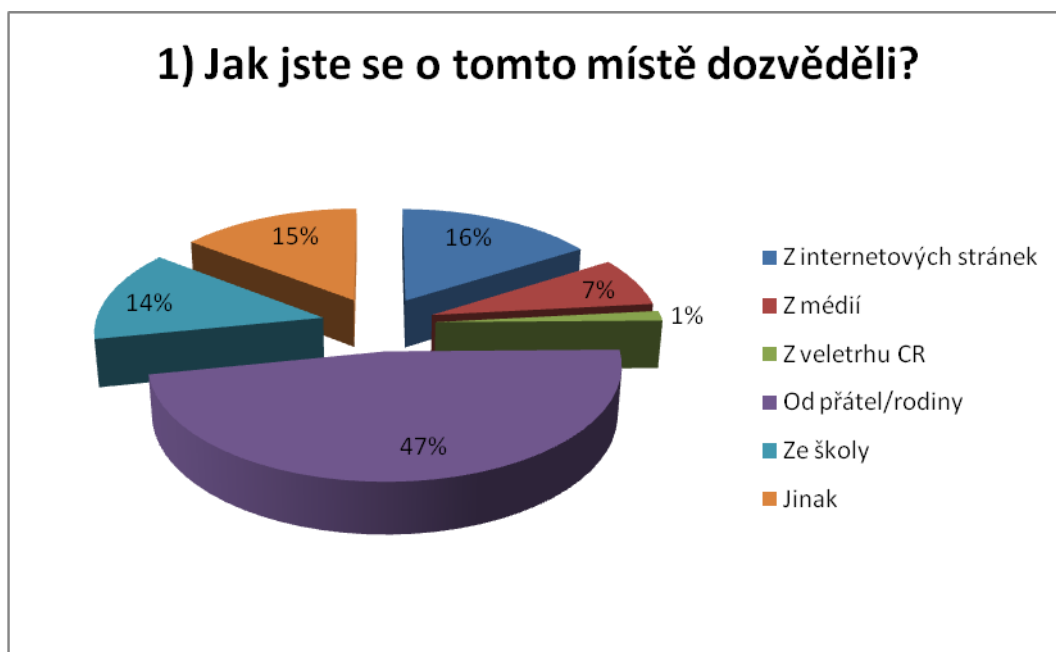

Graf 26: 20) Jaký je Váš věk?, Zdroj: výzkum autorky

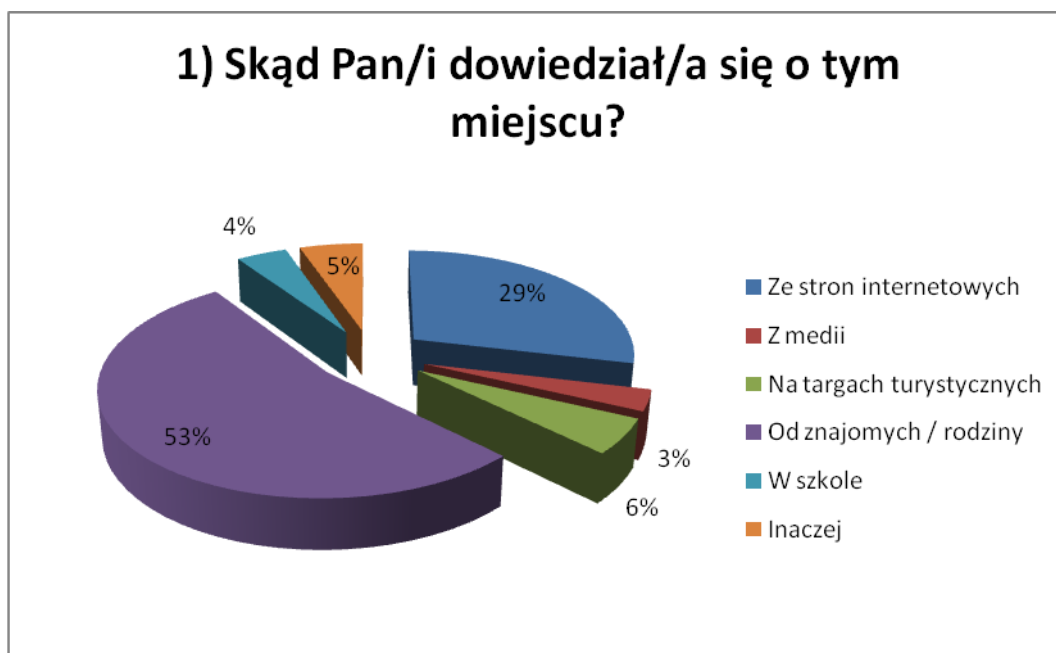
Poslední otázkou mého dotazníku jsem zjišťovala, do jaké věkové skupiny patří moji respondenti. Se 42 % podle výzkumu vyšla na prvním místě varianta 31 – 50 let. Na druhém místě je skupina 16 - 30 let. Tyto výsledky jsem očekávala, jelikož tyto dvě skupiny mají obsáhlé hranice. Na předposledním místě jsou 51 a více se 17 % a poslední se umístili dotazovaní do 15 let s 11 %.

2.3 Grafické porovnání České republiky s Polskem

V této části mé bakalářské práce porovnávám odpovědi respondentů z České republiky a Polska. U každé otázky jsou nejdříve grafy a poté jejich celkové ohodnocení.

Graf 27: 1) Jak jste se o tomto místě dozvěděli?, Zdroj: výzkum autorky

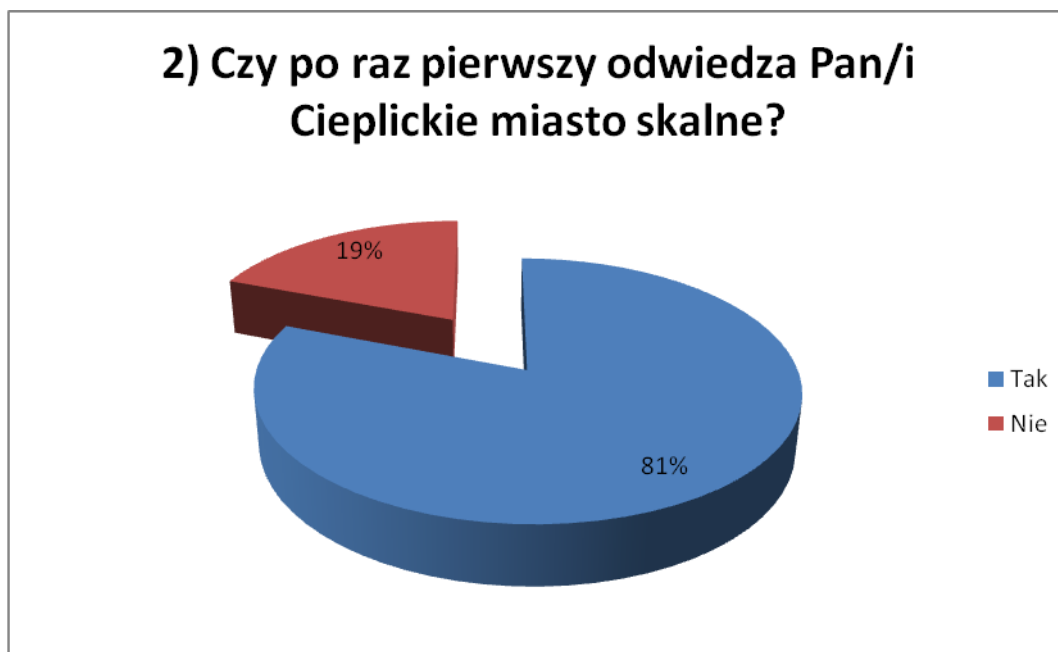

Graf 28: 1) Skąd Pan/i dowiedział/a się o tym miejscu?, Zdroj: výzkum autorky

První otázka: Jak jste se o tomto místě dozvěděli/ Skąd Pan/i dowiedział/a się o tym miejscu? Měla nejpočetnější odpověď u obou států stejnou a to Od přátel/rodiny/Od znajomych/rodziny. Druhé místo u ČR se 16 % a PL se 29 % obsadila varianta Z internetových stránek/Ze stron internetowych. Třetím místem se ale výsledky začínají lišit, jelikož 15 % občanů z ČR se dozvědělo o tomto místě jinak a 6 % Na targach turystycznych/na veletrhu CK. 14 % Čechů se dozvědělo o Teplickém skalním městě ze školy a 5 % Poláků Inaczej/Jinak. Na pátém místě byla zvolena na české straně odpověď Z médií se 7 % a na straně polské W szkole/ze školy se 4 %. Poslední místa byla obsazena odpověďmi Z veletrhu CR s 1 % od česky dotazovaných a Z medií se 3 % od Polských návštěvníků.

Graf 29: 2) Je toto Vaše první návštěva Teplického skalního města?, Zdroj: výzkum autorky

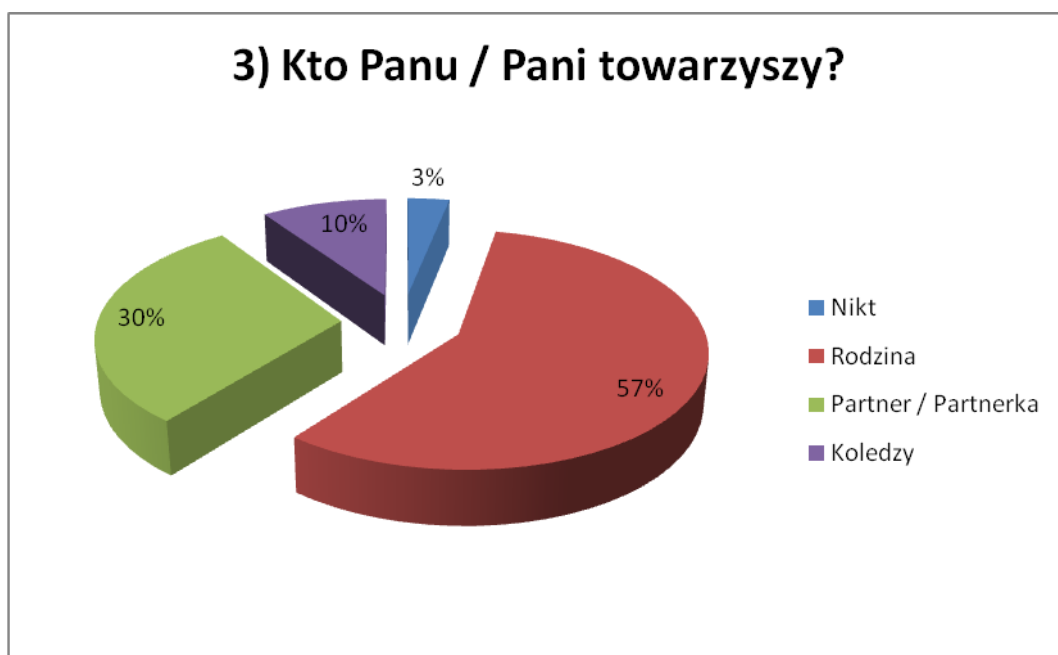

Graf 30: 2) Czy po raz pierwszy odwiedza Pan/i Cieplickie miasto skalne?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka druhá: Je toto Vaše první návštěva Teplického skalního města/ Czy po raz pierwszy odwiedza Pan/i Cieplickie miasto skalne? Odpověď Ano/Tak zvolilo 56 % respondentů z ČR a 81 % z PL. Ne/Nie odpovědělo 44 % z ČR a 19 % z PL. Tento výsledek jsem očekávala, jelikož je jasné, že domácí obyvatelstvo některá místa navštěvuje opakovaně. Zahraniční turisté rádi poznávají nová místa a vrací se málokdy nebo po několika letech, aby viděli jak se jimi navštívené místo změnilo.

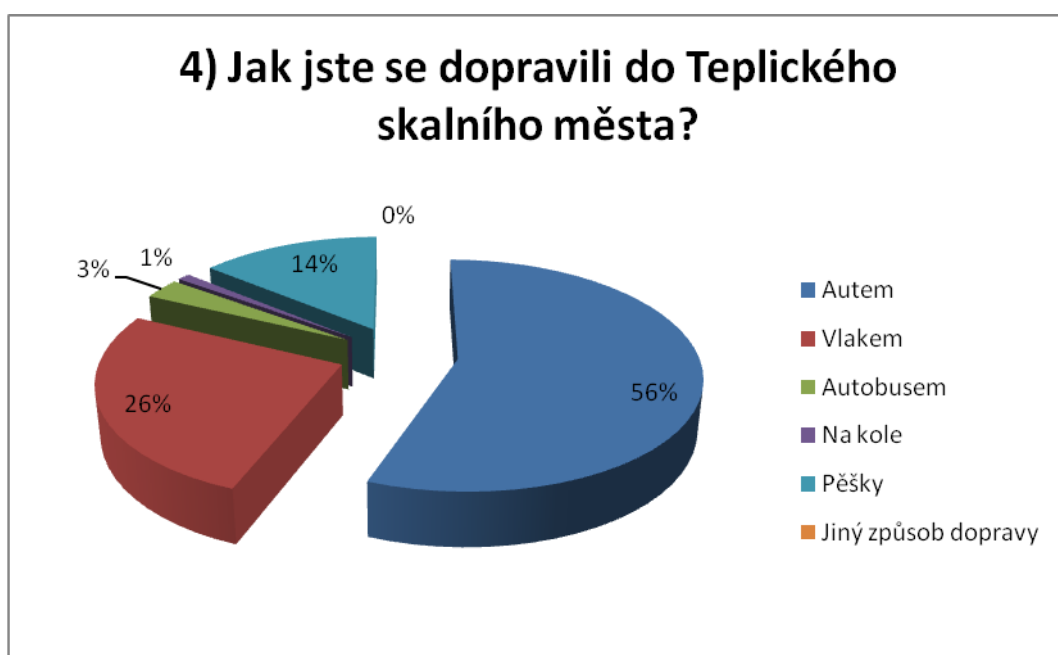

Graf 31: 3) Kdo Vás doprovází při návštěvě Teplického skalního města?, Zdroj: výzkum autorky

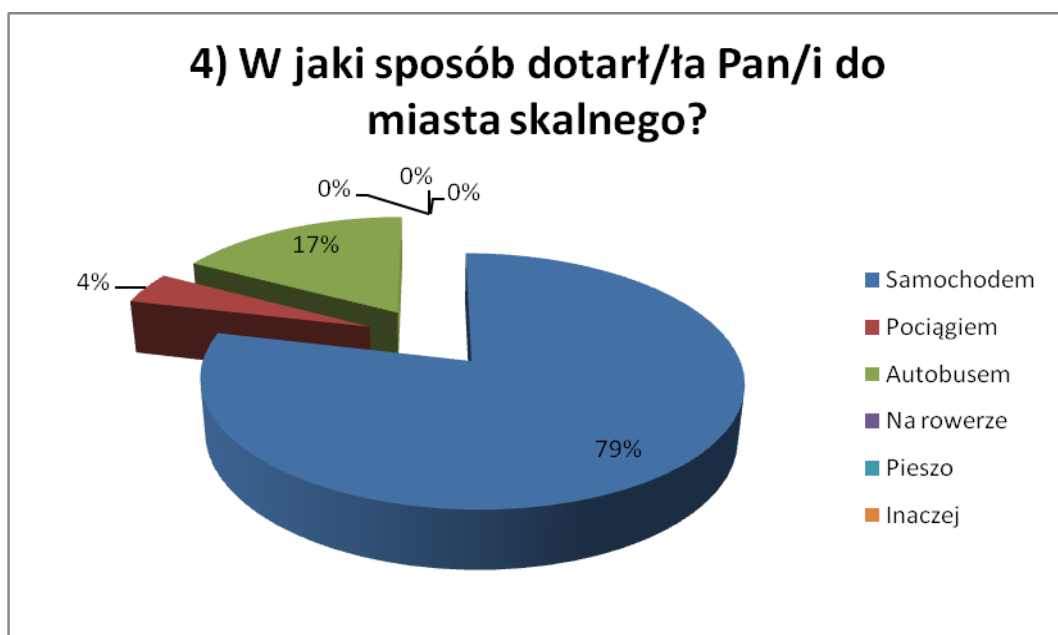

Graf 32: 3) Kto Panu / Pani towarzyszy?, Zdroj: výzkum autorky

U třetí otázky: Kdo Vás doprovází při návštěvě Teplického skalního města?/Kto Panu/Pani towarzyszy? se odpovědi umístily na stejných místech. Nejvyšší počet procent dostala odpověď Rodina/Rodzina. 50 % českých respondentů zvolilo tuto odpověď a 57 % respondentů z Polska. Variantu Partner/Partnerka vybralo 28 % vyplňujících český a 30 % polský dotazník. Fialový dílek grafu patří odpovědi Přátelé/Koledzy se 17 % a 10 %. Samo navštívilo z ČR 5 % a z PL 3 % turistů.

Graf 33: 4) Jak jste se dopravili do Teplického skalního města?, Zdroj: výzkum autorky

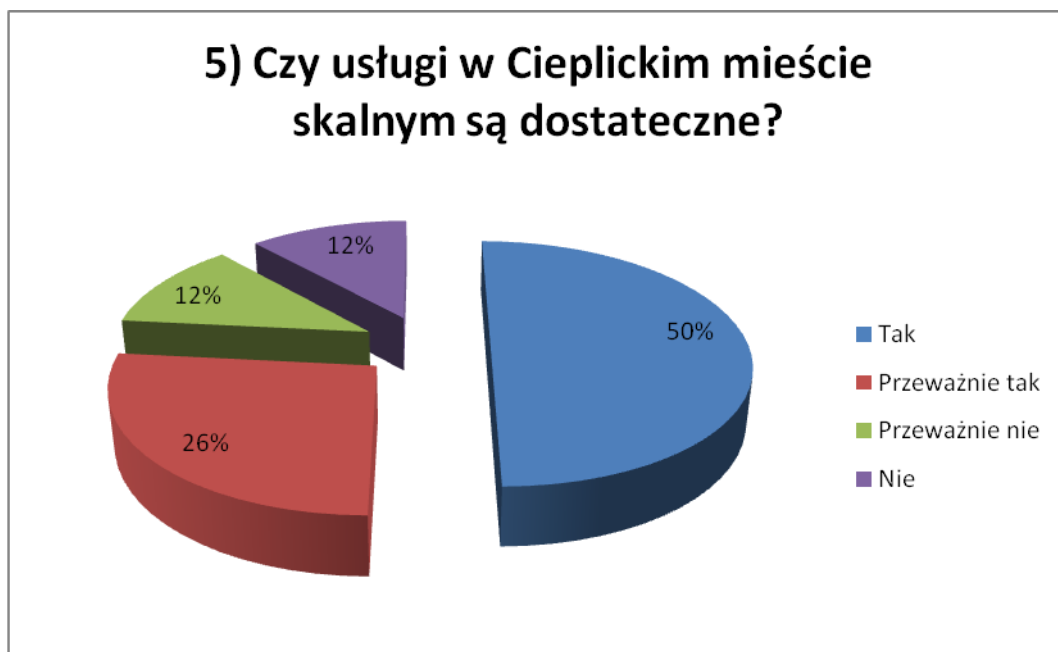

Graf 34: 4) W jaki sposób dotarł/ła Pan/i do miasta skalnego?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka čtvrtá: Jak jste se dopravili do Teplického skalního města?/ W jaki sposób dotarł/ła Pan/i do miasta skalnego? V této otázce dotazovaní ohodnotili odpověď Autem 56 % a Samochodem 79 %. U Polských turistů jasně tato varianta zvítězila. Vlakem/Pociągiem přijelo 26 % návštěvníků z ČR a pouhá 4 % z PL. Naopak Autobusem z Polska dorazilo 17 % respondentů a z ČR jen 3 %. Pěšky došlo do Skalního města 14 % Čechů a na kole jich přijelo 1 %. V poslkém dotazníku nebyla ani jednou zvolena varianta Na rowerze/na kole, Pieszko/Pěšky ani Inaczej/Jinak. Jinak dostalo od Čechů také 0 %.

Graf 35: 5) Jste spokojeni se službami Teplického skalního města?, Zdroj: výzkum autorky

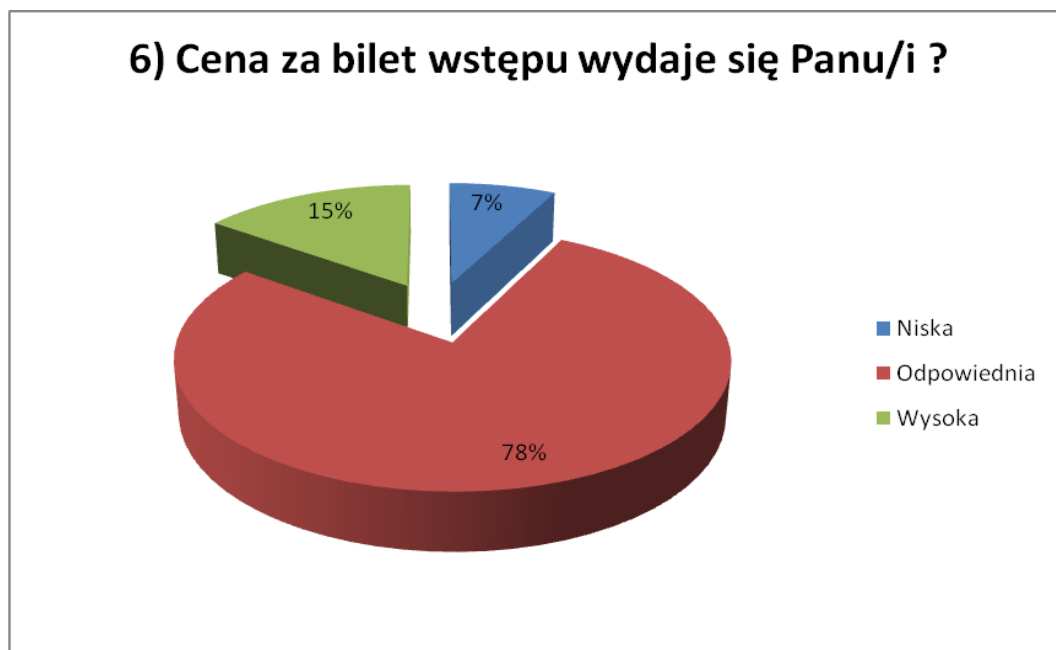

Graf 36: 5) Czy usługi w Cieplickim mieście skalnym są dostateczne?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka pátá: Jste spokojeni se službami Teplického skalního města?/Czy usługi w Cieplickim mieście skalnym są dostateczne? Češi s 51 % a Poláci s 50 % jsou spokojeni se službami. Převážně ano/Przeważnie tak zvolilo 41 % návštěvníků z ČR a 26 % z PL. Odpovědi Převážně ne/Przeważnie nie a Vůbec/Nie dostaly každá po 12 % od Poláků a po 4 % od Čechů.

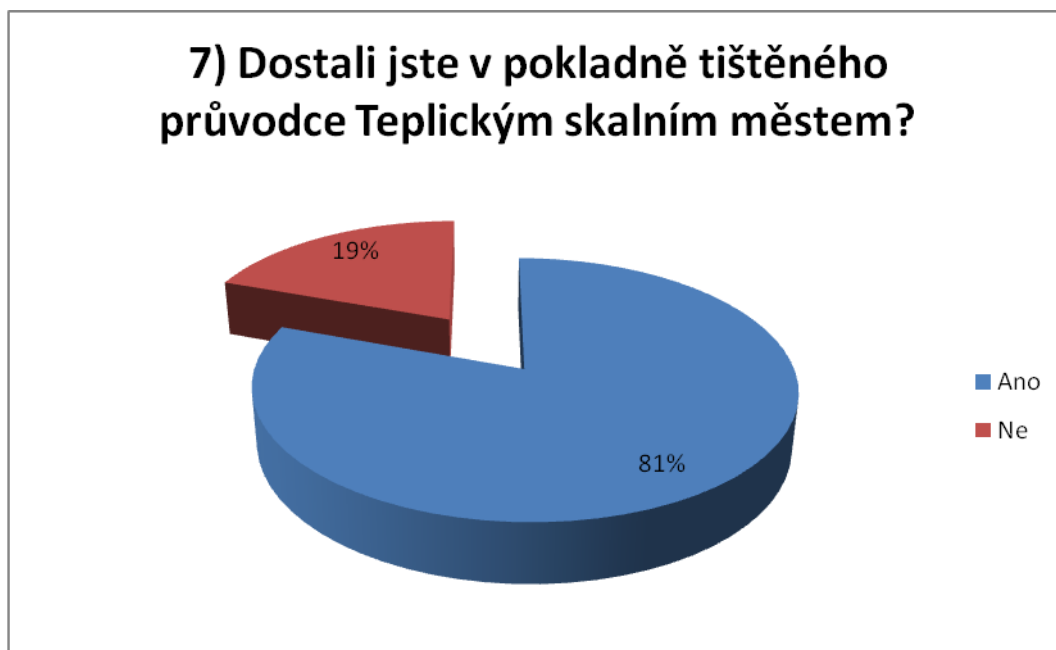

Graf 37: 6) Výše vstupného Vám připadá?, Zdroj: výzkum autorky

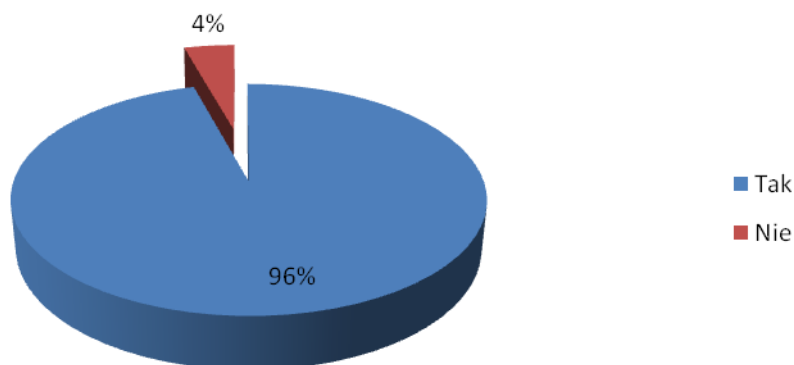
Graf 38: 6) Cena za bilet wstępu wydaje się Panu/i?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka šestá: Výše vstupného Vám připadá?/ Cena za bilet wstępu wydaje się Panu/i ? Většina z obou států zvolila variantu Adekvátní/Odpowiednia. Turisté česky vyplňující dotazník vybrali tuto odpověď v 74 % a Poláci v 78 %. S 15 % od obou států se na druhém místě umístila možnost Vysoká/Wysoka. Nízké vstupné přišlo 11 % Čechů a 7 % Poláků.

Graf 39: 7) Dostali jste v pokladně tištěného průvodce Teplickým skalním městem?, Zdroj: výzkum autorky

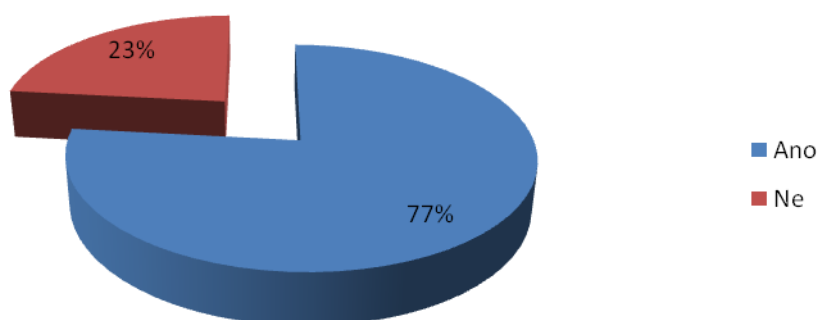
7) Czy w kasie otrzymał Pan/i wydrukowany przewodnik po Cieplickim mieście skalnym?

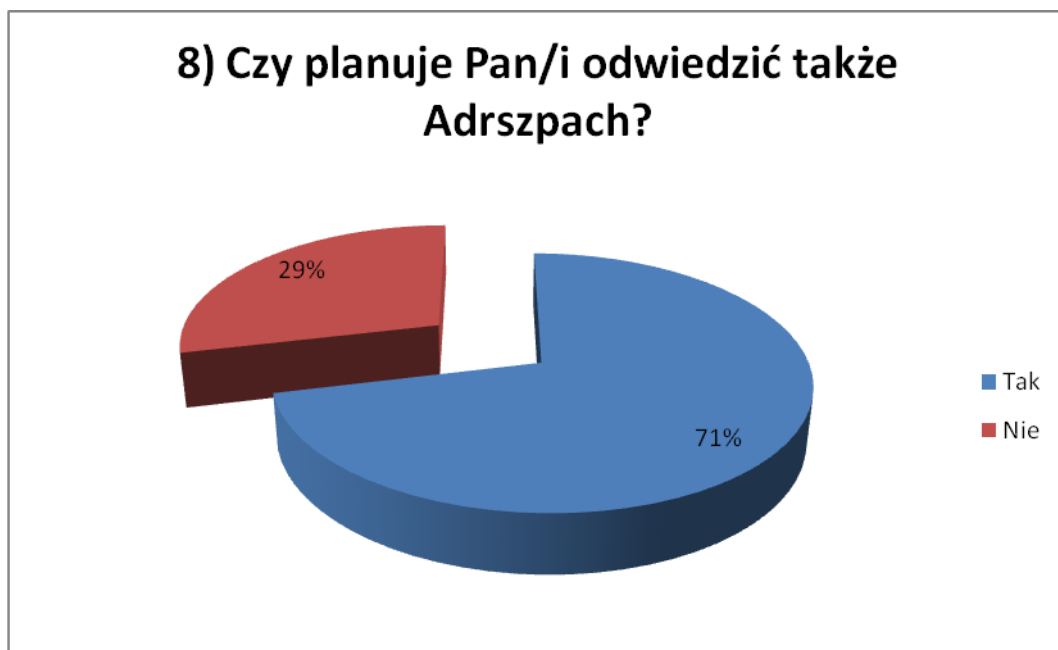
Graf 40: 7) Czy w kasie otrzymał Pan/i wydrukowany przewodnik po Cieplickim mieście skalnym?,
Zdroj: výzkum autorky

Otázka sedmá: Dostali jste v pokladně tištěného průvodce Teplickým skalním městem?/
Czy w kasie otrzymał Pan/i wydrukowany przewodnik po Cieplickim mieście skalnym?
Turistického průvodce dostalo 81 % dotazovaných z ČR a 96 % z PL. 19 % českých
a 4 % turistů průvodce nedostalo.

8) Máte v plánu při návštěvě Teplického skalního města navštívit i Adršpašské město?

Graf 41: 8) Máte v plánu při návštěvě Teplického skalního města navštívit i Adršpašské město?,
Zdroj: výzkum autorky

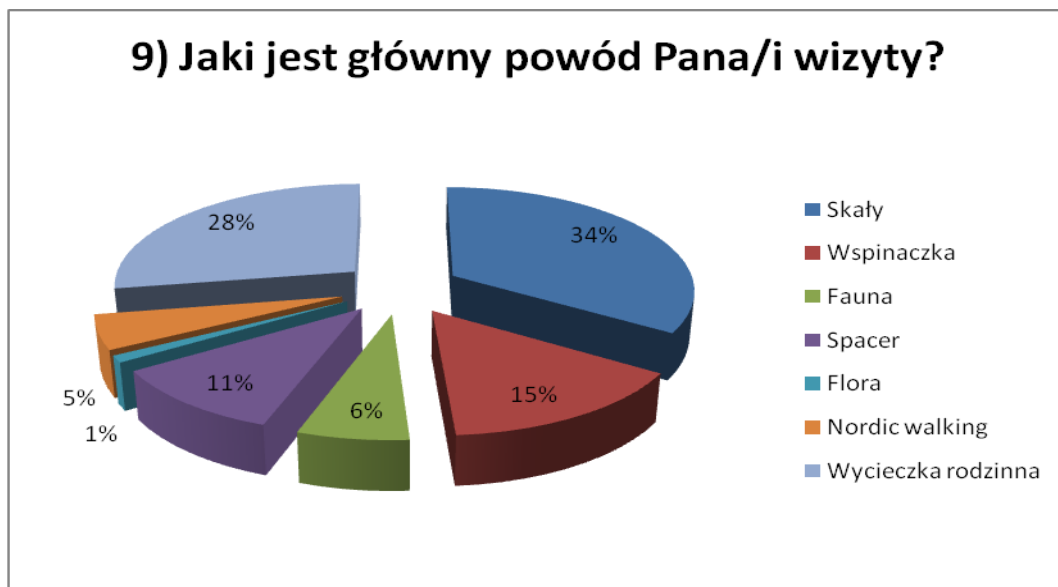

Graf 42: 8) Czy planuje Pan/i odwiedzić także Adrspach?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka osmá: Máte v plánu při návštěvě Teplického skalního města navštívit i Adršpašské město?/ Czy planuje Pan/i odwiedzić także Adrspach? 77 % dotazovaných z ČR a 71 % z PL mají v plánu navštívit Adršpašské skalní město. S odpovědí Ne/Nie se našlo 23 % mezi Českým a 29 % mezi Polským obyvatelstvem.

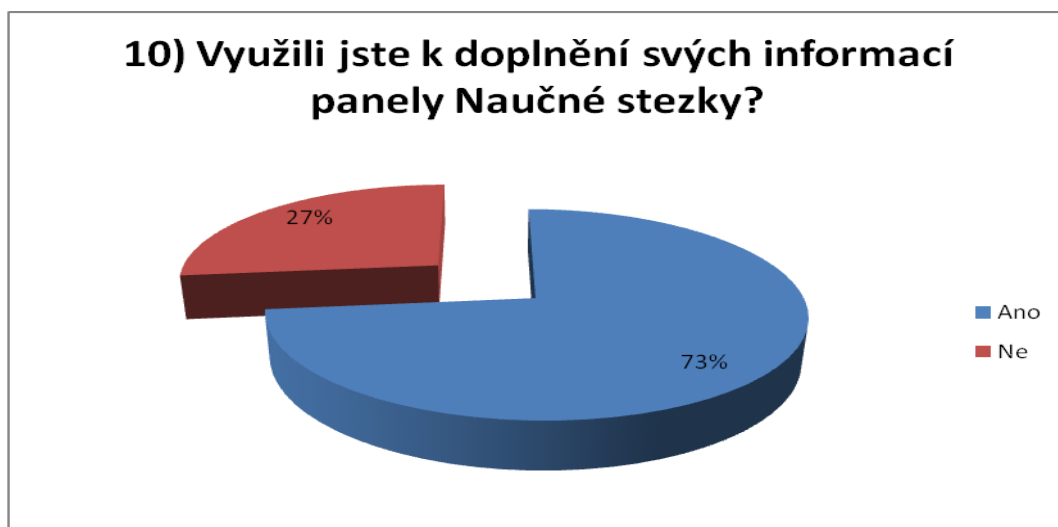

Graf 43: 9) Hlavní důvod Vaší návštěvy?, Zdroj: výzkum autorky

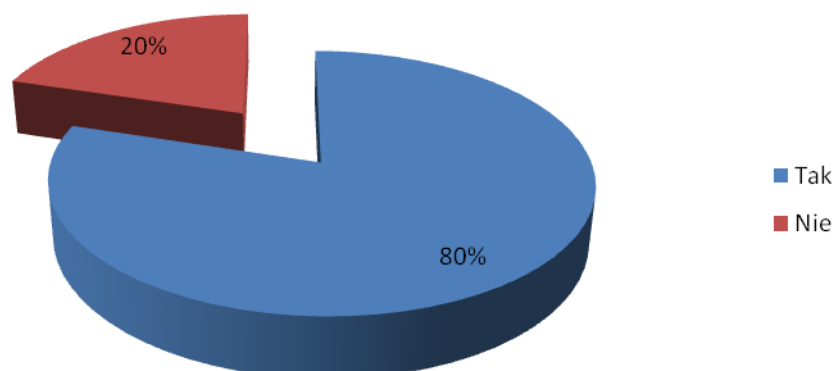
Graf 44: 9) Jaki jest główny powód Pana/i wizyty?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka devátá: Hlavní důvod Vaší návštěvy?/Jaki jest główny powód Pana/i wizyty? Dle očekávání nejvíce procent dostala odpověď Skalní útvary/ Skaly. Od návštěvníků vyplňující český dotazník získala 42 % a od polských návštěvníků 34 %. S 30 % od českých turistů a 28 % od poláků obsadila druhá nejvíce volená varianta Výlet s rodinou/ Wycieczka rodzinna. Možnost Procházka/ Spacer se líbila 18 % dotazovaných z ČR a 11 % Poláků. Polské návštěvníky totiž více zajímalo Horolezectví/ Wspinaczka, které bylo ohodnoceno 15 % a u českých dotazníků pouze 2 %. Faunu ohodnotilo Česko 3 % a Polsko 6 %. Odpověď Nordic Walking vybraly pouze 3 % dotazovaných z ČR a 5 % z PL. Na posledním místě se umístila Květena/Flora se 2 % od Čechů a s 1 % od Poláků.

Graf 45: 10) Využili jste k doplnění svých informací panely Naučné stezky?, Zdroj: výzkum autorky

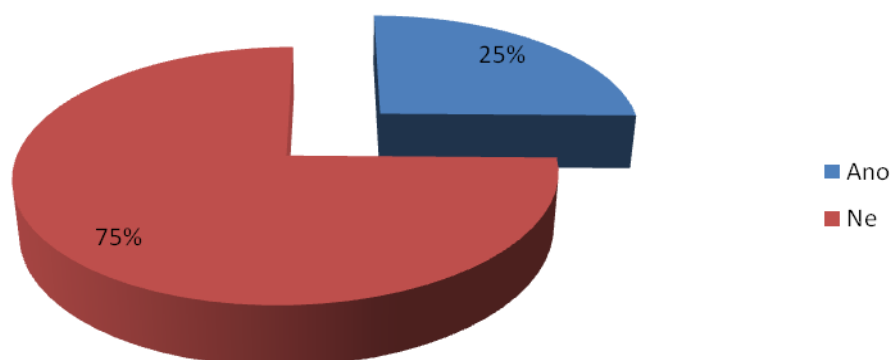
10) Czy na tablicach ścieżki edukacyjnej uzyskał Pan/i interesujące informacje?

Graf 46: 10) Czy na tablicach ścieżki edukacyjnej uzyskał Pan/i interesujące informacje?, Zdroj: výzkum autorky

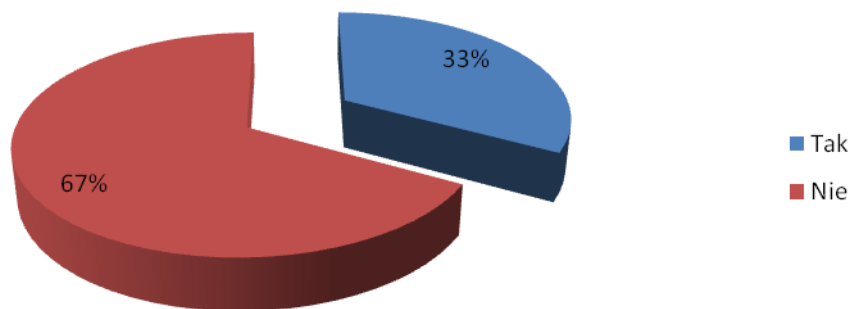
Otázka desátá: Využili jste k doplnění svých informací panely Naučné stezky?/Czy na tablicach ścieżki edukacyjnej uzyskał Pan/i interesujące informacje? K doplnění svých znalostí a ke získání nových informací využilo Naučnou stezku Teplickým skalním městem 73 % česky a 80 % polsky dotazovaných. Odpověď NE/Nie zvolilo 27 % respondentů z ČR a 20 % návštěvníků z Polska.

11) Věděli jste, že je nejvyšším vrcholem Teplických skal Čapí vrch?

Graf 47: 11) Věděli jste, že je nejvyšším vrcholem Teplických skal Čapí vrch?, Zdroj: výzkum autorky

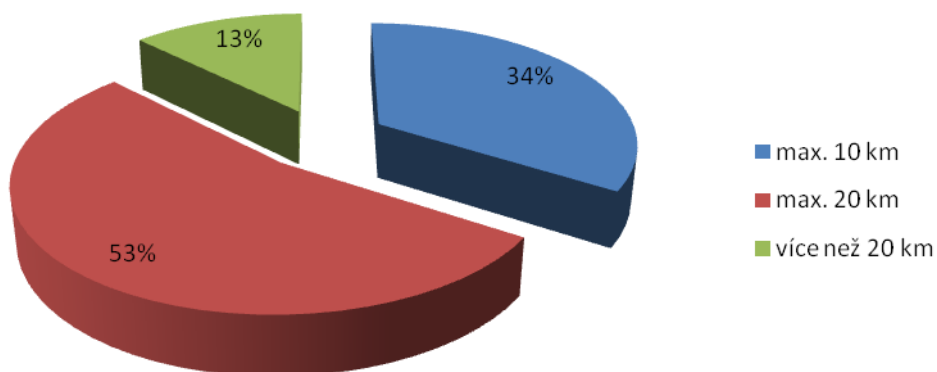
11) Czy wiedział Pan/i, że najwyższym punktem Cieplickich skał jest Czapi vrch (Bociania góra)?

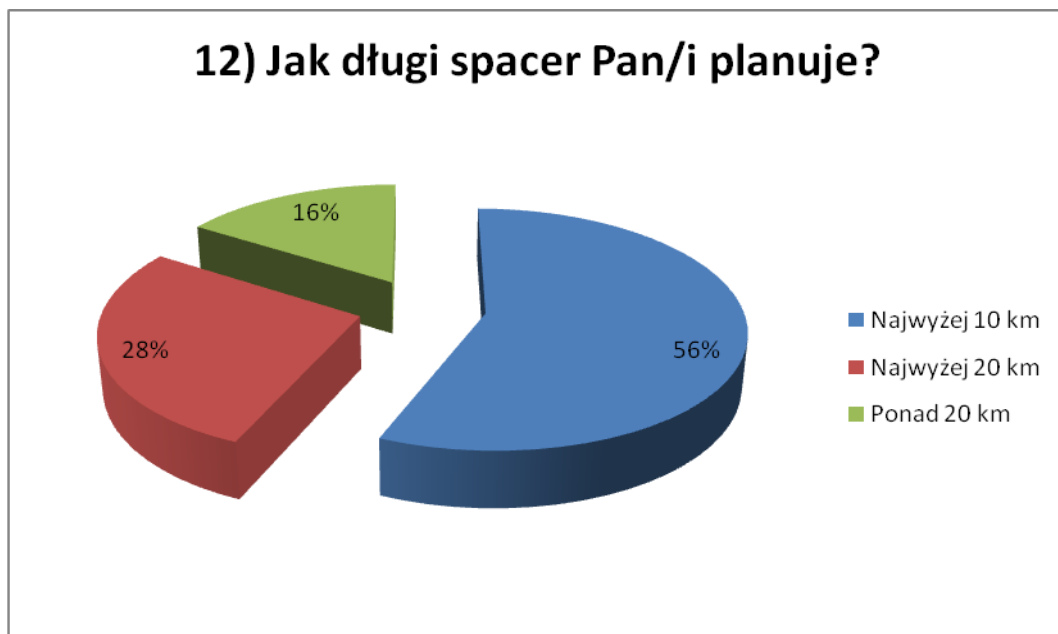
Graf 48: 11) Czy wiedział Pan/i, że najwyższym punktem Cieplickich skał jest Czapi vrch (Bociania góra)?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka jedenáctá: Věděli jste, že je nejvyšším vrcholem Teplických skal Čapí vrch?/ Czy wiedział Pan/i, że najwyższym punktem Cieplickich skał jest Czapi vrch (Bociania góra)? Výsledek této otázky mě nepřekvapil 75 % česky dotazovaných a 67 % polsky dotazovaných odpovědělo, že tuto informaci nevědělo. Čapí vrch byl znám 25 % z ČR a 33 % z Polska.

12) Kolik preferujete ujít maximálně km při pěší túře za den?

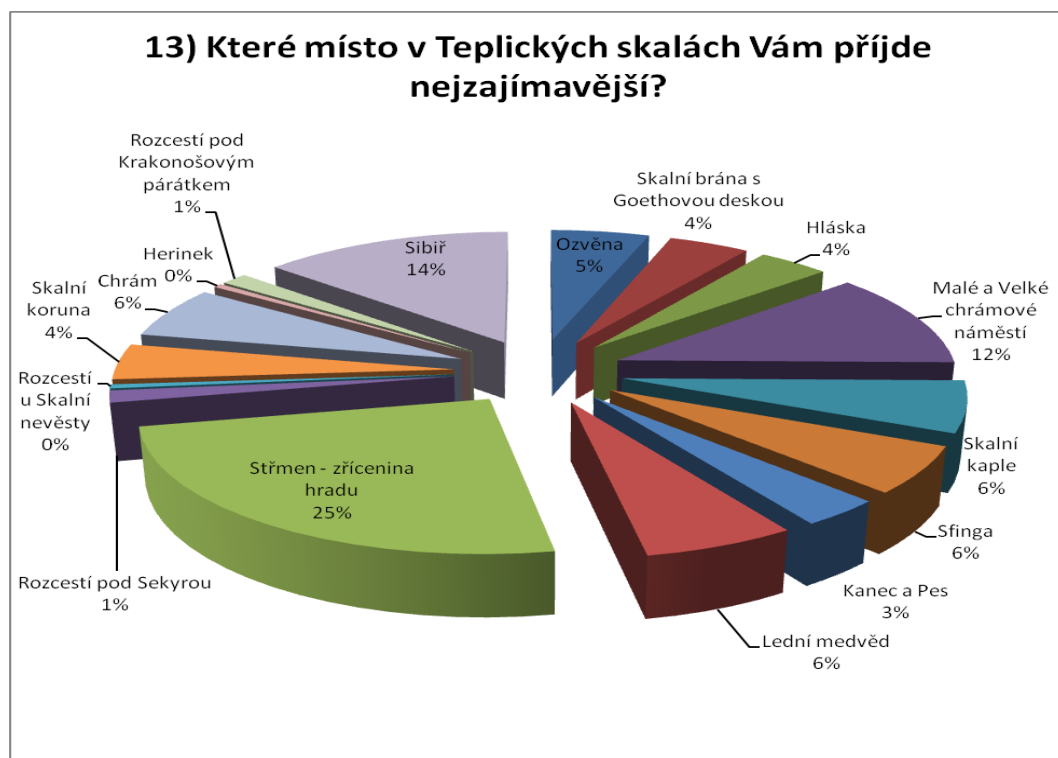

Graf 49: 12) Kolik preferujete ujít maximálně km při pěší túře za den?, Zdroj: výzkum autorky

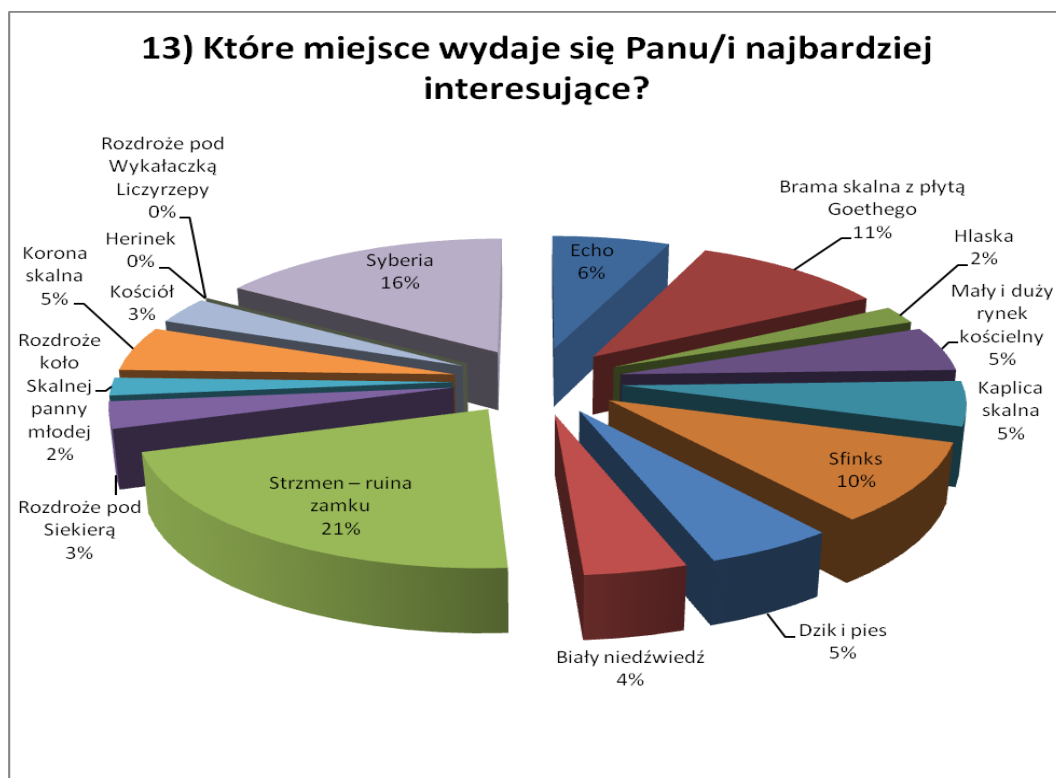

Graf 50: 12) Jak dlouhi spacer Pan/i planuje?, Zdroj: výzkum autorky

Dvanáctá otázka: Kolik maximálně preferujete ujít km při pěší túře za den?/ Jak dlouhi spacer Pan/i planuje? Maximálně 10 km denně zaškrtnulo v dotazníku 34 % Čechů a většina Poláků a to celých 56 %. Většina dotazovaných z ČR s 53 % vybrala variantu maximálně 20 km, PL tuto odpověď zvolilo v 28 %. U obou států byla nejméně zvolena varianta Více než 20 km/Ponad 20 km s 13 % u ČR a s 16 % u PL.

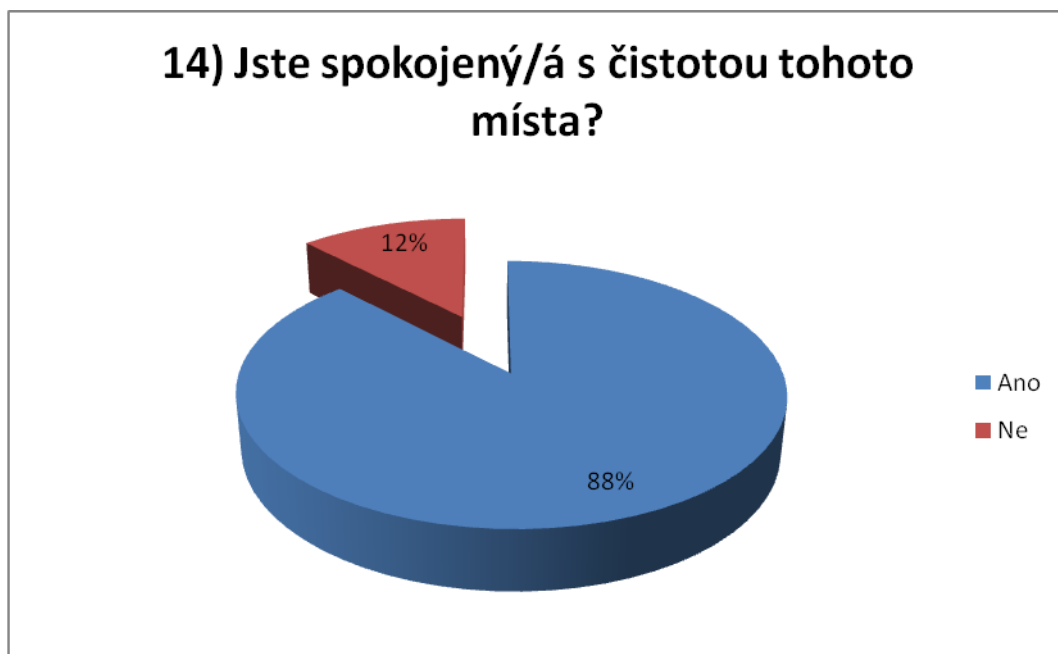
Graf 51: 13) Které místo v Teplických skalách Vám přijde nejzajímavější?, Zdroj: výzkum autorky

Graf 52: 13) Które miejsce wydaje się Panu/i najbardziej interesujące?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka třináctá: Které místo v Teplických skalách Vám přijde nejzajímavější?/ Które miejsce wydaje się Panu/i najbardziej interesujące? Nejvíce oblíbeným místem v Teplickém skalním městě je dle názoru dotazovaných Stržmen- zřícena hradu/ Strzmen – ruina zámku. Od česky dotazovaných získal 25 % a od Poláků 21 %. Sibiř /Syberia se umístila na druhém místě se 14 % od respondentů z ČR a s 16 % od dotazovaných z PL. Možnost Malé a Velké chrámové náměstí/ Mały i duży rynek kościelny zvolilo 12 % česky a 5 % polsky vyplňujících dotazník. Variantu Sfinga/Sfinks si vybralo 6 % dotazovaných z ČR a 10 % dotazovaných z Polska. Možnost Skalní kaple/Kaplica skalna získala od návštěvníků z ČR 6 % a 5 % od návštěvníků z PL. Skalní věž Lední Medvěd/Biały niedźwiedź vybralo 6 % česky a 4 % polsky vyplňujících respondentů. Odpověď Chrám/Kościół zvolilo 6 % vyplňujících český dotazník a 3 % vyplňujících dotazník polský. Ozvěna/Echo obdržela od českých turistů 5 % a od polských 6 %. Skalní brána s Goethovou deskou/Brama skalna z płytą Goethego byla zvolena ve 4 % v českých dotaznících a v 11 % v dotaznících polských. Skalní koruna/Korona skalna byla zvolena ve 4 % u česky a v 5 % u polsky dotazovaných. Strážní věž Hlávka/Hlaska dostala 4 % od česky vyplňujících návštěvníků a 2 % od Poláků. Kanec a Pes/Dzik i Pies obdrželi při hodnocení českých dotazníků 3 % a 5 % při hodnocení dotazníků polských. Rozcestí pod Sekyrou/Rozdroże pod Siekierą obdrželo od

dotazovaných z ČR 1 % a z PL 3 %. Rozcestí pod Krakonošovým párátkem/Rozdrože pod Wykałaczką Liczyrzepy získalo 1 % od česky a 0 % od polsky dotazovaných. Rozcestí u Skalní nevěsty/Rozdrože koło Skalnejs panny młodejs obrželo 0 % od návštěvníků z ČR a 2 % od respondentů z PL. Posledním místem je Herinek, který získal od obou národů 0 %.

Graf 53: 14) Jste spokojený/á s čistotou tohoto místa?, Zdroj: výzkum autorky

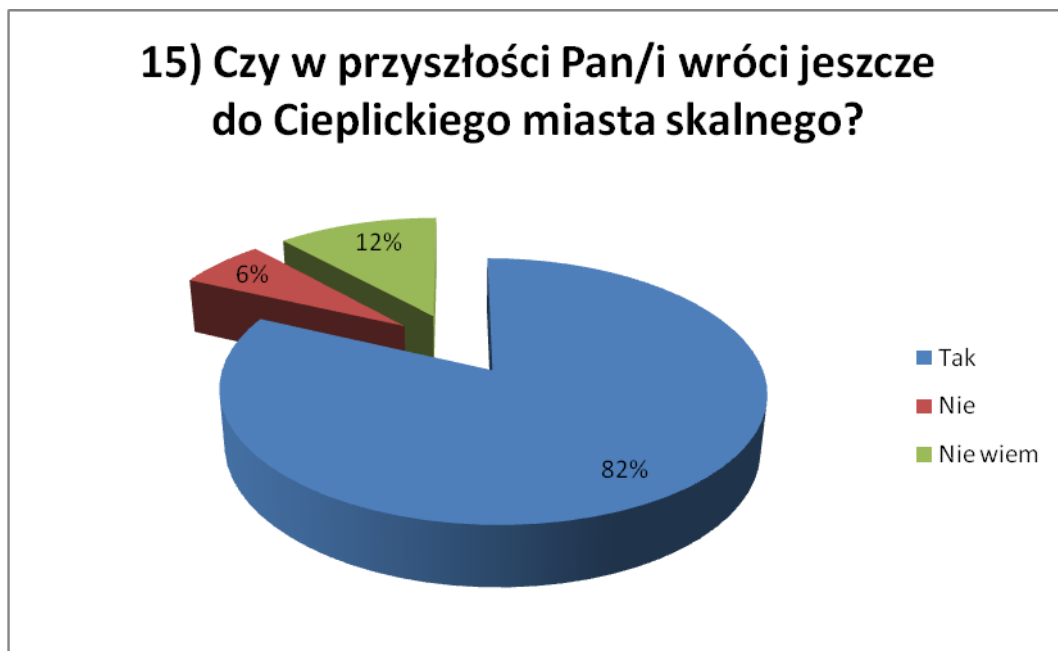

Graf 54: 14) Czy czystość miejsca jest wystarczająca?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka čtrnáctá: Jste spokojený/á s čistotou tohoto místa?/ Czy czystość miejsca jest wystarczająca? Převážná většina z obou států je spokojena s čistotou tohoto místa a to 88 % na české a s 83 % na polské straně. Odpověď Ne zvolilo 12 % a Nie 17 % dotazovaných.

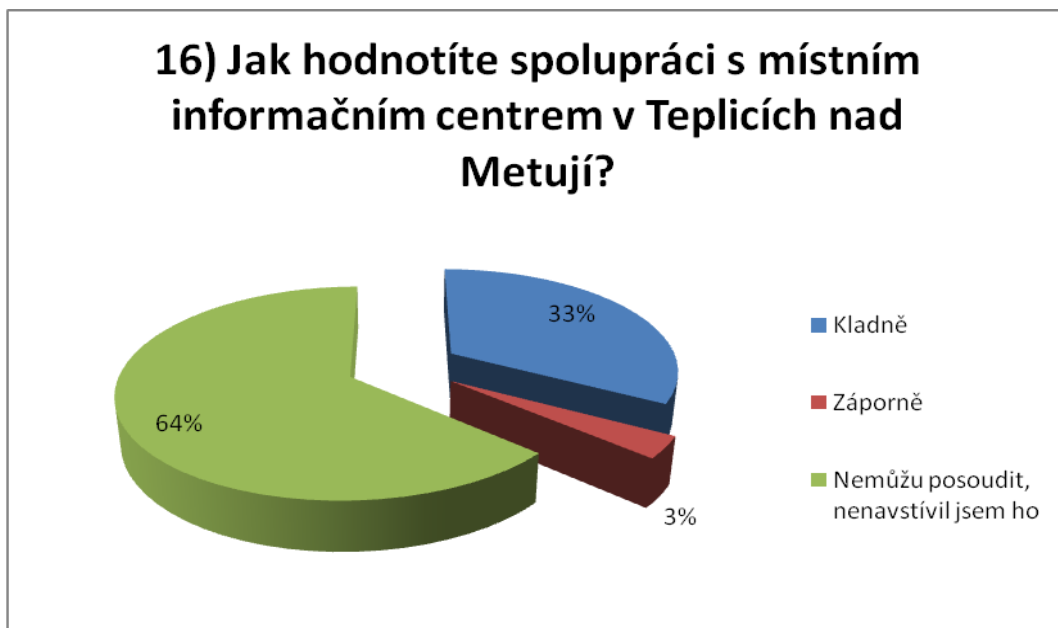

Graf 55: 15) Navštívíte v budoucnosti znovu Teplické skalní město?, Zdroj: výzkum autorky

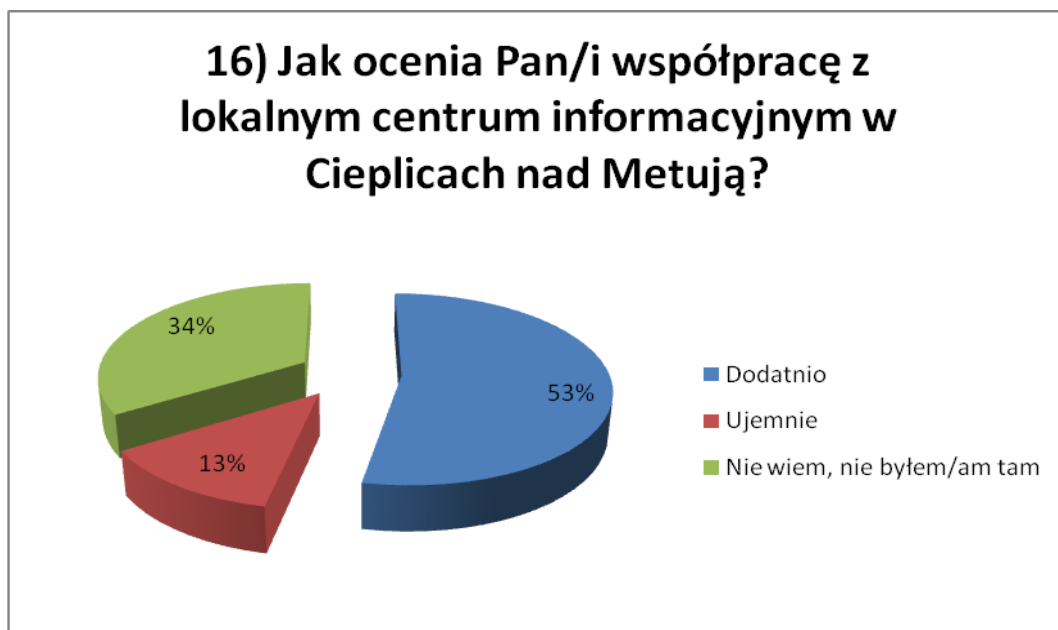

Graf 56: 15) Czy w przyszłości Pan/i wróci jeszcze do Cieplickiego miasta skalnego?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka patnáctá: Navštívíte v budoucnosti znovu Teplické skalní město?/ Czy w przyszłości Pan/i wróci jeszcze do Cieplickiego miasta skalnego? Většina respondentů z obou států chce v budoucnu opět navštívit skalní město. Z České republiky je to 67 % a z Polska 82 %. Těch co ještě nevědí je z ČR 26 % a z PL 12 %. Odpověď NE/Nie zvolilo 7 % vyplňujících český dotazník a 6 % dotazovaných v polském jazyce.

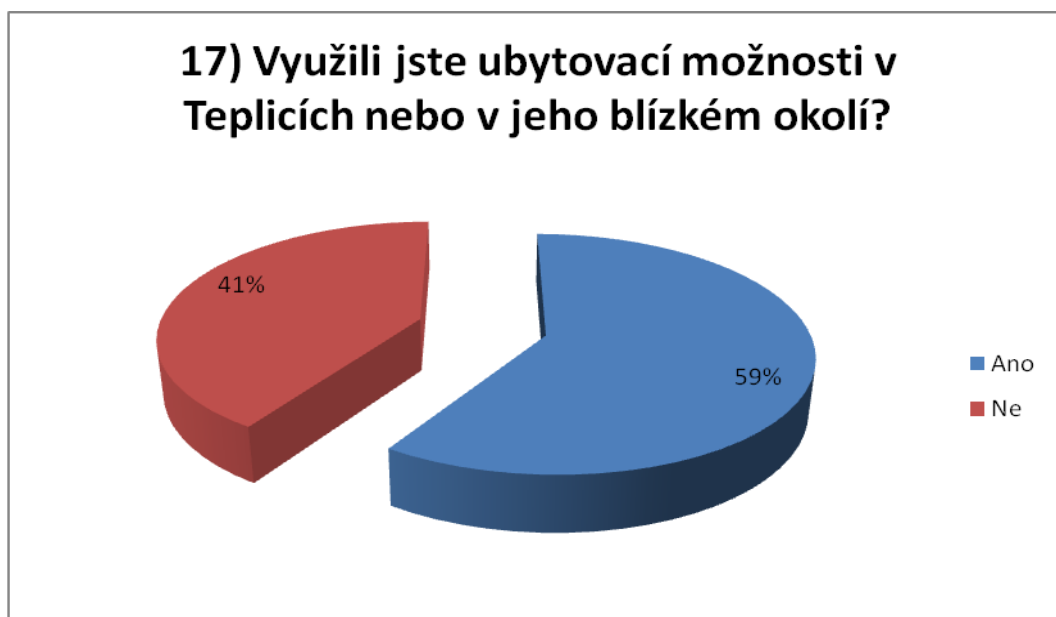

Graf 57: 16) Jak hodnotíte spolupráci s místním informačním centrem v Teplicích nad Metují?,
Zdroj: výzkum autorky

Graf 58: 16) Jak ocenia Pan/i współpracę z lokalnym centrum informacyjnym w Cieplicach nad Metują?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka šestnáctá: Jak hodnotíte spolupráci s místním informačním centrem v Teplicích nad Metují?/ Jak ocenia Pan/i współpracę z lokalnym centrum informacyjnym w Cieplicach nad Metują? Výsledek této otázky mě velice překvapil, a to že cizí návštěvníci navštívili ve větším počtu informační centrum než čeští. Odpověď Kladně/Dodatnio zvolilo pouze 33 % Čechů a 53 % Poláků. Variantu Záporně/Ujemnie neváhaly využít 3 % českých turistů a 13 % polských respondentů. Nemůžu pousoudit, nenavštívil jsem ho/ Nie wiem, nie byłem/am tam vybralo 64 % Čechů a 34 % Poláků.

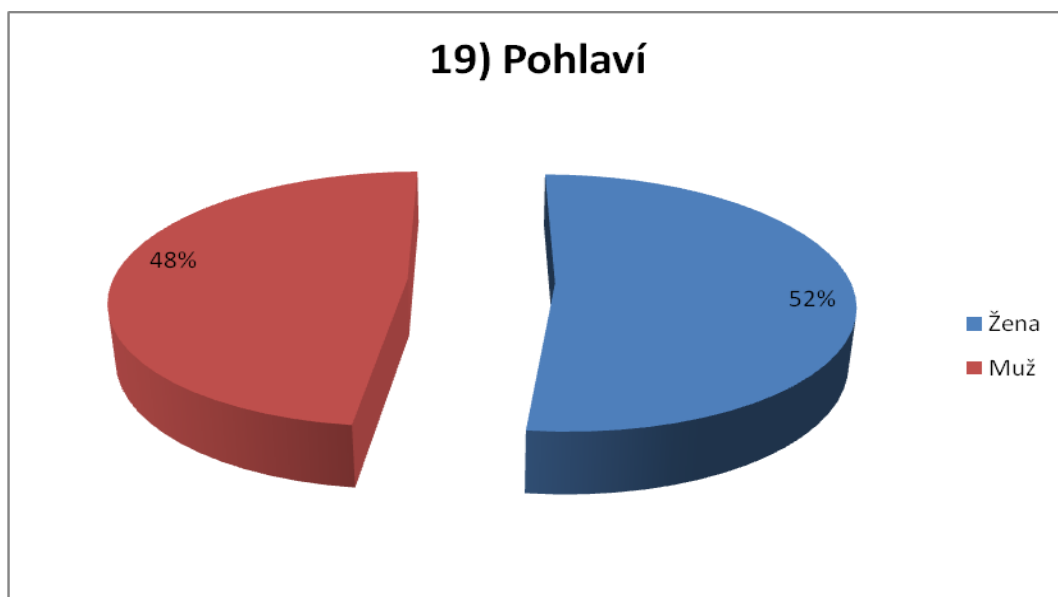
Graf 59: 17) Využili jste ubytovací možnosti v Teplicích nebo v jeho blízkém okolí?, Zdroj: výzkum autorky

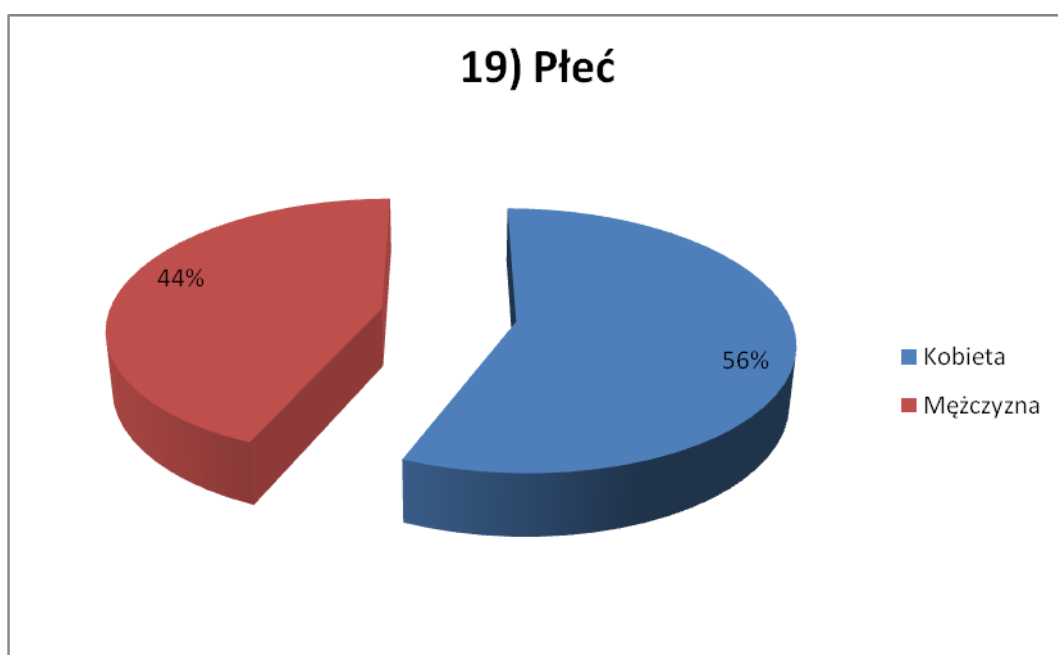
Graf 60: 17) Czy skorzystał/a Pan/i z oferty zakwaterowania w Cieplicach lub w ich okolicy?, Zdroj: výzkum autorky

Otázka sedmnáctá: Využili jste ubytovací možnosti v Teplicích nebo v jejich blízkém okolí?/ Czy skorzystał/a Pan/i z oferty zakwaterowania w Cieplicach lub w ich okolicy? Z ČR využilo ubytovacích možností 59 % respondentů a z PL pouhých 30 %. Odpověď Ne/Nie zvolilo 41 % českých občanů a 70 % návštěvníků z Polska. Očekávala jsem větší počet využití ubytování ze strany polských turistů.

Otázka 18 je vyhodnocena v kapitole 2.2 Grafické vyhodnocení dotazníku.

Graf 61: 19) Pohlaví, Zdroj: výzkum autorky

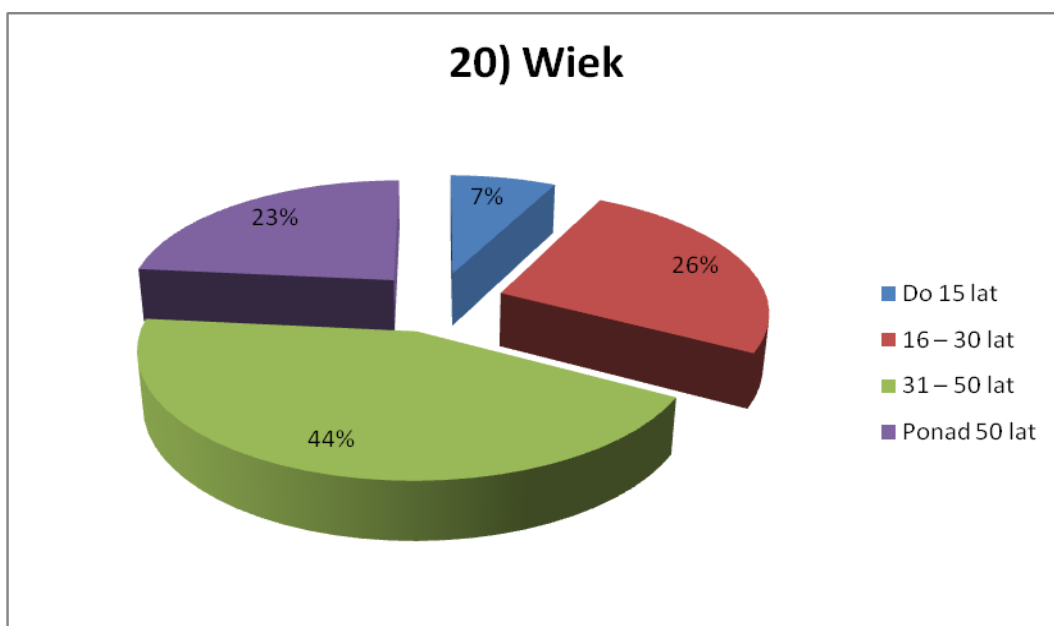

Graf 62: 19) Płeć, Zdroj: archiv autorky

Dotazníkové akce se zúčastnilo 52 % z České republiky a 56 % z Polska. Dotazovaných mužů bylo z ČR 48 % a z PL 44 %.

Graf 63: 20) Jaký je Váš věk?, Zdroj: výzkum autorky

Graf 64: 20) Wiek, Zdroj: výzkum autorky

Věk respondentů byl u obou států zastoupen na prvním místě věkovou skupinou 31 – 50 let. Skupina 16 – 30 let se umístila na druhém místě u ČR s 32 % a u PL 26 %. Třetí místo obsadila skupina 51 a více/Ponad 50 lat s 32 % od českých respondentů a s 23 % od polsky dotazovaných. Poslední místo obsadila varianta do 15 let/Do 15 lat.

2.4 Shrnutí

Z dotazníkového šetření je patrné, že Teplické skály jsou nejnavštěvovanější českými a polskými turisty. Díky své členitosti nabízí návštěvníkům skalní město nepřeberné množství skalních útvarů a soutěsek. Nejvíce oblíbeným místem byla zvolena Zřícenina hradu Střmen, která je zpřístupněna pomocí železné konstrukce se schody. Převážná většina dotazovaných byla s návštěvou Teplického skalního města spokojená, ale k zamyšlení určitě vybízí výsledek otázky čistoty a obslužnosti v Teplických skalách. Turisté postrádali odpadkové koše a možnost občerstvení po trase. Na druhou stranu je jasné, že zřízením stánků s občerstvením ve skalním městě, by čistota tohoto místa utrpěla. Lze říci, že návštěva Teplických skal uspokojuje turisty natolik, že většina se sem chce znovu vrátit nebo doporučit výlet svým známým. Z výzkumu také vyplynulo, že návštěvníci jsou nadšeni skalními útvary, užívají si krásnou procházku, ale hlouběji informace na panelech naučné stezky nestudují. Dokladem toho je výsledek, kdy 72 % turistů nezaznamenalo, že nejvyšší vrchol Teplických skal je Čapí vrch.

Při průběhu dotazníkového šetření byla rozhodně lepší spolupráce s turisty z Polska, kteří za vypracování dotazníku v jejich jazyce byli velice vděční a rádi se mého výzkumu zúčastnili. Naopak někteří čeští návštěvníci byli nepříjemní a už z dálky naznačovali, že je nic takového nezajímá.

Závěr

Teplické skalní město je každoročně navštěvováno cca 50 000 turisty. I přesto stále zůstává ve stínu Adršpašských skal, které ročně navštíví okolo 250 000 lidí. Výzkum ukázal, že hlavními důvody návštěvy tohoto místa jsou skalní útvary, výlet s rodinou a procházka. Denní frekvence během mého působení ve skalním městě se pohybovala přibližně okolo 400 návštěvníků. Skalní město je součástí NPR Adršpašsko-teplické skály a jeho návštěvnost nezpůsobuje tak značné škody, jako návštěvnost v Adršpašských skalách. Díky polským dotazníkům, jsem rozšířila své hodnocení i o porovnání odpovědí mezi českými a polskými návštěvníky. Z hodnocení polských dotazníků vyplynulo, že je tato oblast pro polské turisty atraktivní, a to i přesto, že se při státní hranici nachází podobná pískovcová oblast Góry Stołowe, zasahující i na naše území. Ve zdejších skalách se jim líbí a rádi se sem vrací.

Jelikož má bakalářská práce má velký rozsah, co se týče vzniku pískovců v ČR, pískovcových oblastí na Broumovsku a samotného Teplického skalního města a jeho okolí, mohla by mít velký přínos pro studenty nebo návštěvníky, kteří by chtěli o dané lokalitě získat informace.

Při zpracování bakalářské práce jsem se seznámila s mnoha novými skutečnostmi a informacemi týkajícími se Teplického skalního města. Mé minulé návštěvy před tvorbou této bakalářské práce tu byly také jen turistické. Zadáání BP během studia vedlo k hlubšímu studiu problematiky této krajiny, postupně jsem si rozšířila znalosti o původu a vzniku skal. Měla jsem možnost se seznámit a spolupracovat se zajímavými lidmi z různých organizací. Hodně mi přinesla i komunikace s turisty při dotazníkovém šetření. Skály už pro mě nebudou jen „obyčejné skály“. Uvědomila jsem si sílu a důmyslnost přírody s jakou tyto přírodní krásy vytvořila. Pravda, trvalo jí to věky, ale jejich hodnota není na rozdíl od vydobytků dnešní doby pomíjivá.

Seznam použitých zdrojů

- [1] ADAMOVIČ, Jiří, Radek MIKULÁŠ a Václav CÍLEK. *Atlas pískovcových skalních měst České a Slovenské republiky: geologie a geomorfologie*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2010, 459 s. Atlas (Academia). ISBN 978-802-0017-734.
- [2] SPRÁVA OCHRANY PŘÍRODY. *Naučná stezka Teplickými skalami/Ścieżka dydaktyczna w Skalach Teplickich/Lehrpfad durch die Teplicer Felsen/Nature trail through the Teplice*. Náchod: JUKO, 2005, 64 s. ISBN 80-86213-33-1.
- [3] Spíšek J., Hájek A., Kopecký J. a kol. (2002): Chráněná území CHKO Broumovsko. In: Faltysová H., Mackovčín P. a Sedláček M., res. (2002): Chráněná území ČR – Královéhradecko, svazek V. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, 44 s.
- [4] BLAHNOVÁ, Petra a Pavel LISÁK. *Adršpašské a Teplické skály: kapesní průvodce skalními městy*. Náchod: JUKO, 2009, 64 s. ISBN 978-80-86213-40-8.
- [5] TEPLICKÉ SKÁLY S. R. O. *Teplické skály: podrobný popis prohlídkového okruhu skalním městem*. Náchod: JUKO, 2011, 3 s. propagační materiál Teplických skal.
- [6] SPRÁVA OCHRANY PŘÍRODY, Správa Chráněné krajinné oblasti Broumovsko. *Ptačí oblast Broumovsko*. Úpice: Tisk Ofset a. s., 2009, 3 s. propagační materiál Správy CHKO Broumovsko.
- [7] SHOCART, spol. s r. o. *BROUMOVSKO, ADRŠPACH: turistická mapa*. 1:50 000. Vizovice: SHOCart, spol. s r. o., 2011. ISBN 978-80-7224-332-7.
- [8] RUBÍN, Josef; BALATKA, Břetislav. *Atlas skalních, zemních a půdních tvarů*. Praha: Academia, 1986. 388 s. ISBN 21-033-86.
- [9] KARTOGRAFIE HP. *Adršpašské skály a Teplické skály: turistická mapa*. 1:16.500. Jičín: Kartografie HP s. r. o., 2010.
- [10] Adršpašské a teplické skály: Provoz skal, vstupné. NETINVENT STUDIO, s. r. o. *ADRŠPACH: Skalní město a jeho okolí* [online]. 1998-2008 [cit. 2012-05-02]. Dostupné z: <http://www.adrspach.cz/skaly/provoz-skal.html>
- [11] Aktuality - Teplické skály. TEPLICKÉ SKÁLY, s. r. o. *Teplické skály* [online]. 2011 [cit. 2012-05-02]. Dostupné z: <http://www.teplickeskalys.com/>
- [12] Naučná stezka. TEPLICKÉ SKÁLY S. R. O. *Teplické skály* [online]. 2011 [cit. 2012-05-02]. Dostupné z: <http://www.teplickeskalys.com/?naucna-stezka,43>
- [13] Ubytování a stravování Teplice nad Metují. MĚSTO TEPLICE NAD METUJÍ. *Teplice nad Metují* [online]. 2012 [cit. 2012-05-02]. Dostupné z: <http://www.teplicenadmetuji.cz/ubytteplice.htm>

- [14] Ubytování a stravování v okolí. MĚSTO TEPLICE NAD METUJÍ. *Teplice nad Metují* [online]. 2012 [cit. 2012-05-02]. Dostupné z:
<http://www.teplicenadmetuji.cz/ubytokoli.htm>
- [15] JENKA, Libor. *Shora.cz: Svět leteckých snímků* [online]. 2012 [cit. 2012-05-03]. Dostupné z: www.shora.cz
- [16] *Ekocentrum Viola, o. s.* [online]. 2012 [cit. 2012-05-03]. Dostupné z:
<http://www.ekocentrumviolka.estranky.cz/>
- [17] Základní info. *Teplisko adršpašská 33* [online]. 2011 [cit. 2012-05-03]. Dostupné z: <http://www.ta33.spolek-radost.cz/>
- [18] GREGOROVÁ, Gabriela a Valéria FILLOVÁ. Štatistické metódy v geografii. 1. vyd. Bratislava: Geo-grafika, 2004, 117 s. Extern. ISBN 80-968-1466-4.
- [19] DEMEK, Jaromír. Úvod do štúdia teoretickej geografie. Bratislava: SPN, 1987.
- [20] Teplice nad Metují. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-05]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Teplice_nad_Metuj%C3%AD

Seznam ilustrací a grafů

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Trojúhelníkový klasifikační diagram pro pískovce [1].....	12
Obrázek 2: Přehled pískovcových oblastí Českého masivu [1].....	15
Obrázek 3: Mapa naučné stezky [2].....	28
Obrázek 4: První panel NSTSM – 1. Střemenské podhradí.....	28
Obrázek 5: Druhý panel NSTSM – 1. Střemenské podhradí	29
Obrázek 6: Třetí panel NSTSM – Naučná stezka je věnována Josefu Vavrouškovi..	30
Obrázek 7: Čtvrtý panel NSTSM – 2. Ozvěna.....	31
Obrázek 8: Pátý panel NSTSM – 3. Pod Střmenem.....	31
Obrázek 9: Šestý panel NSTSM – 4. Skalské údolí.....	32
Obrázek 10: Sedmý panel NSTSM - 5. Harfa.....	33
Obrázek 11: Osmý panel NSTSM – 6. Sekera.....	34
Obrázek 12: Devátý panel NSTSM – 7. Pod Hláskou.....	34
Obrázek 13: Desátý panel NSTSM – 8. Chrámové náměstí [12].....	35
Obrázek 14: Jedenáctý panel NSTSM – 9. Skalní koruna.....	36
Obrázek 15: Dvanáctý panel NSTSM – 10 a. Chrámové a Martinské stěny.....	37
Obrázek 16: Třináctý panel NSTSM – 10. Chrámové a Martinské stěny.....	37
Obrázek 17: Čtrnáctý panel NSTSM – Za sokolem do skal.....	38
Obrázek 18: Patnáctý panel NSTSM – 11. Skalní ostrov.....	39
Obrázek 19: Šestnáctý panel NSTSM – 12. Anenské údolí.....	39
Obrázek 20: Sedmnáctý panel NSTSM – 13. Sibíř.....	40
Obrázek 21: Vstupní pokladna.....	42
Obrázek 22: Koňská hlava, skalní výklenek.....	43
Obrázek 23: Krakonošovy šortky.....	44
Obrázek 24: Krakonošův míč, spadlý balvan.....	44
Obrázek 25: Skalní koruna, skalní věž.....	45
Obrázek 26: Hrad Trosky, skalní věž.....	46
Obrázek 27: Skalní průchod, zvětráváním rozšířená puklina.....	46
Obrázek 28: Letecká fotografie Teplického skalního města [15].....	48
Obrázek 29: Letecká fotografie Teplického skalního města [15].....	49
Obrázek 30: Letecká fotografie Černého jezírka a okolí [15].....	49

Obrázek 31: Letecká fotografie Teplického skalního města [15].....	50
Obrázek 32: Letecká fotografie Teplického skalního města [15].....	50
Obrázek 33: Letecká fotografie Teplického skalního města [15].....	51
Obrázek 34: Letecká fotografie Teplického skalního města [15].....	51
Obrázek 35: Letecká fotografie Teplického skalního města [15].....	52
Obrázek 36: Letecká fotografie Teplického skalního města [15].....	52

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Vstupné do skalních měst v sezóně 2012.....	25
Tabulka 3: Počet návštěvníků Teplického skalního města ve dnech 14. 8. a 15. 8. 2009.....	56
Tabulka 4: Počet návštěvníků Teplických skal v letech 2005 – 2010.....	57

Seznam grafů:

Graf 1: Bodový graf.....	23
Graf 2: Spojnicový graf.....	23
Graf 3: Sloupcový graf.....	23
Graf 4: Kruhový graf.....	24
Graf 5: Histogram.....	24
Graf 6: Národnost dotazovaných.....	58
Graf 7: 1) Jak jste se o tomto místě dozvěděli?.....	60
Graf 8: 2) Je toto Vaše první návštěva Teplického skalního města?.....	61
Graf 9: 3) Kdo Vás doprovází při návštěvě Teplického skalního města?.....	61
Graf 10: 4) Jak jste se dopravili do teplického skalního města?.....	62
Graf 11: 5) Jste spokojeni se službami Teplického skalního města?.....	63
Graf 12: 6) Výše vstupného Vám připadá?.....	63
Graf 13: 7) Dostali jste v pokladně tištěného průvodce Teplickým skalním městem?.....	64
Graf 14: 8) Máte v plánu při návštěvě Teplického skalního města navštívit i Adršpašské skalní město?.....	65
Graf 15: 9) Hlavní důvod Vaší návštěvy?.....	65
Graf 16: 10) Využili jste k doplnění svých informací panely Naučné stezky?.....	66
Graf 17: 11) Věděli jste, že je nejvyšším vrcholem Teplických skal Čapí vrch?....	66
Graf 18: 12) Kolik preferujete ujít maximálně km při pěší túře za den?.....	67

Graf 19: 13) Které místo v Teplických skalách Vám přijde nejzajímavější?.....	68
Graf 20: 14) Jste spokojený/á s čistotou tohoto místa?.....	69
Graf 21: 15) Navštívíte v budoucnosti znovu Teplické skalní město?.....	69
Graf 22: 16) Jak hodnotíte spolupráci s místním informačním centrem v Teplicích nad Metují?.....	70
Graf 23: 17) Využili jste ubytovací možnosti v Teplicích nebo v jeho blízkém okolí?.....	71
Graf 24: 18) Z jakého kraje pocházíte?.....	71
Graf 25: 19) Pohlaví.....	72
Graf 26: 20) Jaký je Váš věk?.....	73
Graf 27: 1) Jak jste se o tomto místě dozvěděli?.....	74
Graf 28: 1) Skąd Pan/i dowiedział/a się o tym miejscu?.....	74
Graf 29: 2) Je toto Vaše první návštěva Teplického skalního města?.....	75
Graf 30: 2) Czy po raz pierwszy odwiedza Pan/i Cieplickie miasto skalne?.....	76
Graf 31: 3) Kdo Vás doprovází při návštěvě Teplického skalního města?.....	76
Graf 32: 3) Kto Panu / Pani towarzyszy?.....	77
Graf 33: 4) Jak jste se dopravili do teplického skalního města?.....	77
Graf 34: 4) W jaki sposób dotarł/ła Pan/i do miasta skalnego?.....	78
Graf 35: 5) Jste spokojeni se službami Teplického skalního města?.....	78
Graf 36: 5) Czy usługi w Cieplickim mieście skalnym są dostateczne?.....	79
Graf 37: 6) Výše vstupného Vám připadá?.....	79
Graf 38: 6) Cena za bilet wstępu wydaje się Panu/i ?.....	80
Graf 39: 7) Dostali jste v pokladně tištěného průvodce Teplickým skalním městem?.....	80
Graf 40: 7) Czy w kasie otrzymał Pan/i wydrukowany przewodnik po Cieplickim mieście skalnym?.....	81
Graf 41: 8) Máte v plánu při návštěvě Teplického skalního města navštívit i Adršpašské skalní město?.....	81
Graf 42: 8) Czy planuje Pan/i odwiedzić także Adrszpach?.....	82
Graf 43: 9) Hlavní důvod Vaší návštěvy?.....	82
Graf 44: 9) Jaki jest główny powód Pana/i wizyty?.....	83
Graf 45: 10) Využili jste k doplnění svých informací panely Naučné stezky?.....	83
Graf 46: 10) Czy na tablicach ścieżki edukacyjnej uzaskał Pan/i interesujące informacje?.....	84

Graf 47: 11) Věděli jste, že je nejvyšším vrcholem Teplických skal Čapí vrch?....	84
Graf 48: 11) Czy wiedział Pan/i, że najwyższym punktem Cieplickich skał jest Czapi vrch (Bociania góra)?.....	85
Graf 49: 12) Kolik preferujete ujít maximálně km při pěší túře za den?.....	85
Graf 50: 12) Jak długi spacer Pan/i planuje?.....	86
Graf 51: 13) Které místo v Teplických skalách Vám přijde nejzajímavější?.....	86
Graf 52: 13) Które miejsce wydaje się Panu/i najbardziej interesujące?.....	87
Graf 53: 14) Jste spokojený/á s čistotou tohoto místa?.....	88
Graf 54: 14) Czy czystość miejsca jest wystarczająca?.....	88
Graf 55: 15) Navštívíte v budoucnosti znovu Teplické skalní město?.....	89
Graf 56: 15) Czy w przyszłości Pan/i wróci jeszcze do Cieplickiego miasta skalnego?.....	89
Graf 57: 16) Jak hodnotíte spolupráci s místním informačním centrem v Teplicích nad Metují?.....	90
Graf 58: 16) Jak ocenia Pan/i współpracę z lokalnym centrum informacyjnym w Cieplicach nad Metują?.....	90
Graf 59: 17) Využili jste ubytovací možnosti v Teplicích nebo v jeho blízkém okolí?.....	91
Graf 60: 17) Czy skorzystał/a Pan/i z oferty zakwaterowania w Cieplicach lub w ich okolicy?.....	91
Graf 61: 19) Pohlaví.....	92
Graf 62: 19) Płeć.....	92
Graf 63: 20) Jaký je Váš věk?.....	93
Graf 64: 20) Wiek.....	93

Pokud není uveden zdroj u tabulky, obrázku nebo grafu, znamená to, že tyto prvky jsou výtvorem a majetkem autorky.

Přílohy

A – Dotazník v českém jazyce

B – Dotazník v polském jazyce

Příloha A

Milí návštěvníci Teplického skalního města, velice Vám děkuji za pomoc při vyplnění dotazníku, který slouží k výzkumu pro mou bakalářskou práci. Doufám, že se Vám zde líbilo a čas strávený nad tímto dotazníkem nenarušil Vaši návštěvu.

1) Jak jste se o tomto místě dozvěděli?

☐ Z internetových stránek	☐ Z médií	☐ Z veletrhu cestovního ruchu
☐ Od přátel/rodiny	☐ Ze školy	☐ Jinak

2) Je toto Vaše první návštěva Teplického skalního města?

- ☐ Ano ☐ Ne

3) Kdo Vás doprovází při návštěvě Teplického skalního města?

- ☐ Nikdo ☐ Rodina ☐ Partner/ka ☐ Přátelé

4) Jak jste se dopravili do Teplického skalního města?

☐ Autem	☐ Vlakem	☐ Autobusem
☐ Na kole	☐ Pěšky	☐ Jiný způsob dopravy

5) Jste spokojeni se službami Teplického skalního města?

☐ Ano	☐ Převážně ano
☐ Převážně ne	☐ Vůbec

6) Výše vstupného Vám připadá:

- ☐ Nízká ☐ Adekvátní ☐ Vysoká

7) Dostali jste v pokladně tištěného průvodce Teplickým skalním městem?

- ☐ Ano ☐ Ne

8) Máte v plánu při návštěvě Teplického skalního města navštívit i Adršpašské skalní město?

- ☐ Ano ☐ Ne

9) Hlavní důvod Vaší návštěvy?

☐ Skalní útvary	☐ Horolezectví	☐ Fauna	☐ Procházka
☐ Květena	☐ Nordic walking	☐ Výlet s rodinou	

10) Využili jste k doplnění svých informací panely Naučné stezky?

- ☐ Ano ☐ Ne

11) Věděli jste, že je nejvyšším vrcholem Teplických skal Čapí vrch?

- ☐ Ano ☐ Ne

12) Kolik preferujete ujit maximálně km při pěší túře za den?

- ☐ Max. 10 km ☐ Max. 20 km ☐ Víc než 20 km

13) Které místo v Teplických skalách Vám přijde nejzajímavější?

☐ Ozvěna	☐ Střmen – zřícenina hradu
☐ Skalní brána s Goethovou deskou	☐ Rozcestí pod Sekyrou
☐ Hláska	☐ Rozcestí u Skalní nevěsty
☐ Malé a Velké chrámové náměstí	☐ Skalní koruna
☐ Skalní kaple	☐ Chrám
☐ Sfinga	☐ Herinek
☐ Kanec a Pes	☐ Rozcestí pod Krakonošovým párátkem
☐ Lední medvěd	☐ Sibiř

14) Jste spokojený/á s čistotou tohoto místa?

- ☐ Ano ☐ Ne

15) Navštívíte v budoucnosti znovu Teplické skalní město?

- ☐ Ano ☐ Ne ☐ Nevím

16) Jak hodnotíte spolupráci s místním informačním centrem v Teplicích nad Metují?

- ☐ Kladně ☐ Záporně ☐ Nemůžu posoudit, nenavštívil jsem ho.

17) Využili jste ubytovací možnosti v Teplicích nebo v jeho blízkém okolí?

- ☐ Ano ☐ Ne

18) Z jakého kraje pocházíte?

☐ Jihočeský kraj	☐ Jihomoravský kraj	☐ Karlovarský kraj	☐ Zlínský kraj
☐ Královéhradecký kraj	☐ Liberecký kraj	☐ Moravskoslezský kraj	☐ Ústecký kraj
☐ Olomoucký kraj	☐ Pardubický kraj	☐ Plzeňský kraj	☐ Vysočina
☐ Praha	☐ Středočeský kraj		

19) Pohlaví

- ☐ Žena ☐ Muž

20) Jaký je Váš věk

- ☐ Do 15 let ☐ 16 – 30 let ☐ 31 – 50 let ☐ 51 a více

Příloha B

Pragnę podziękować szanownym turystom odwiedzającym Cieplické město skalné za pomoc w odpowiedzi na pytania stanowiące podstawę mej pracy rocznikowej. Mam nadzieję, że podobało się państwu tutaj i czas poświęcony wypełnianiu arkusza nie naruszył zbytnio państwa wizyty.

21) Skąd Pan/i dowiedział/a się o tym miejscu?

- ☐ Ze stron internetowych ☐ Z medii ☐ Na targach turystycznych
☐ Od znajomych / rodziny ☐ W szkole ☐ Inaczej

22) Czy po raz pierwszy odwiedza Pan/i Cieplické město skalné?

- ☐ Tak ☐ Nie

23) Kto Panu / Pani towarzyszy?

- ☐ Nikt ☐ Rodzina ☐ Partner / Partnerka ☐ Koledzy

24) W jaki sposób dotarł/ła Pan/i do miasta skalnego?

- ☐ Samochodem ☐ Pociągiem ☐ Autobusem
☐ Na rowerze ☐ Pieszko ☐ Inaczej

25) Czy usługi w Cieplickim mieście skalnym są dostateczne?

- ☐ Tak ☐ Przeważnie tak
☐ Przeważnie nie ☐ Nie

26) Cena za bilet wstępu wydaje się Panu/i ?

- ☐ Niska ☐ Odpowiednia ☐ Wysoka

27) Czy w kasie otrzymał Pan/i wydrukowany przewodnik po Cieplickim mieście skalnym?

- ☐ Tak ☐ Nie

28) Czy planuje Pan/i odwiedzić także Adrspach?

- ☐ Tak ☐ Nie

29) Jaki jest główny powód Pana/i wizyty?

- ☐ Skały ☐ Wspinaczka ☐ Fauna ☐ Spacer
☐ Flora ☐ Nordic walking ☐ Wycieczka rodzinna

30) Czy na tablicach ścieżki edukacyjnej uzyskał Pan/i interesujące informacje?

- ☐ Tak ☐ Nie

31) Czy wiedział Pan/i, że najwyższym punktem Cieplických skal jest Čzapi vrch (Bociana góra)?

- ☐ Tak ☐ Nie

32) Jak długi spacer Pan/i planuje?

- ☐ Najwyżej 10 km ☐ Najwyżej 20 km ☐ Ponad 20 km

33) Które miejsce wydaje się Panu/i najbardziej interesujące?

☐ Echo	☐ Strzmen – ruina zamku
☐ Brama skalna z płytą Goethego	☐ Rozdroże pod Siekierą
☐ Hlaska	☐ Rozdroże koło Skalnej panny młodej
☐ Mały i duży rynek kościelny	☐ Korona skalna
☐ Kaplica skalna	☐ Kościół
☐ Sfinks	☐ Herinek
☐ Dzik i pies	☐ Rozdroże pod Wykałaczką Liczyrzepy
☐ Biały niedźwiedź	☐ Syberia

34) Czy czystość miejsca jest wystarczająca?

- ☐ Tak ☐ Nie

35) Czy w przyszłości Pan/i wróci jeszcze do Cieplickiego miasta skalnego?

- ☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie wiem

36) Jak ocenia Pan/i współpracę z lokalnym centrum informacyjnym w Cieplicach nad Metują?

- ☐ Dodatnio ☐ Ujemnie ☐ Nie wiem, nie byłem/am tam

37) Czy skorzystał/a Pan/i z oferty zakwaterowania w Cieplicach lub w ich okolicy?

- ☐ Tak ☐ Nie

38) Skąd Pan/i pochodzi?

.....

39) Płeć

- ☐ Kobieta ☐ Mężczyzna

40) Wiek

- ☐ Do 15 lat ☐ 16 – 30 lat ☐ 31 – 50 lat ☐ Ponad 50 lat